

**ЗВІТ ПРО СТРАТЕГІЧНУ ЕКОЛОГІЧНУ ОЦІНКУ
Стратегії розвитку Литовезької сільської
територіальної громади до 2027 року (з
перспективою дії до 2034 року) та Плану заходів на
2026-2027 роки з реалізації Стратегії розвитку
Литовезької сільської територіальної громади до
2027 року (з перспективою дії до 2034 року)**

Звіт про стратегічну екологічну оцінку Стратегії розвитку Литовезької сільської територіальної громади до 2027 року (з перспективою дії до 2034 року) та Плану заходів на 2026-2027 роки з реалізації Стратегії розвитку Литовезької сільської територіальної громади до 2027 року (з перспективою дії до 2034 року)

МІЖНАРОДНИЙ
ФОНД
ВІДРОДЖЕННЯ

Співфінансується
Європейським Союзом

РЕ:ФОРМ
ЦЕНТР АНАЛІТИКИ ТА ДОСЛІДЖЕНЬ

Звіт про стратегічну екологічну оцінку Стратегії розвитку Литовезької сільської територіальної громади до 2027 року (з перспективою дії до 2034 року) та Плану заходів на 2026-2027 роки з реалізації Стратегії розвитку Литовезької сільської територіальної громади до 2027 року (з перспективою дії до 2034 року) підготовлено експертами Громадської організації «Центр аналітики та досліджень «Ре:Форм»» в межах проєкту «Інтеграція європейських цінностей у стратегічне планування розвитку українських громад: від стратегій – до змін, від цінностей – до результатів» за підтримки Міжнародного фонду «Відродження» та Європейського Союзу. Матеріал представляє позицію авторів і не обов'язково відображає позицію Міжнародного фонду «Відродження» та Європейського Союзу.

Міжнародний фонд «Відродження» – одна з найбільших благодійних фундацій в Україні, що з 1990-го року допомагає розвивати в Україні відкрите суспільство на основі демократичних цінностей. За час своєї діяльності Фонд підтримав близько 20 тисяч проєктів на суму понад 350 мільйонів доларів США.

Сайт: www.irf.ua

Facebook: [www.fb.com/irf.ukraine](https://www.facebook.com/irf.ukraine)

Звіт про стратегічну екологічну оцінку Стратегії розвитку Литовезької сільської територіальної громади до 2027 року (з перспективою дії до 2034 року) та Плану заходів на 2026-2027 роки з реалізації Стратегії розвитку Литовезької сільської територіальної громади до 2027 року (з перспективою дії до 2034 року)

ЗМІСТ

1. ЗМІСТ ТА ОСНОВНІ ЦІЛІ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ ЛИТОВЕЗЬКОЇ СІЛЬСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ ДО 2027 РОКУ (З ПЕРСПЕКТИВОЮ ДІЇ ДО 2034 РОКУ) ТА ПЛАНУ ЗАХОДІВ НА 2026-2027 РОКИ З РЕАЛІЗАЦІЇ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ ЛИТОВЕЗЬКОЇ СІЛЬСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ ДО 2027 РОКУ (З ПЕРСПЕКТИВОЮ ДІЇ ДО 2034 РОКУ), ЗВ'ЯЗОК З ІНШИМИ ДОКУМЕНТАМИ ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ	4
2. ХАРАКТЕРИСТИКА ПОТОЧНОГО СТАНУ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ, ТА ПРОГНОЗИ ЗМІНИ ЦЬОГО СТАНУ, ЯКЩО ДОКУМЕНТ ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ НЕ БУДЕ ЗАТВЕРДЖЕНО	16
3.ХАРАКТЕРИСТИКА СТАНУ ДОВКІЛЛЯ, УМОВ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ НАСЕЛЕННЯ ТА СТАНУ ЙОГО ЗДОРОВ'Я НА ТЕРИТОРІЯХ, ЯКІ ЙМОВІРНО ЗАЗНАЮТЬ ВПЛИВУ	35
4. ЕКОЛОГІЧНІ ПРОБЛЕМИ, У ТОМУ ЧИСЛІ РИЗИКИ ВПЛИВУ НА ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ, ЯКІ СТОСУЮТЬСЯ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ, ЗОКРЕМА ЩОДО ТЕРИТОРІЙ З ПРИРОДООХОРОННИМ СТАТУСОМ	38
5. ЗОБОВ'ЯЗАННЯ У СФЕРІ ОХОРОНИ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ПОВ'ЯЗАНІ ІЗ ЗАПОБІГАННЯМ НЕГАТИВНОМУ ВПЛИВУ НА ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ, ВСТАНОВЛЕНІ НА МІЖНАРОДНОМУ, ДЕРЖАВНОМУ ТА ІНШИХ РІВНЯХ, ЩО СТОСУЮТЬСЯ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ, А ТАКОЖ ШЛЯХИ ВРАХУВАННЯ ТАКИХ ЗОБОВ'ЯЗАНЬ ПІД ЧАС ПІДГОТОВКИ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ	43
6. ОПИС НАСЛІДКІВ ДЛЯ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ДЛЯ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ВТОРИННИХ, КУМУЛЯТИВНИХ, СИНЕРГІЧНИХ, КОРОТКО-, СЕРЕДНЬО- ТА ДОВГОСТРОКОВИХ (І, 3-5 ТА 10-15 РОКІВ ВІДПОВІДНО, А ЗА НЕОБХІДНОСТІ -50-100 РОКІВ), ПОСТІЙНИХ І ТИМЧАСОВИХ, ПОЗИТИВНИХ І НЕГАТИВНИХ НАСЛІДКІВ	54
7. ЗАХОДИ, ЩО ПЕРЕДБАЧАЄТЬСЯ ВЖИТИ ДЛЯ ЗАПОБІГАННЯ, ЗМЕНШЕННЯ ТА ПОМ'ЯКШЕННЯ НЕГАТИВНИХ НАСЛІДКІВ ВИКОНАННЯ ДОКУМЕНТУ ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ	63
8. ОБҐРУНТУВАННЯ ВИБОРУ ВИПРАВДАНИХ АЛЬТЕРНАТИВ, ЩО РОЗГЛЯДАЛИСЯ, ОПИС СПОСОБУ, В ЯКИЙ ЗДІЙСНЮВАЛАСЯ СТРАТЕГІЧНА ЕКОЛОГІЧНА ОЦІНКА, У ТОМУ ЧИСЛІ БУДЬ-ЯКІ УСКЛАДНЕННЯ	65
9. ЗАХОДИ, ПЕРЕДБАЧЕНІ ДЛЯ ЗДІЙСНЕННЯ МОНІТОРИНГУ НАСЛІДКІВ ВИКОНАННЯ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ ДЛЯ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ДЛЯ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ	69
10. ОПИС ІМОВІРНИХ ТРАНСКОРДОННИХ НАСЛІДКІВ ДЛЯ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ДЛЯ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ	73
11. РЕЗЮМЕ ІНФОРМАЦІЇ НЕТЕХНІЧНОГО ХАРАКТЕРУ, РОЗРАХОВАНЕ НА ШИРОКУ АУДИТОРІЮ	74

Звіт про стратегічну екологічну оцінку Стратегії розвитку Литовезької сільської територіальної громади до 2027 року (з перспективою дії до 2034 року) та Плану заходів на 2026-2027 роки з реалізації Стратегії розвитку Литовезької сільської територіальної громади до 2027 року (з перспективою дії до 2034 року)

1. ЗМІСТ ТА ОСНОВНІ ЦІЛІ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ ЛИТОВЕЗЬКОЇ СІЛЬСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ ДО 2027 РОКУ (З ПЕРСПЕКТИВОЮ ДІЇ ДО 2034 РОКУ) ТА ПЛАНУ ЗАХОДІВ НА 2026-2027 РОКИ З РЕАЛІЗАЦІЇ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ ЛИТОВЕЗЬКОЇ СІЛЬСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ ДО 2027 РОКУ (З ПЕРСПЕКТИВОЮ ДІЇ ДО 2034 РОКУ), ЇХ ЗВ'ЯЗОК З ІНШИМИ ДОКУМЕНТАМИ ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ

Стратегічна екологічна оцінка охоплює аналіз ймовірного впливу на стан довкілля, умови життєдіяльності та здоров'я населення Литовезької сільської територіальної громади Володимирського району Волинської області за умови реалізації Стратегії розвитку Литовезької сільської територіальної громади до 2027 року (з перспективою дії до 2034 року) та Плану заходів на 2026-2027 роки з реалізації Стратегії розвитку Литовезької сільської територіальної громади до 2027 року (з перспективою дії до 2034 року) (далі – Стратегія та План заходів). Відтак об'єктом аналізу є визначені у Стратегії стратегічні та оперативні цілі, і завдання (таблиця 1.1).

Таблиця 1.1. Структура цілей та завдань Стратегії розвитку Литовезької сільської територіальної громади до 2027 року (з перспективою дії до 2034 року)

Стратегічна ціль 1. Економіка та енергетика громади функціонують на засадах сталого розвитку	
<i>Оперативні цілі</i>	<i>Завдання</i>
1.1. Активізувати економічну діяльність на території громади	1.1.1. Створити умови для функціонування на території громади промислових та сільськогосподарських підприємств на засадах сталого розвитку
	1.1.2. Розширити можливості для реалізації бізнес-ініціатив жителів та розвитку малого бізнесу в громаді
	1.1.3. Популяризувати інвестиційний потенціал громади
1.2. Підвищити енергетичну незалежність громади	1.2.1. Створити умови для встановлення відновлювальних джерел енергії та використання альтернативних видів палива
	1.2.2. Створити умови для розвитку енергетичного кластеру
	1.2.3. Сформувані передумови для будівництва потужностей малої гідроенергетики
Стратегічна ціль 2. Транспортна та муніципальна інфраструктура і послуги адаптовані для комфортної життєдіяльності населення	
<i>Оперативні цілі</i>	<i>Завдання</i>
2.1. Підвищити транспортну доступність і безпеку дорожнього руху для жителів усіх населених пунктів громади	2.1.1. Відремонтувати автомобільні дороги та супутню інфраструктуру між населеними пунктами громади
	2.1.2. Забезпечити транспортну доступність до місць надання послуг для усіх груп населення незалежно від місця проживання в громаді
2.2. Модернізувати муніципальну інфраструктуру та підвищити якість послуг з благоустрою в населених пунктах громади	2.2.1. Модернізувати та розширити мережу водопостачання та водовідведення в громаді
	2.2.2. Створити умови для розбудови системи збирання, перевезення, відновлення та видалення побутових відходів
	2.2.3. Забезпечити виконання робіт з благоустрою публічних просторів в усіх населених пунктах громади
	2.2.4. Впровадити заходи із забезпечення муніципальних об'єктів відновлюваними джерелами енергії
2.3. Вдосконалити просторове планування розвитку громади	2.3.1. Здійснити чітке і прозоре просторове планування території громади
	2.3.2. Створити умови для ефективного використання земельних ресурсів громади
2.4. Підвищити туристичну привабливість громади	2.4.1. Сформувані туристичну та рекреаційну інфраструктуру для активного та пасивного відпочинку
	2.4.2. Створити нові туристичні продукти
	2.4.3. Популяризувати туристичні можливості громади

Звіт про стратегічну екологічну оцінку Стратегії розвитку Литовезької сільської територіальної громади до 2027 року (з перспективою дії до 2034 року) та Плану заходів на 2026-2027 роки з реалізації Стратегії розвитку Литовезької сільської територіальної громади до 2027 року (з перспективою дії до 2034 року)

Стратегічна ціль 3. Екологічно чиста та безпечна територія громади – приваблива для наступних поколінь	
<i>Оперативні цілі</i>	<i>Завдання</i>
3.1. Підвищити екологічну сталість території громади	3.1.1. Сформувати умови для збереження та відновлення водних ресурсів громади
	3.1.2. Забезпечити умови для охорони і збереження природних рослинних ресурсів
	3.1.3. Запобігти забрудненню ґрунтів громади
3.2. Підвищити рівень громадської безпеки в громаді	3.2.1. Створити умови для публічної безпеки та порядку
	3.2.2. Сформувати інфраструктуру цивільного захисту, спроможну убезпечити жителів від техногенних та природних загроз
Стратегічна ціль 4. Послуги та інфраструктура соціальної сфери та публічні послуги спроможні задовольняти запити кожного і кожної	
<i>Оперативні цілі</i>	<i>Завдання</i>
4.1. Підвищити якість та доступність освітніх послуг	4.1.1. Модернізувати інфраструктуру закладів загальної середньої освіти із впровадженням заходів з енергозбереження та підвищення рівня енергоефективності
	4.1.2. Модернізувати освітні простори та оновити матеріально-технічну базу закладів загальної середньої освіти
	4.1.3. Забезпечити заклади загальної середньої освіти засобами навчання та обладнанням в межах впровадження реформи «Нова українська школа»
	4.1.4. Забезпечення доступу до якісного та безпечного харчування у закладах освіти шляхом розвитку сучасної інфраструктури їдалень (харчоблоків)
	4.1.5. Оновити інфраструктуру закладів дошкільної освіти
	4.1.6. Розширити доступ до якісних, безпечних та різноманітних типів та форм здобуття дошкільної освіти для кожної дитини
	4.1.7. Забезпечити допоміжними засобами для навчання (спеціальними засобами корекції психофізичного розвитку) дітей з особливими освітніми потребами, які здобувають дошкільну освіту
	4.1.8. Сформувати умови для надання послуг позашкільної освіти та національно-патріотичного виховання
4.2. Розширити можливості для отримання якісної медичної допомоги та соціальних послуг захисту для усіх потребуючих	4.2.1. Сформувати ефективну мережу надання первинної медичної допомоги відповідно до встановлених стандартів якості
	4.2.2. Забезпечити медичні заклади сучасним обладнанням
	4.2.3. Створити умови для отримання послуг соціального захисту для усіх потребуючих відповідно до їхніх запитів
	4.2.4. Відновлення та підтримка фізичного та психічного здоров'я ветеранів/ветеранок та членів їх сімей
4.3. Підвищити спроможність жителів отримувати культурні послуги та провадити здоровий спосіб життя	4.3.1. Забезпечити умови для надання базових культурних послуг (модернізація матеріально-технічної бази та приведення закладів культури у належний стан)
	4.3.2. Облаштувати молодіжну інфраструктуру в громаді
	4.3.3. Розширення мережу спортивних споруд та об'єктів з урахуванням потреб маломобільних груп населення
	4.3.4. Розвинути нові та популяризувати традиційні види спорту
4.4. Підвищити спроможність органів управління громадою задовольняти запити жителів та гуртувати громаду	4.4.1. Забезпечити посилення інституційної спроможності органів управління громадою
	4.4.2. Розширити спектр та доступність публічних послуг
	4.4.3. Створити умови для залучення жителів до участі в управлінні громадою
	4.4.4. Створити умови для розширення ролі активної молоді та представників громадянського суспільства у житті громади

Відповідно Закону України [«Про основні засади \(стратегію\) державної екологічної політики України на період до 2030 року»](#) стратегічними цілями державної екологічної політики України є:

- Ціль 1: Формування в суспільстві екологічних цінностей і засад сталого споживання та виробництва.
- Ціль 2: Забезпечення сталого розвитку природно-ресурсного потенціалу України.
- Ціль 3: Забезпечення інтеграції екологічної політики у процес прийняття рішень щодо соціально-економічного розвитку України.
- Ціль 4: Зниження екологічних ризиків з метою мінімізації їх впливу на екосистеми, соціально-економічний розвиток та здоров'я населення.

Звіт про стратегічну екологічну оцінку Стратегії розвитку Литовезької сільської територіальної громади до 2027 року (з перспективою дії до 2034 року) та Плану заходів на 2026-2027 роки з реалізації Стратегії розвитку Литовезької сільської територіальної громади до 2027 року (з перспективою дії до 2034 року)

Ціль 5: Удосконалення та розвиток державної системи природоохоронного управління.

Аналіз відповідності цілей Стратегії розвитку Литовезької сільської територіальної громади до 2027 року (з перспективою дії до 2034 року) стратегічним цілям державної екологічної політики, визначеним Законом України «Про основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2030 року» (далі – стратегічні цілі державної екологічної політики), представлено у таблиці 1.2.

Таблиця 1.2. Аналіз відповідності цілей Стратегії розвитку Литовезької сільської територіальної громади до 2027 року (з перспективою дії до 2034 року) стратегічним цілям державної екологічної політики, визначеним Законом України «Про основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2030 року»

Стратегічні цілі державної екологічної політики	Стратегічні цілі Стратегії розвитку Литовезької СТГ			
	1. Економіка та енергетика громади функціонують на засадах сталого розвитку	2. Транспортна та муніципальна інфраструктура і послуги адаптовані для комфортної життєдіяльності населення	3. Екологічно чиста та безпечна територія громади – приваблива для наступних поколінь	4. Послуги та інфраструктура соціальної сфери та публічні послуги спроможні задовольняти запити кожного і кожної
1. Формування в суспільстві екологічних цінностей і засад сталого споживання та виробництва	+	+	+	+
2. Забезпечення сталого розвитку природно-ресурсного потенціалу України	+	+	++	+
3. Забезпечення інтеграції екологічної політики у процес прийняття рішень щодо соціально-економічного розвитку	++	0	++	+
4. Зниження екологічних ризиків з метою мінімізації їх впливу на екосистеми, соціально-економічний розвиток та здоров'я населення	+	0	+	++
5. Удосконалення та розвиток державної системи природоохоронного управління	+	+	+	+

Для оцінювання відповідності цілей використовувалася п'ятибальна шкала:

- ++ цілі Стратегії та Плану заходів узгоджені зі стратегічними цілями державної екологічної політики;
- + цілі Стратегії та Плану заходів та стратегічні цілі державної екологічної політики опосередковано узгоджуються на рівні оперативних цілей та завдань;
- 0 цілі Стратегії та Плану заходів та стратегічні цілі державної екологічної політики нейтральні одні до одних;
- цілі Стратегії та Плану заходів та стратегічні цілі державної екологічної політики не узгоджуються, але можуть бути узгоджені. В рамках наступного планування потрібні спеціальні заходи, спрямовані на узгодження цілей Стратегії та Плану заходів і стратегічних цілей державної екологічної політики;
- цілі Стратегії та Плану заходів та стратегічні цілі державної екологічної політики принципово суперечать одні одним. Необхідні термінові заходи, спрямовані на уточнення цілей Стратегії та Плану заходів.

Стратегічна ціль 1 «Економіка та енергетика громади функціонують на засадах сталого розвитку» орієнтована на необхідність диверсифікації місцевої економіки з огляду на поступову відмову від вуглевидобутку на рівні держави, руху громади в напрямі справедливої трансформації Волинського вугільного мікрорегіону, а також зважаючи на доцільність посилення енергетичної безпеки громади внаслідок повномасштабної збройної агресії рф.

Стратегічна ціль 2 «Транспортна та муніципальна інфраструктура і послуги адаптовані для комфортної життєдіяльності населення» орієнтована на забезпечення транспортної

Звіт про стратегічну екологічну оцінку Стратегії розвитку Литовезької сільської територіальної громади до 2027 року (з перспективою дії до 2034 року) та Плану заходів на 2026-2027 роки з реалізації Стратегії розвитку Литовезької сільської територіальної громади до 2027 року (з перспективою дії до 2034 року)

доступності для жителів громади, незалежно від місця їх проживання, відновлення та модернізації муніципальної інфраструктури та підвищення якості муніципальних послуг, вдосконалення просторового планування території громади, а також розвитку туристичної інфраструктури та послуг на території громади.

Стратегічна ціль 3 «Екологічно чиста та безпечна територія громади – приваблива для наступних поколінь» орієнтована на охорону і збереження довкілля на території громади, а також формування громадської безпеки та захищеності жителів громад.

Стратегічна ціль 4. «Послуги та інфраструктура соціальної сфери та публічні послуги спроможні задовольняти запити кожного і кожної» орієнтована на підвищення якості послуг соціальної сфери та адміністративних послуг, яка б відповідала запитам усіх груп населення.

Система стратегічного планування в Україні базується на координації процесів стратегічного планування на центральному, регіональному та місцевому рівнях. Оновлена [Державна стратегія регіонального розвитку на 2021-2027 роки](#) є основним планувальним документом для реалізації секторальних стратегій розвитку, координації державної політики у різних сферах, досягнення ефективності використання державних ресурсів у територіальних громадах та регіонах в інтересах людини, єдності держави, сталого розвитку історичних населених місць та збереження традиційного характеру історичного середовища, збереження навколишнього природного середовища та сталого використання природних ресурсів для нинішнього та майбутніх поколінь українців.

При розробленні Стратегії та Плану заходів враховані ключові аспекти оновленої Державної стратегії регіонального розвитку на 2021-2027 роки (далі – ДСРР) (таблиця 1.3).

Стратегічна ціль 1 «Економіка та енергетика громади функціонують на засадах сталого розвитку» має прямий зв'язок з стратегічною ціллю ДСРР «Підвищення рівня конкурентоспроможності регіонів» (особливо з оперативними цілями 2.1 «Інфраструктура, стійка до безпекових, соціальних та економічних викликів» і 2.2 «Сильна, спроможна та конкурентоздатна регіональна економіка»), у межах реалізації якої передбачено розвиток генерації електричної енергії з відновлювальних джерел, створення умов для промислового інвестування та розвитку кластерів, підвищення інвестиційної привабливості громади та підтримка залучення інвестицій.

Стратегічна ціль 2 «Транспортна та муніципальна інфраструктура і послуги адаптовані для комфортної життєдіяльності населення» також прямо співвідноситься зі стратегічною ціллю ДСРР «Підвищення рівня конкурентоспроможності регіонів», а саме з оперативною ціллю 2.1 «Інфраструктура, стійка до безпекових, соціальних та економічних викликів». Вона відповідає завданням щодо відновлення та розбудови автомобільних доріг, розвитку інфраструктури громадського транспорту та доступності якісних послуг централізованого водопостачання та водовідведення.

Стратегічна ціль 3 «Екологічно чиста та безпечна територія громади – приваблива для наступних поколінь» узгоджується з стратегічною ціллю ДСРР «Підвищення рівня конкурентоспроможності регіонів», зокрема з оперативною ціллю 2.1 «Інфраструктура, стійка до безпекових, соціальних та економічних викликів») через завдання щодо забезпечення умов для охорони і збереження природних ресурсів та формування інфраструктури цивільного захисту, спроможної убезпечити жителів від техногенних та природних загроз. Також, ця ціль частково співвідноситься з стратегічною ціллю ДСРР «Формування згуртованої держави в соціальному, гуманітарному, економічному, кліматичному, екологічному, безпековому та просторовому вимірах», а саме в частині формування умов для зберігання і відновлення водних ресурсів та забезпечення умов для охорони і збереження природних рослинних ресурсів.

Звіт про стратегічну екологічну оцінку Стратегії розвитку Литовезької сільської територіальної громади до 2027 року (з перспективою дії до 2034 року) та Плану заходів на 2026-2027 роки з реалізації Стратегії розвитку Литовезької сільської територіальної громади до 2027 року (з перспективою дії до 2034 року)

Таблиця 1.3. Аналіз відповідності стратегічних та оперативних цілей Стратегії розвитку Литовезької сільської територіальної громади до 2027 року (з перспективою дії до 2034 року) Державній стратегії регіонального розвитку на 2021-2027 роки

Стратегічні та оперативні цілі ДСРР на 2021-2027 роки	Стратегічні та оперативні цілі Стратегії розвитку Литовезької сільської територіальної громади до 2027 року (з перспективою дії до 2034 року)																
	1. Економіка та енергетика громади функціонують на засадах сталого розвитку	1.1. Активізувати економічну діяльність на території громади	1.2. Підвищити енергетичну незалежність громади	2. Транспортна та муніципальна інфраструктура і послуги адаптовані для комфортної життєдіяльності населення	2.1. Підвищити транспортну доступність і безпеку дорожнього руху для жителів усіх населених пунктів громади	2.2. Модернізувати муніципальну інфраструктуру та підвищити якість послуг з благоустрою в населених пунктах громади	2.3. Вдосконалити просторове планування розвитку громади	2.4. Підвищити туристичну привабливість громади	3. Екологічно чиста та безпечна територія громади – приваблива для наступних поколінь	3.1. Підвищити екологічну сталість території громади	3.2. Підвищити рівень громадської безпеки в громаді	4. Послуги та інфраструктура соціальної сфери та публічні послуги спроможні задовольняти запити кожного і кожної	4.1. Підвищити якість та доступність освітніх послуг	4.2. Розширити можливість для отримання якісної медичної допомоги та соціальних послуг захисту для усіх потребуючих	4.3. Підвищити спроможність жителів отримувати культурні послуги та провадити здоровий спосіб життя	4.4. Підвищити спроможність органів управління громадою задовольняти запити жителів та гуртувати громаду	
Стратегічна ціль «Формування згуртованої держави в соціальному, гуманітарному, економічному, екологічному, безпековому та просторовому вимірах»									+				++				
Оперативна ціль 1. Забезпечення інтегрованого розвитку територій з урахуванням інтересів майбутніх поколінь																	
Оперативна ціль 2. Задоволення потреби населення у якісних адміністративних і публічних послугах														++	++	++	++
Оперативна ціль 3. Соціальний захист ветеранів війни та їх сімей, внутрішньо переміщених осіб та інших вразливих груп населення															++		
Стратегічна ціль «Підвищення рівня конкурентоспроможності регіонів»	+			++					++								
Оперативна ціль 1. Інфраструктура, стійка до безпекових, соціальних та економічних викликів			++		++	++				++	++						
Оперативна ціль 2. Сильна, спроможна та конкурентоздатна регіональна економіка		++															
Стратегічна ціль «Розбудова ефективного багаторівневого врядування»													+				
Оперативна ціль 1. Розвиток інституційної спроможності органів публічної влади з урахування кращих практик ЄС																	+
Оперативна ціль 2. Розвиток різних форм співробітництва та ефективне управління публічними інвестиціями																	+

*у клітинках ступінь зв'язку окремих цілей відмічається як ++ (сильний зв'язок) або + (опосередкований зв'язок)

Звіт про стратегічну екологічну оцінку Стратегії розвитку Литовезької сільської територіальної громади до 2027 року (з перспективою дії до 2034 року) та Плану заходів на 2026-2027 роки з реалізації Стратегії розвитку Литовезької сільської територіальної громади до 2027 року (з перспективою дії до 2034 року)

Стратегічна ціль 4 «Послуги та інфраструктура соціальної сфери та публічні послуги спроможні задовольняти запити кожного і кожної» має прямий зв'язок з оперативними цілями «Задоволення потреби населення у якісних адміністративних і публічних послугах» і «Соціальний захист ветеранів війни та їх сімей, внутрішньо переміщених осіб та інших вразливих груп населення» стратегічної цілі ДСРР «Формування згуртованої держави в соціальному, гуманітарному, економічному, екологічному, безпековому та просторовому вимірах» у межах реалізації якої передбачено зміцнення матеріально-технічної бази та підвищення якості освітніх послуг, розвиток позашкільної освіти, удосконалення системи надання соціальних послуг і її цифровізацію, забезпечення доступності медичних, психологічних та реабілітаційних послуг для ветеранів/ветеранок та членів їхніх сімей, розвиток фізичної культури, спорту й молодіжної інфраструктури, а також охорону та збереження культурної спадщини. Також ця стратегічна ціль частково узгоджується з стратегічною ціллю ДСРР «Розбудова ефективного багаторівневого врядування».

Стратегічні цілі, передбачені Стратегією та Планом заходів, сформовані із урахуванням стратегічних цілей проєкту оновленої [Стратегії розвитку Волинської області на період до 2027 року](#) (таблиця 1.4).

Аналіз показує, що стратегічні та оперативні цілі Стратегії та Плану заходів значною мірою узгоджуються з пріоритетами Стратегії розвитку Волинської області на період до 2027 року. Зокрема оперативна ціль 1.1. «Активізувати економічну діяльність на території громади» сильно корелює із усіма оперативними цілями стратегічної цілі 1. «Підвищення конкурентоспроможності регіональної економіки» регіональної стратегії.

Стратегічна ціль 2 Стратегії («Транспортна та муніципальна інфраструктура і послуги адаптовані для комфортної життєдіяльності населення») частково узгоджується із завданнями оперативної цілі 1.2. Нарощення туристично- рекреаційного, культурного потенціалу регіону Стратегії розвитку Волинської області на період до 2027 року (щодо розвитку інфраструктури туризму та рекреації) та оперативної цілі 4.1. Інфраструктурне забезпечення транскордонного співробітництва (щодо модернізації муніципальної інфраструктури).

Стратегічна ціль 3 «Екологічно чиста та безпечна територія громади – приваблива для наступних поколінь» Стратегії тісно корелює з оперативною ціллю 2.2. Створення умов для комфортного та безпечного проживання мешканців Стратегії розвитку Волинської області на період до 2027 року та з усіма оперативними цілями стратегічної цілі 5. Раціональне використання природних ресурсів, екологічна безпека, зменшення впливів та наслідків зміни клімату Стратегії розвитку Волинської області на період до 2027 року щодо підвищення енергоефективності та зменшення негативного впливу на довкілля, включаючи збереження біорізноманіття та адаптацію до змін клімату.

Стратегічна ціль 4 «Послуги та інфраструктура соціальної сфери та публічні послуги спроможні задовольняти запити кожного і кожної» Стратегії дуже тісно корелює з оперативними цілями 2.1. Збереження та розвиток людського капіталу, 2.4. Реінтеграція ветеранів та ветеранок до цивільного життя, 2.3. Підвищення спроможності органів державної влади та місцевого само-врядування на новій територіальній основі Стратегії розвитку Волинської області на період до 2027 року щодо підвищення якості послуг соціальної сфери та розвитку людського потенціалу громади.

Таким чином, стратегічні та оперативні цілі Стратегії та заходи Плану заходів, які орієнтовані на досягнення стратегічних і оперативних цілей Стратегії, є логічно узгодженими з ключовими пріоритетами Стратегії розвитку Волинської області на період до 2027 року. Це свідчить про послідовність та взаємодоповнюваність планувальних документів різного рівня та забезпечує цілісність регіональної політики розвитку.

Звіт про стратегічну екологічну оцінку Стратегії розвитку Литовезької сільської територіальної громади до 2027 року (з перспективою дії до 2034 року) та Плану заходів на 2026-2027 роки з реалізації Стратегії розвитку Литовезької сільської територіальної громади до 2027 року (з перспективою дії до 2034 року)

Таблиця 1.4. Аналіз відповідності стратегічних та оперативних цілей Стратегії розвитку Литовезької сільської територіальної громади до 2027 року (з перспективою дії до 2034 року) Стратегії регіонального розвитку Волинської області на 2021-2027 роки

Стратегічні та оперативні цілі Стратегії розвитку Волинської області на період до 2027 року	Стратегічні та оперативні цілі Стратегії розвитку Литовезької сільської територіальної громади до 2027 року (з перспективою дії до 2034 року)															
	1. Економіка та енергетика громади функціонують на засадах сталого розвитку	1.1. Активізувати економічну діяльність на території громади	1.2. Підвищити енергетичну незалежність громади	2. Транспортна та муніципальна інфраструктура і послуги адаптовані для комфортної життєдіяльності населення	2.1. Підвищити транспортну доступність і безпеку дорожнього руху для жителів усіх населених пунктів громади	2.2. Модернізувати муніципальну інфраструктуру та підвищити якість послуг з благоустрою в населених пунктах громади	2.3. Вдосконалити просторове планування розвитку громади	2.4. Підвищити туристичну привабливість громади	3. Екологічно чиста та безпечна територія громади – приваблива для наступних поколінь	3.1. Підвищити екологічну сталість території громади	3.2. Підвищити рівень громадської безпеки в громаді	4. Послуги та інфраструктура соціальної сфери та публічні послуги спроможні задовольняти запити кожного і кожної	4.1. Підвищити якість та доступність освітніх послуг	4.2. Розширити можливості для отримання якісної медичної допомоги та соціальних послуг захисту для усіх потребуючих	4.3. Підвищити спроможність жителів отримувати культурні послуги та провадити здоровий спосіб життя	4.4. Підвищити спроможність органів управління громадою задовольняти запити жителів та гуртувати громаду
1. Підвищення конкурентоспроможності регіональної економіки	+			+												
1.1. Підвищення інвестиційної привабливості		++														
1.2. Нарощення туристично- рекреаційного, культурного потенціалу регіону		++					++									
1.3. Розвиток малого та середнього бізнесу		++														
1.4. Підвищення продуктивності агропромислового сектору		++														
1.5. Підтримка перспективних видів аграрного виробництва		++														
2. Розвиток людського капіталу та підвищення якості життя населення	+							+				+				
2.1. Збереження та розвиток людського капіталу												++	++	++		
2.2. Створення умов для комфортного та безпечного проживання мешканців			++								++					
2.3. Підвищення спроможності органів державної влади та місцевого самоврядування на новій територіальній основі																++
2.4. Реінтеграція ветеранів та ветеранок до цивільного життя															++	
3. Розвиток інноваційної економіки (на засадах смарт-спеціалізації)	+															
3.1. Збільшення доданої вартості промислової продукції в секторах смарт-спеціалізації																
3.2. Розвиток інноваційної інфраструктури		+														

Звіт про стратегічну екологічну оцінку Стратегії розвитку Литовезької сільської територіальної громади до 2027 року (з перспективою дії до 2034 року) та Плану заходів на 2026-2027 роки з реалізації Стратегії розвитку Литовезької сільської територіальної громади до 2027 року (з перспективою дії до 2034 року)

Стратегічні та оперативні цілі Стратегії розвитку Волинської області на період до 2027 року	Стратегічні та оперативні цілі Стратегії розвитку Литовезької сільської територіальної громади до 2027 року (з перспективою дії до 2034 року)															
	1. Економіка та енергетика громади функціонують на засадах сталого розвитку	1.1. Активізувати економічну діяльність на території громади	1.2. Підвищити енергетичну незалежність громади	2. Транспортна та муніципальна інфраструктура і послуги адаптовані для комфортної життєдіяльності населення	2.1. Підвищити транспортну доступність і безпеку дорожнього руху для жителів усіх населених пунктів громади	2.2. Модернізувати муніципальну інфраструктуру та підвищити якість послуг з благоустрою в населених пунктах громади	2.3. Вдосконалити просторове планування розвитку громади	2.4. Підвищити туристичну привабливість громади	3. Екологічно чиста та безпечна територія громади – приваблива для наступних поколінь	3.1. Підвищити екологічну сталість території громади	3.2. Підвищити рівень громадської безпеки в громаді	4. Послуги та інфраструктура соціальної сфери та публічні послуги спроможні задовольняти запити кожного і кожної	4.1. Підвищити якість та доступність освітніх послуг	4.2. Розширити можливості для отримання якісної медичної допомоги та соціальних послуг захисту для усіх потребуючих	4.3. Підвищити спроможність жителів отримувати культурні послуги та провадити здоровий спосіб життя	4.4. Підвищити спроможність органів управління громадою задовольняти запити жителів та гуртувати громаду
3.3. Розвиток людських ресурсів в галузях smart- спеціалізації																
3.4. «Цифрова трансформація»																
4. Розвиток транскордонного співробітництва				+												
4.1. Інфраструктурне забезпечення транскордонного співробітництва					+											
4.2. Стимулювання транскордонного співробітництва																
5. Раціональне використання природних ресурсів, екологічна безпека, зменшення впливів та наслідків зміни клімату								+								
5.1. Охорона та раціональне використання природних ресурсів та зниження негативного впливу на атмосферу										++						
5.2. Збереження біологічного та відновлення ландшафтного різноманіття області										++						
5.3. Покращення управління відходами										++						

*у клітинках ступінь зв'язку окремих цілей відмічається як ++ (сильний зв'язок) або + (опосередкований зв'язок)

Звіт про стратегічну екологічну оцінку Стратегії розвитку Литовезької сільської територіальної громади до 2027 року (з перспективою дії до 2034 року) та Плану заходів на 2026-2027 роки з реалізації Стратегії розвитку Литовезької сільської територіальної громади до 2027 року (з перспективою дії до 2034 року)

З огляду на потребу збереження довкілля та запобігання негативному впливу на здоров'я населення, для Стратегії та Плану заходів важливим є врахування положень документів державного планування, що стосуються підвищення енергоефективності, розвитку системи управління відходами, збереження біорізноманіття, адаптації до змін клімату та поліпшення якості життя населення.

Аналіз відповідності цілей Стратегії та Плану заходів стратегічним цілям [Стратегії екологічної безпеки та адаптації до зміни клімату на період до 2030 року](#) (далі – стратегічні цілі Стратегії екологічної безпеки), представлено в таблиці 1.5.

Таблиця 1.5. Аналіз відповідності Стратегії розвитку Литовезької сільської територіальної громади до 2027 року (з перспективою дії до 2034 року) стратегічним цілям Стратегії екологічної безпеки та адаптації до зміни клімату до 2030 року

Стратегічні цілі Стратегії екологічної безпеки та адаптації до зміни клімату до 2030 року	Стратегічні цілі Стратегії та Плану заходів			
	1. Економіка та енергетика громади функціонують на засадах сталого розвитку	2. Транспортна та муніципальна інфраструктура і послуги адаптовані для комфортної життєдіяльності населення	3. Транспортна та муніципальна інфраструктура і послуги адаптовані для комфортної життєдіяльності населення	4. Послуги та інфраструктура соціальної сфери та публічні послуги спроможні задовольняти запити кожного і кожної
1. Зменшення рівня промислового забруднення	+	++	+	+
2. Створення ефективної системи хімічної безпеки	0	0	0	0
3. Забезпечення раціонального використання природних ресурсів	++	+	0	0
4. Досягнення «доброго» екологічного стану вод	0	+	+	+
5. Забезпечення сталого лісоуправління та підвищення здатності лісових екосистем адаптуватися до зміни клімату	0	+	+	0
6. Створення правових та економічних підстав для запровадження ієрархії поводження з відходами	0	+	+	0
7. Підвищення ефективності державної системи оцінки впливу на довкілля та державного нагляду (контролю) у сфері охорони навколишнього природного середовища	0	0	+	0
8. Збереження біорізноманіття та забезпечення розвитку природно-заповідного фонду в Україні	0	+	++	0
9. Посилення адаптаційної спроможності та стійкості соціальних, економічних та екологічних систем до зміни клімату	+	++	+	+
10. Стабілізація екологічної рівноваги на тимчасово окупованих територіях у Донецькій та Луганській областях, Автономної Республіки Крим та м. Севастополя після відновлення територіальної цілісності України в межах її міжнародно визнаного державного кордону	0	0	0	0
11. Включення заходів з екологічної безпеки та адаптації до зміни клімату в	0	0	0	0

Звіт про стратегічну екологічну оцінку Стратегії розвитку Литовезької сільської територіальної громади до 2027 року (з перспективою дії до 2034 року) та Плану заходів на 2026-2027 роки з реалізації Стратегії розвитку Литовезької сільської територіальної громади до 2027 року (з перспективою дії до 2034 року)

Стратегічні цілі Стратегії екологічної безпеки та адаптації до зміни клімату до 2030 року	Стратегічні цілі Стратегії та Плану заходів			
	1. Економіка та енергетика громади функціонують на засадах сталого розвитку	2. Транспортна та муніципальна інфраструктура і послуги адаптовані для комфортної життєдіяльності населення	3. Транспортна та муніципальна інфраструктура і послуги адаптовані для комфортної життєдіяльності населення	4. Послуги та інфраструктура соціальної сфери та публічні послуги спроможні задовольняти запити кожного і кожної
національні, регіональні стратегії, плани управління річковими басейнами				
12. Підвищення обізнаності представників центральних і місцевих органів державної влади та органів місцевого самоврядування, які уповноважені на прийняття рішень у сфері навколишнього природного середовища, з питань пом'якшення та адаптації до зміни клімату	0	0	0	+

Для оцінювання відповідності цілей використовувалася п'ятибальна шкала:

- ++ цілі Стратегії та Плану заходів узгоджені зі стратегічними цілями Стратегії екологічної безпеки;
- + цілі Стратегії та Плану заходів та стратегічні цілі Стратегії екологічної безпеки опосередковано узгоджуються на рівні оперативних цілей та завдань;
- 0 цілі Стратегії та Плану заходів та стратегічні цілі Стратегії екологічної безпеки нейтральні одні до одних;
- цілі Стратегії та Плану заходів та стратегічні цілі Стратегії екологічної безпеки не узгоджуються, але можуть бути узгоджені. В рамках наступного планування потрібні спеціальні заходи, спрямовані на узгодження цілей Стратегії та Плану заходів та стратегічних цілей Стратегії екологічної безпеки;
- цілі Стратегії та Плану заходів та стратегічні цілі Стратегії екологічної безпеки принципово суперечать одні одним. Необхідні термінові заходи, спрямовані на уточнення цілей Стратегії та Плану заходів.

Проведений вище аналіз засвідчує узгодженість Стратегії Литовезької сільської територіальної громади до 2027 року (з перспективою дії до 2034 року) із більшістю стратегічних цілей Стратегії екологічної безпеки та адаптації до зміни клімату до 2030 року.

Також окремі заходи проєкту Плану заходів узгоджуються з окремими цілями, завданнями та напрямками низки галузевих документів державного планування (таблиця 1.6).

Таблиця 0.1. Відповідність цілей і завдань Стратегії розвитку Литовезької сільської територіальної громади до 2027 року (з перспективою дії до 2034 року) та проєктів і заходів Плану заходів на 2026-2027 роки з реалізації Стратегії розвитку Литовезької сільської територіальної громади до 2027 року (з перспективою дії до 2034 року) стратегічним цілям (завданням, напрямками) документів державного планування

ДДП	Цілі та завдання Стратегії, проєкти та заходи Плану заходів, які найбільше узгоджуються з стратегічними цілями / завданнями /напрямами інших ДДП
Водна стратегія України на період до 2050 року	<p>ОП 2.2. Модернізувати муніципальну інфраструктуру та підвищити якість послуг з благоустрою в населених пунктах громади (заходи: Модернізація системи водопостачання та підвищення енергоефективності водомережі громади; Комплексна реконструкція системи водопостачання 5-ти населених пунктів Литовезької громади із підвищенням енергоефективності та встановленням вузлів обліку води).</p> <p>ОП 3.1. Підвищити екологічну сталість території громади (заходи: Забезпечення якісною питною водою мешканців сіл Заставне, Заболотці та Литовеж шляхом встановлення станцій очищення та знезалізнення води (модульні станції); Охорона та відновлення водних ресурсів громади).</p>

Звіт про стратегічну екологічну оцінку Стратегії розвитку Литовезької сільської територіальної громади до 2027 року (з перспективою дії до 2034 року) та Плану заходів на 2026-2027 роки з реалізації Стратегії розвитку Литовезької сільської територіальної громади до 2027 року (з перспективою дії до 2034 року)

ДДП	Цілі та завдання Стратегії, проєкти та заходи Плану заходів, які найбільше узгоджуються з стратегічними цілями / завданнями / напрямками інших ДДП
Енергетична стратегія України до 2050 року	<p>ОП 2.2. Модернізувати муніципальну інфраструктуру та підвищити якість послуг з благоустрою в населених пунктах громади (заходи: Впровадження відновлюваних джерел енергії та систем енергоефективного управління в муніципальних будівлях; Впровадження гібридних сонячних електростанцій для енергозабезпечення систем водопостачання; Впровадження системи енергомоніторингу та енергоменеджменту у комунальних закладах Литовезької громади; Модернізація системи зовнішнього вуличного освітлення Литовезької громади).</p> <p>ОП 1.2. Підвищити енергетичну незалежність громади (заходи: Розширення площ під вирощування енергетичної верби; Створення енергетичного кластеру на базі Литовезької громади)</p>
Стратегія формування та реалізації державної політики у сфері зміни клімату на період до 2035 року та Операційний план заходів з реалізації у 2024-2026 роках Стратегії формування та реалізації державної політики у сфері зміни клімату на період до 2035 року	<p>ОП 2.2. Модернізувати муніципальну інфраструктуру та підвищити якість послуг з благоустрою в населених пунктах громади (заходи: Впровадження відновлюваних джерел енергії та систем енергоефективного управління в муніципальних будівлях; Впровадження гібридних сонячних електростанцій для енергозабезпечення систем водопостачання; Впровадження системи енергомоніторингу та енергоменеджменту у комунальних закладах Литовезької громади; Модернізація системи зовнішнього вуличного освітлення Литовезької громади).</p> <p>ОП 3.1. Підвищити екологічну сталість території громади (заходи: Впровадження автоматизованої системи моніторингу якості атмосферного повітря).</p> <p>ОП 4.1. Підвищити якість та доступність освітніх послуг (заходи: Модернізація та встановлення твердопаливного котла в паливній Заболотцівського ліцею; Комплексна термомодернізація будівлі закладу освіти с. Литовеж; Встановлення СЕС потужністю 50 кВт в Литовезькому ліцеї імені Володимира Якобчука; Встановлення СЕС потужністю 50кВт в Мовниківській гімназії; Встановлення СЕС потужністю 50кВт в шкільній їдальні Литовезького ліцею імені Володимира Якобчука).</p> <p>ОП 4.3. Підвищити спроможність жителів отримувати культурні послуги та провадити здоровий спосіб життя (заходи: Реконструкція та тепло модернізація Будинку культури в с. Литовеж; Встановлення гібридної сонячної електростанції потужністю 50 кВт на даху будинку культури в с. Литовеж)</p>
Національна економічна стратегія на період до 2030 року	<p>ОП 1.1. Активізувати економічну діяльність на території громади (заходи: Розвиток сільського господарства та місцевої економіки громади; Будівництво теплиць разом з сонячними батареями та вітровими станціями; Програма підтримки малого та середнього бізнесу в Литовезькій громаді; Дослідження інвестиційного потенціалу промислової забудови у Литовезькій громаді; Створення індустріального парку площею 35 га в Литовезькій громаді; Створення брендбуку Литовезької громади; Оновлення інвестиційного паспорта громади)</p> <p>ОП 2.4. Підвищити туристичну привабливість громади (заходи: Формування туристичної та рекреаційної інфраструктури на березі річки Західний Буг; Розвиток туристичних продуктів громади на річці Західний Буг; Створення та облаштування туристичного маршруту вздовж русла річки Західний Буг)</p>
Стратегія розвитку сфери інноваційної діяльності на період до 2030 року	<p>ОП 1.1. Активізувати економічну діяльність на території громади (заходи: Дослідження інвестиційного потенціалу промислової забудови у Литовезькій громаді; Створення індустріального парку площею 35 га в Литовезькій громаді).</p> <p>ОП 1.2. Підвищити енергетичну незалежність громади (заходи: Створення енергетичного кластеру на базі Литовезької громади)</p>
Національна транспортна стратегія України на період до 2030 року	<p>ОП 2.1. Підвищити транспортну доступність і безпеку дорожнього руху для жителів усіх населених пунктів громади (заходи: Ремонт доріг обласного та місцевого значення Литовезької громади для покращення транспортної інфраструктури та безпеки руху; Забезпечення транспортної доступності до місць надання послуг)</p>
Стратегія зрошення та дренажу в Україні	<p>ОП 2.2. Модернізувати муніципальну інфраструктуру та підвищити якість послуг з благоустрою в населених пунктах громади (заходи: Модернізація системи водопостачання та підвищення енергоефективності водомережі громади;</p>

Звіт про стратегічну екологічну оцінку Стратегії розвитку Литовезької сільської територіальної громади до 2027 року (з перспективою дії до 2034 року) та Плану заходів на 2026-2027 роки з реалізації Стратегії розвитку Литовезької сільської територіальної громади до 2027 року (з перспективою дії до 2034 року)

ДДП	Цілі та завдання Стратегії, проєкти та заходи Плану заходів, які найбільше узгоджуються з стратегічними цілями / завданнями / напрямками інших ДДП
на період до 2030 року	Комплексна реконструкція системи водопостачання 5-ти населених пунктів Литовезької громади із підвищенням енергоефективності та встановленням вузлів обліку води). ОП 3.1. Підвищити екологічну сталість території громади (заходи: Охорона та відновлення водних ресурсів громади).
Національний план управління відходами до 2033 року	ОП 2.2. Модернізувати муніципальну інфраструктуру та підвищити якість послуг з благоустрою в населених пунктах громади (заходи: Запровадження системи роздільного збирання відходів у територіальній громаді)
Стратегія демографічного розвитку України на період до 2040 року та операційний план заходів з реалізації у 2024-2027 роках Стратегії демографічного розвитку України на період до 2040 року	ОП 3.2. Підвищити рівень громадської безпеки в громаді (заходи: Встановлення системи відеоспостереження для забезпечення безпеки в громаді; Посилення пожежної безпеки громади шляхом оснащення пожежно-рятувального підрозділу сучасним обладнанням). ОП 4.2. Розширити можливості для отримання якісної медичної допомоги та соціальних послуг захисту для усіх потребуючих (заходи: Модернізація стоматологічного кабінету КНП «Литовезька АЗПСМ» із закупівлею сучасного обладнання для покращення якості медичних послуг; Адаптація та самореалізація ВПО у Литовезькій громаді; Створення центру життєстійкості на базі адміністративної будівлі у с. Заболотці; Реконструкція (ремонт) приміщення колишнього ЗДО села Мовники для облаштування місць тимчасового перебування внутрішньо-переміщених осіб; Відновлення людського капіталу та добробуту ветеранів, ветеранок та членів їхніх сімей). ОП 4.4. Підвищити спроможність органів управління громадою задовольняти запити жителів та гуртувати громаду (заходи: Молодь Литовежа: простір можливостей – розвиток та підтримка молодіжних просторів).

Відтак проєкт Стратегії розвитку Литовезької сільської територіальної громади до 2027 року (з перспективою дії до 2034 року) та Плану заходів на 2026-2027 роки з реалізації Стратегії розвитку Литовезької сільської територіальної громади до 2027 року (з перспективою дії до 2034 року) узгоджується з основними засадами збереження довкілля та адаптації до змін клімату, визначеними в документах державного планування, які охоплюють різні складові довкілля, в тому числі здоров'я населення.

Звіт про стратегічну екологічну оцінку Стратегії розвитку Литовезької сільської територіальної громади до 2027 року (з перспективою дії до 2034 року) та Плану заходів на 2026-2027 роки з реалізації Стратегії розвитку Литовезької сільської територіальної громади до 2027 року (з перспективою дії до 2034 року)

2. ХАРАКТЕРИСТИКА ПОТОЧНОГО СТАНУ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ, ТА ПРОГНОЗИ ЗМІНИ ЦЬОГО СТАНУ, ЯКЩО ДОКУМЕНТ ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ НЕ БУДЕ ЗАТВЕРДЖЕНО

Литовезька сільська територіальна громада (далі – Литовезька СТГ) була утворена 29 липня 2016 року шляхом добровільного об'єднання Литовезької, Заболотцівської, Мовниківської та Заставненської сільських рад колишнього Іваничівського району Волинської області. 19 липня 2020 року, в результаті адміністративно-територіальної реформи та ліквідації Іваничівського району, громада увійшла до складу Володимирського району Волинської області. Площа Литовезької СТГ становить 123,54 км². Чисельність населення громади станом на 1 січня 2025 р. – 3751 осіб. До складу Литовезької СТГ входить 6 населених пунктів.

Адміністративний центр громади – село Литовеж – розташований на відстані 104 км від обласного центру (м. Луцьк), 38,8 км – від районного центру (м. Володимир), а також на відстані 10 км від міста Нововолинськ (найбільш заселеного населеного пункту Володимирського району). Розташування громади по сусідству з Нововолинською міською територіальною громадою чинить вплив на соціально-економічний розвиток Литовезької СТГ.

Литовезька громада входить до Володимирського району Волинської області (рис. 2.1). Розташована в південно-західній частині Волинської області. Межує громада на півночі з Нововолинською міською та Поромівською сільською, на сході – з Іваничівською селищною територіальними громадами Володимирського району Волинської області, на півдні – з Сокальською міською територіальною громадою Шептицького району Львівської області, а на заході – з Республікою Польща.

Рисунок 2.1. Географічне розташування Литовезької сільської територіальної громади

Територія громади є слабо заселена, порівняно з показниками густоти населення району та області. Густота населення Литовезької СТГ становить 30,7 осіб на км², що значно нижче середньообласного показника (50,8 осіб на км²) і показника густоти населення Володимирського району (67,6 осіб на км²) (таблиця 2.1)

Таблиця 2.1. Характеристика Литовезької сільської територіальної громади у складі Володимирського району і Волинської області

Регіон	Площа, км ²	Площа у % до загальної площі району/області	Населення, осіб	Населення у % до населення району/області ¹	Густота населення (осіб/км ²)
Литовезька СТГ	123,54	4,8/0,6	3751	2,2/0,4	30,4
Володимирський район	2556,5	12,7	172947	16,9	67,6
Волинська область	20121,0	-	1021356	-	50,8

¹ Чисельність наявного населення (за оцінкою) по регіонах, районах, територіальних громадах та населених пунктах на 1 січня 2022 р. https://www.ukrstat.gov.ua/operativ/open_data/2022/225_2022.xlsx

Звіт про стратегічну екологічну оцінку Стратегії розвитку Литовезької сільської територіальної громади до 2027 року (з перспективою дії до 2034 року) та Плану заходів на 2026-2027 роки з реалізації Стратегії розвитку Литовезької сільської територіальної громади до 2027 року (з перспективою дії до 2034 року)

До складу Литовезької сільської територіальної громади загалом входять 6 сільських населених пунктів.

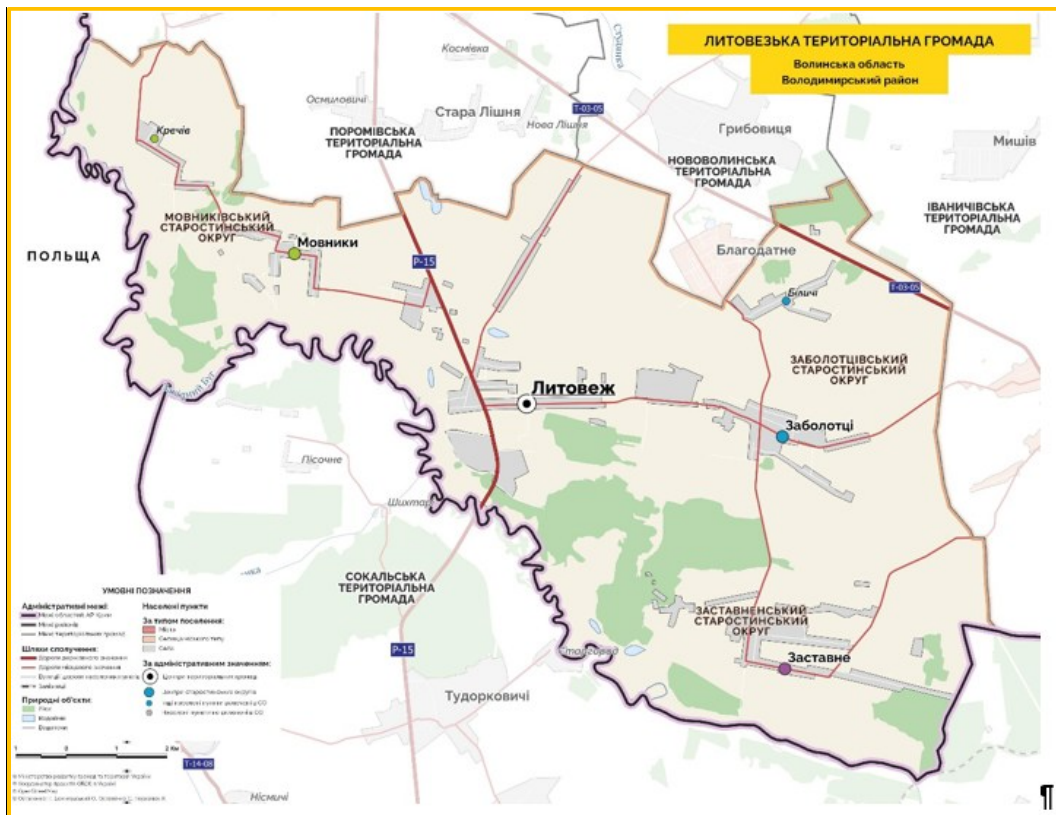

Рисунок 2.2. Адміністративно-територіальний поділ Литовезької сільської територіальної громади

Ландшафт. Відповідно до карти фізико-географічного районування України² територія Литовезької СТГ належить до Волинської височинної області Західноукраїнського краю зони широколистяних лісів. Зокрема територія Литовезької СТГ належить до Нововолинсько-Сокальського ландшафтного району, екомережиформувальним вузлом (природним ядром) якого є Павлівський вузол площею 1550 га.

За геоморфологічним районуванням України територія громади розміщена в районі Волинсько-подільської області пластово-денудаційних височин, зокрема, Волинської денудаційної височини переважно на крейдових і неогенових відкладах.

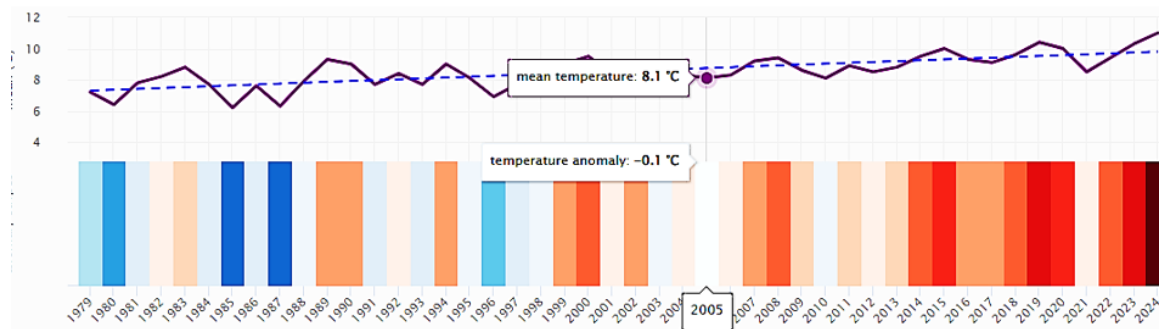
Ландшафти Волинської височинної області – це рівнинні та горбисті території, які виникли серед широколистяних і хвойно-широколистяних лісів де, крейдові відклади, перекриті суцільним плащем лесових утворень на яких сформувались ґрунти чорноземного типу під трав'яною рослинністю та сірі опідзолені ґрунти під широколистяними, дубово-грабовими лісами. Просторова ландшафтна структура цієї території досить строката й визначається поєднанням вододільних, плакорних широколистянолісових, надзаплавно-терасових і заплавних природних територіальних комплексів.

Ландшафти громади за здатністю до міграції і накопичення забруднюючих речовин належить до геохімічних ландшафтів з низькою здатністю до самоочищення.

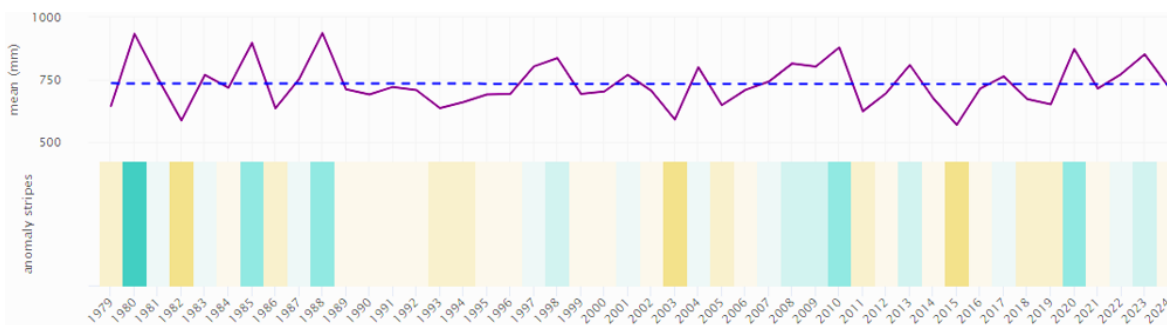
² Фізико-географічне районування України. URL: <https://geomap.land.kiev.ua/zoning-1.html>.

Звіт про стратегічну екологічну оцінку Стратегії розвитку Литовезької сільської територіальної громади до 2027 року (з перспективою дії до 2034 року) та Плану заходів на 2026-2027 роки з реалізації Стратегії розвитку Литовезької сільської територіальної громади до 2027 року (з перспективою дії до 2034 року)

(а) – річна зміна температури повітря

(б) – річна зміна кількості опадів

Рисунок 2.4. Динаміка зміни температури повітря та кількості опадів на території Литовезької сільської громади (середнє значення за 1979-2024 рр.)⁴

Загалом кліматичні умови на території Литовезької СТГ можна оцінити як сприятливі для вирощування сільськогосподарських рослин.

Стан атмосферного повітря. Атмосферне повітря впливає на всі компоненти довкілля та є основою людського існування. На території Литовезької СТГ відсутні станції моніторингу стану повітря. Найближча станція моніторингу повітря розташована в м. Нововолинськ (Нововолинський ліцей №8) на відстані 13 км від адміністративного центру Литовезької СТГ, села Литовеж.

Станом на 13 вересня 2025 р. рівень концентрацій забруднюючих речовин в атмосферному повітрі в пункті моніторингу відповідав показникам, безпечним для довкілля та здоров'я населення і оцінюється як хороший (пил 10 мкм – 3,56 мкг/м³, пил 2.5 мкм – 2,1533 мкг/м³ (небезпечні для здоров'я концентрації – понад 75 мкг/м³)⁵.

Індекс якості атмосферного повітря у пункті моніторингу м. Нововолинська, розрахований за формулою NowCast (US EPA) для головного забрудника повітря – дрібнодисперсного пилу фракції 2,5 мікрона, у період спостереження у жовтні 2024 р. коливався у діапазоні значень 0-50 (добрий) та 101-150AQI (нижче задовільного стану) (рис. 2.5).

Головними забруднювачами атмосфери в громаді є пересувні засоби. Найвищі концентрації забруднюючих речовин фіксуються вздовж транспортних магістралей з інтенсивним рухом (на території громади це дорога загального користування державного значення Р-15 (Ковель – Володимир – Шептицький – Жовква), а також у районах із щільною забудовою, де спостерігається обмежена циркуляція повітря. Значний обсяг викидів забруднюючих речовин, перш за все, зумовлений збільшенням автотранспорту, погіршенням технічного стану автомобільного парку, незадовільною якістю палива, труднощами щодо контролю великої кількості автотранспорту як джерела забруднення атмосфери (приватний транспорт, транзит).

⁴ Зміни клімату. Село Литовеж. https://www.meteoblue.com/uk/climate-change/lytovezh_ukraine_702923

⁵ Станція моніторингу стану повітря Нововолинський ліцей №8 https://ecozagroza.gov.ua/map?id=38652&layer=air_pollution

Звіт про стратегічну екологічну оцінку Стратегії розвитку Литовезької сільської територіальної громади до 2027 року (з перспективою дії до 2034 року) та Плану заходів на 2026-2027 роки з реалізації Стратегії розвитку Литовезької сільської територіальної громади до 2027 року (з перспективою дії до 2034 року)

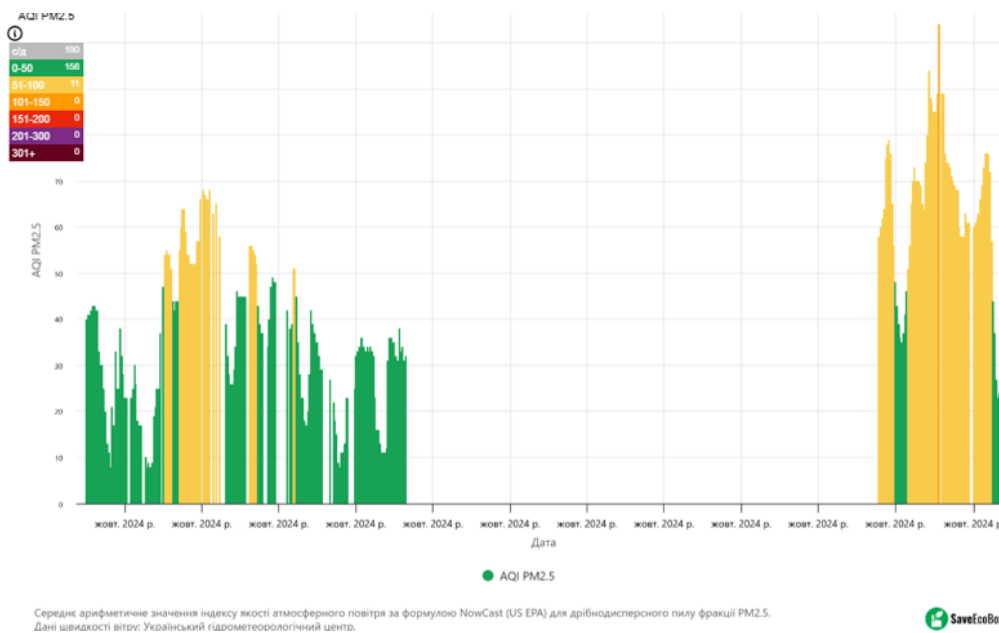

Рисунок 2.5. Середній індекс якості повітря у м. Нововолинськ, жовтень 2024 р.⁶

Динаміка викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря від стаціонарних джерел у Володимирському районі свідчить про загальну тенденцію до зниження. У 2022 році обсяг викидів становив 2,18 тис. т, у 2023 році показник зменшився до 1,8 тис. т. У 2024 році зафіксовано незначне зростання викидів до 1,99 тис. т, що свідчить про часткове погіршення ситуації порівняно з попереднім роком, однак рівень забруднення залишається нижчим, ніж у 2022 році.

Характеристика та стан земельних ресурсів та ґрунтів. Загальна площа земель Литовезької СТГ становить 12 354,0722 га. Понад три чверті земель громади (76,87% усієї площі громади) становлять землі сільськогосподарського призначення (рис. 2.6). Водночас відповідний середній показник по Україні становить близько 70%⁷. У 2025 році серед земель сільськогосподарського призначення рілля становила 69,4%, а пасовища та сіножаті – 13,54% і 5,56% відповідно.

На території громади 5424,36 га сільськогосподарських угідь (земельних часток-паїв), з них 4285,4122 га передано фізичними особами в оренду сільськогосподарським підприємствам та фермерським господарствам.

Землі лісогосподарського призначення становлять 12,41% усієї площі громади (1532,6886 га), що є дещо нижчим за відповідний середній показник по Україні (14-15%)⁸. Такий помірний лісовий потенціал громади здатний забезпечити базові екосистемні функції та формує передумови для розширення збереження біорізноманіття та розвитку рекреаційної інфраструктури.

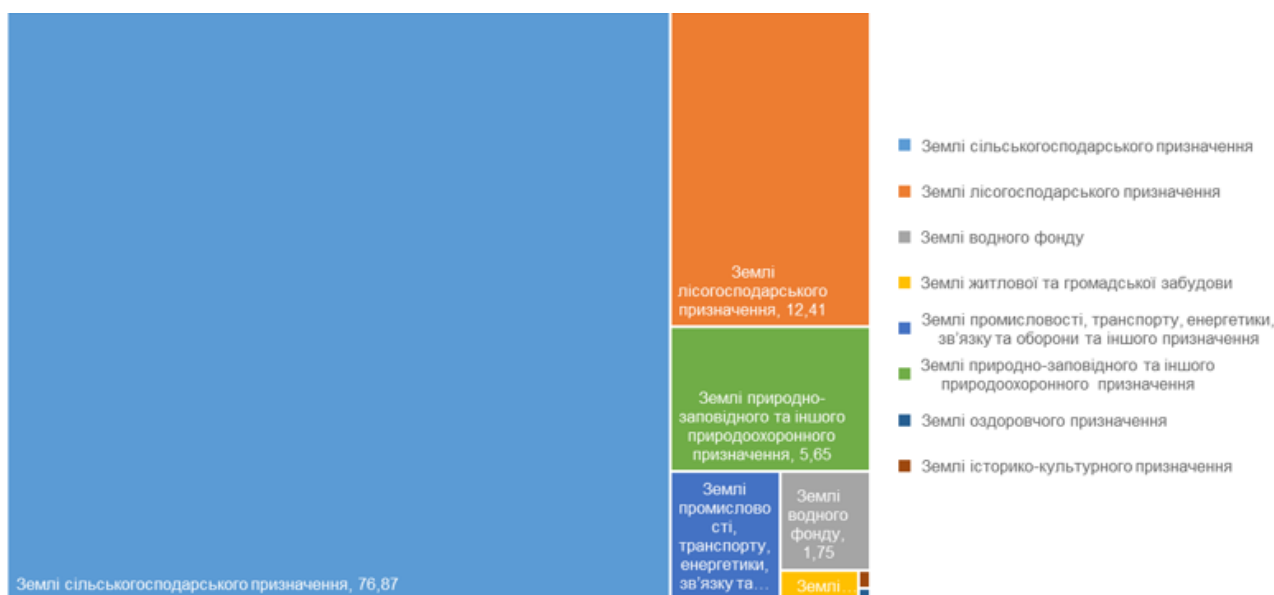
Землі водно фонду займають 1,75% території громади (216,3314 га).

⁶ Якість повітря у місті Нововолинськ. <https://www.saveecobot.com/maps/novovolynsk>

⁷ Особливості ринку землі після ухвалення Закону № 2178-10. https://sale.uub.com.ua/news/majbutnij-ryнок-zemli-ta-jogo-osoblyvosti?utm_source=chatgpt.com (Дані довоєнного періоду)

⁸ Публічний звіт голови Державного агентства лісових ресурсів України за 2024 рік. <https://www.openforest.org.ua/wp-content/uploads/2025/02/zvit-holovy-derzhavnoho-ahentstva-lisovykh-resursiv-ukrainy-za-2024-rik.pdf>

Звіт про стратегічну екологічну оцінку Стратегії розвитку Литовезької сільської територіальної громади до 2027 року (з перспективою дії до 2034 року) та Плану заходів на 2026-2027 роки з реалізації Стратегії розвитку Литовезької сільської територіальної громади до 2027 року (з перспективою дії до 2034 року)

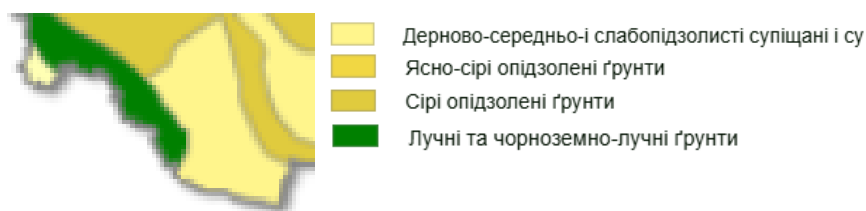
Рисунок 2.6. Структура земельного фонду Литовезької сільської територіальної громади, %⁹

Під землями природно-заповідного та іншого природоохоронного призначення перебуває 697,8 га (5,56% території громади). Відтак заповідність території громади (відношення фактичної площі природно-заповідного фонду до площі громади («показник заповідності») менший ніж середньоукраїнський показник заповідності (6,9%)¹⁰.

Землі промисловості, транспорту, енергетики, зв'язку та оборони займають 343,1756 га (2,78% площі громади). Водночас частка земель житлової і громадської забудови становить менше 0,5% території громади, що характерно для сільських територій.

Ґрунти є важливою складовою природних комплексів, оскільки вони утворилися внаслідок взаємодії компонентів ландшафту.

Ґрунти на території Литовезької СТГ представлені переважно відмінами дерново-підзолистих ґрунтів та опідзолених ґрунтів. Зокрема ґрунти південної частини громади – дерново-середньо- і слабопідзолисті супіщані і суглинкові ґрунти (різновид підзолистих ґрунтів). Також на території громади є ясно-сірі та сірі опідзолені ґрунти (різновид опідзолених ґрунтів) та лучні та чорноземно-лучні ґрунти (різновид лучних ґрунтів на делювіальних та алювіальних відкладах) (рис. 2.7).

Рисунок 2.7. Схематична карта ґрунтів Литовезької СТГ¹¹

⁹ Дані Литовезької сільської ради

¹⁰ Державна служба статистики України. Довкілля України 2022. https://www.ukrstat.gov.ua/druk/publicat/kat_u/2023/zb/10/zb_dov_22.pdf

¹¹ Карта ґрунтів Волинської області. <https://geomap.land.kiev.ua/obl-2.html>

Звіт про стратегічну екологічну оцінку Стратегії розвитку Литовезької сільської територіальної громади до 2027 року (з перспективою дії до 2034 року) та Плану заходів на 2026-2027 роки з реалізації Стратегії розвитку Литовезької сільської територіальної громади до 2027 року (з перспективою дії до 2034 року)

Дерново-підзолисті різновиди ґрунтів мають сильно виражені кислотні властивості, вирощування агрокультур, що відрізняються різко негативною реакцією на кисле середовище, на ньому в агропромислових масштабах вкрай утруднено.

Властивості цих земель роблять обов'язковим проведення різних меліоративних заходів для їх сільськогосподарського використання. Бажано також застосувати заходи, спрямовані на механічне поліпшення їх складу. Оскільки найчастіше дерново-підзолисті ґрунти утворюються на суглинках, то достаток глинистих складових в їх структурі робить дані ґрунти досить складними для рослинницьких заходів.

З метою полегшення фізичних властивостей цих ґрунтів в їх структуру вносять такі додаткові матеріали, як пісок, деревна тирса, золу і торф. Водночас, з метою зниження рівня кислотності вноситься певна кількість вапна.

В різновидах опідзолених ґрунтів (зокрема ясно-сірих та сірих опідзолених ґрунтах) відбуваються процеси опідзолення – повного руйнування глинистих мінералів в умовах вологого помірного клімату під впливом кислих органічних речовин, що утворюються під лісовою рослинністю та супроводжується залишковою акумуляцією в елювіальному (підзолистому) горизонті аморфного кремнезему і виносом окислів алюмінію. Відтак морфологічно процес характеризується формуванням освітленого, вибіленого горизонту шаруватої структури або безструктурного, легкого гранулометричного складу, збідненого на мул, алюміній, залізо й основи, що язиками заходить в нижче розташований горизонт.

Сірі опідзолені ґрунти сформувалися під зрідженими лісами і у порівнянні з ясно-сірими ґрунтами прояв підзолистого процесу послаблений, тому в його профілі відсутній чистий горизонт Е. Вони мають кращий поживний режим, але вміст як загальних, так і рухомих форм азоту й калію невеликі. Це пов'язано як з незначною кількістю гумусу, так і з кислотою реакцією, яка пригнічує процеси нітрифікації й азотфіксації.

Лучні (гідроморфні) ґрунти формуються на низинах або заплавах річок, часто мають глибокий гумусовий горизонт (до ~70 см), але страждають на надмірне зволоження та оглеєння (дефіцит повітря). Чорноземно-лучні ґрунти – перехідна група між чорноземами й лучними. Родючі, з добрим гумусовим складом, але можуть бути оглеєними чи солонцюватими.

Загалом, за даними порталу [SuperAgronom.com](https://superagronom.com), ґрунти Литовезької СТГ належать до групи середньої родючості. За 100-бальною шкалою вони перебувають в діапазоні 52-66 балів. Вони придатні для сільськогосподарського використання, за умови регулярного внесення мінеральних добрив і виконання комплексу необхідних меліоративних робіт.

Водночас внаслідок видобутку вугілля на території громади ґрунти зазнають забруднення внаслідок осідання земної поверхні над гірничими виробками виникають інші небезпечні процеси, такі як зміна рівня ґрунтових вод, підтоплення шахтними водами. Руйнується структура ґрунтового покриву, відбувається загальне геохімічне забруднення ґрунтів. Крім того, водна ерозія призводить до вимивання з териконів токсичних компонентів і забруднення ними ґрунту і підґрунтових вод.

Основним джерелом забруднення ґрунтів у громаді є автотранспорт. Варто зауважити, що забруднені ґрунти є вторинним джерелом забруднення підземних та поверхневих вод, а також атмосферного повітря через незадовільний стан покриття вулиць, недостатню кількість зелених насаджень.

Одним із чинників забруднення ґрунтів на території громади є діяльність сільськогосподарських підприємств внаслідок використання пестицидів. Пестицидне навантаження на ґрунти у громаді, [за антропоєкологічною оцінкою](#) сумарного пестицидного навантаження на ґрунти (в умовних одиницях Кс), оцінюється як несприятливе (перебуває в діапазоні від 2,3 до 3,6 при загальному діапазоні – від менше 1,0 до більше 4,9)¹².

---

¹² Карти України. Пестицидна навантаженість ґрунтів. <https://geomap.land.kiev.ua/ecology-9.html>

Звіт про стратегічну екологічну оцінку Стратегії розвитку Литовезької сільської територіальної громади до 2027 року (з перспективою дії до 2034 року) та Плану заходів на 2026-2027 роки з реалізації Стратегії розвитку Литовезької сільської територіальної громади до 2027 року (з перспективою дії до 2034 року)

Потенційною загрозою забруднення ґрунтів на території громади є ДП «Шахта №9 «Нововолинська» площею 27,8632 га. Половину площі земельної ділянки займає терикон. Проте, згідно з реєстром місць видалення відходів¹³, відходи діяльності ДП «Шахта №9 «Нововолинська» (породній відвал, який належить до категорія екологічної безпеки – В) розміщені у Нововолинській МТГ. Процедура переробки терикону відсутня. Ще однією потенційною загрозою забруднення ґрунтів Литовезької СТГ може стати породний відвал ліквідованої Шахти №7 «Нововолинська» площею 10,75 га, який розташований у с. Біличі, за умови його неналежного догляду. Площа земельної ділянки під териконом перебуває в комунальній власності. Проведено попередню оцінку вартості самого терикону.

Корисні копалини. Територія Литовезької СТГ розташована у Львівсько-Волинському кам'яновугільному басейні, зокрема в південно-західній частині Волинської області. Вугільні пласти за потужністю належать до категорії тонких, рідше – середніх, невитриманих, витриманих і порівняно витриманих.

Видобуток кам'яного вугілля на території громади здійснює ДП «Шахта №9 «Нововолинська». Запаси вугілля на полі ДП «Шахта №9 «Нововолинська» станом на 2021 р. оцінювалися в 2,189 млн тонн. Якість місцевого вугілля невисока, переважає малокалорійне вугілля із меншою теплотворністю і більшою зольністю, порівняно із вугіллям Донбасу.

На території громади розташована шахта № 7 «Нововолинська», щодо якої розпочато процедуру ліквідації після затвердження скоригованого проекту ліквідації відповідним наказом Міністерства енергетики та вугільної промисловості України від 30 грудня 2013 року. Однією з ключових причин закриття шахти є її суттєвий негативний вплив на стан довкілля. Унаслідок виробничої діяльності щороку на території житлової забудови осідає близько 170 вагонів пилових викидів, що створює значні екологічні та санітарні ризики для місцевого населення¹⁴.

Закриття вугільних шахт є складним і довготривалим процесом, що виходить далеко за межі простого припинення видобутку. Він потребує системних змін у соціально-економічній структурі шахтарських територій, зокрема реалізації програм перепідготовки та працевлаштування населення, безпечної ліквідації виробничих об'єктів і відновлення порушених земель. Концепція «справедливої трансформації» передбачає комплексний підхід до розв'язання економічних, соціальних та екологічних викликів вугільних регіонів, що є визначальним чинником сталого розвитку шахтарських громад та їх довгострокового майбутнього. Крім того, відходи видобувного процесу призводять до забруднення ґрунтових вод: за оцінками, щорічно до водоносних горизонтів потрапляє до 40 тис. тонн сірчаної кислоти, що має довгострокові негативні наслідки для екосистем і водної безпеки регіону^{15, 16}.

21 жовтня 2021 року Литовезька сільська рада, з метою покращення екологічного стану громади та усунення негативного впливу породного відвалу ліквідованої шахти № 7 «Нововолинська», а також усвідомлюючи необхідність забезпечення соціально-економічного розвитку громади, ухвалила рішення про передачу породного відвалу ліквідованої шахти № 7 «Нововолинська» ТОВ «Сонарсен» для повної утилізації за власний рахунок¹⁷.

Також на території громади є незначні поклади піску.

Лісові масиви. Відповідно до лісотипологічного районування України територія Литовезької СТГ належить до зони свіжих та вологих грабових дібров, грабово-соснових судібров¹⁸.

Ліси займають восьму частину території громади. У деревостані переважає дуб звичайний у поєднанні з грабом, а на вологіших ділянках формуються домішки вільхи, клена, липи, іноді

¹³ Реєстр місць видалення відходів МБВ). <https://data.gov.ua/dataset/d780d327-eea6-432e-976b-0fca33aa56cf/resource/2d97ef49-2001-41d7-bf11-714de0feca2>

¹⁴ Наказ про затвердження скоригованого проекту ліквідації шахти. <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v1059732-13#Text>

¹⁵ <https://focus.ua/uk/politics/496539-spravedliva-transformaciya-ekologichni-aspekti-ta-naslidki-procesu-zakrittja-shaht>

¹⁶ <https://ivanychi.rayon.in.ua/news/444618-yaka-dolya-chekae-shakhtu-7-litovezkoj-gromadi-mifi-ta-realnist>

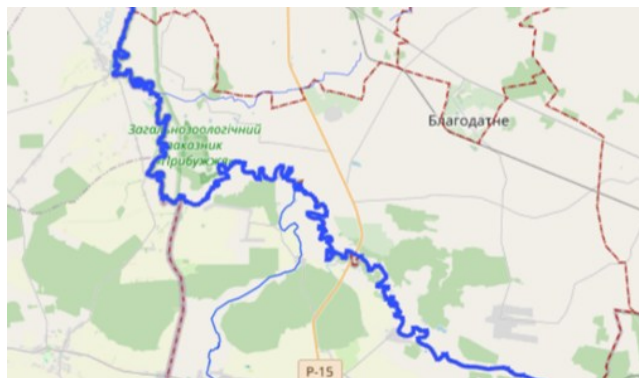
¹⁷ <https://ivanychi.rayon.in.ua/news/443506-porodniy-vidval-shakhti-7-novovolinska-peredayut-na-utilizatsiyu-privatniy-firm#group=redactor&photo=0>

¹⁸ Лісотипологічне районування України. Східно-Європейська рівнина. <https://geomap.land.kiev.ua/zoning-14.html>

Звіт про стратегічну екологічну оцінку Стратегії розвитку Литовезької сільської територіальної громади до 2027 року (з перспективою дії до 2034 року) та Плану заходів на 2026-2027 роки з реалізації Стратегії розвитку Литовезької сільської територіальної громади до 2027 року (з перспективою дії до 2034 року)

ясеня. У грабово-соснових судібровах важливу роль відіграє сосна, яка забезпечує стійкість насаджень та підвищує їх різноманіття. Підлісок представлений ліщиною, бруслиною, крушиною, калиною, а в трав'яному покриві поширені копитняк, медунка, зірочник, папороті та весняні ефемероїди. Ці ліси виконують ґрунтозахисні, водорегулюючі та кліматоутворюючі функції, а також мають високу рекреаційну цінність.

Водні ресурси та їх стан. Водні ресурси Литовезької СТГ представлені річкою Західний Буг та ставами. За даними [Регіонального офісу водних ресурсів у Волинській області](#), територією Литовезької СТГ (на межі Республіки Польща та Волинської області, а також на межі Львівської та Волинської областей) протікає річка Західний Буг (рис. 2.8), права притока якої дає початок безіменним струмкам, які є джерелом води для розташованих на території громади ставків.

Рисунок 2.8. Схематична карта частини річки Західний Буг на території Литовезької СТГ¹⁹

Західний Буг – це рівнинна річка, для якої характерними є заболочена заплава, стариці, звивисте русло. Похил річки – 0,3 м/км. Льодостав – з кінця грудня до кінця березня. Мінералізація води річки в середньому становить у період весняної повені – 497 мг/дм³, літньо-осінньої межені – 518 мг/дм³, зимової межені – 573 мг/дм³. Середньорічний іонний стік з водами Західного Бугу загалом з території України становить 793,5 тис. т/рік, з них 58 % у період весняної повені.

На території громади розташовано 19 ставів в межах/за межами населених пунктів (таблиця . Загальна площа ставів громади – 37,7617 га.

Таблиця 2.2. Характеристика ставків на території Литовезької СТГ

Водний об'єкт	Код	Територія розташування	Тип та площа водного плеса	Водозабір	Оренда
Ставок	02.03.07.01	біля с. Біличі	Ставок заплавного типу площею водного плеса 0,2616 га.	Струмок без назви права притока р. Західний Буг. Басейн річки Західний Буг	В оренді
Ставок	02.03.07.02	біля с. Біличі	Ставок заплавного типу площею водного плеса 1,9492 га.	Струмок без назви права притока р. Західний Буг. Басейн річки Західний Буг	В оренді
Ставок	02.03.07.03	Заболотцівський старостат за межами населеного пункту	Ставок заплавного типу площею водного плеса 0,3 га.	Струмок без назви права притока р. Західний Буг. Басейн річки Західний Буг	В оренді
Ставок	02.03.07.04	Заболотцівський старостат за межами	Ставок заплавного типу площею водного плеса 0,5353 га.	-	Не в оренді

¹⁹ Відкриті дані земельного кадастру України. Річкова мережа.

https://kadastr.live/?nsdi_sm_merega=false&dzk_pzf=false&land_polygons=true&dzk_index_map_lines=false&openstreetmap=true&water_poly_ramsar=false&water_lines_other=true&dzk_atu_terhromad_line=true#10.27/50.6869/24.1661

Звіт про стратегічну екологічну оцінку Стратегії розвитку Литовезької сільської територіальної громади до 2027 року (з перспективою дії до 2034 року) та Плану заходів на 2026-2027 роки з реалізації Стратегії розвитку Литовезької сільської територіальної громади до 2027 року (з перспективою дії до 2034 року)

Водний об'єкт	Код	Територія розташування	Тип та площа водного плеса	Водозабір	Оренда
		населеного пункту			
Ставок	02.03.07.05	Заболотцівський старостат за межами населеного пункту	Ставок заплавного типу площею водного плеса 1,01 га.	Струмок без назви права притока р. Західний Буг. Басейн річки Західний Буг	Не в оренді
Ставок	02.03.07.06	Заболотцівський старостат за межами населеного пункту	Ставок заплавного типу площею водного плеса 1,2 га.	Струмок без назви права притока р. Західний Буг. Басейн річки Західний Буг	Не в оренді
Ставок	02.03.07.07	Заболотцівський старостат за межами населеного пункту	Ставок заплавного типу площею водного плеса 0,3 га.	Струмок без назви права притока р. Західний Буг. Басейн річки Західний Буг	Не в оренді
Ставок	02.03.07.08	Заболотцівський старостат за межами населеного пункту	Ставок заплавного типу площею водного плеса 0,3 га.	Струмок без назви права притока р. Західний Буг. Басейн річки Західний Буг	Не в оренді
Ставок	02.03.09.01	біля с. Заставне, урочище «Жджарки»	Ставок руслового типу площею водного плеса 6,33 га	Струмок без назви права притока р. Західний Буг. Басейн річки Західний Буг	В оренді
Ставок	02.03.09.02	Заставненський старостат за межами населеного пункту	Ставок руслового типу площею водного плеса 2,2918 га	Струмок без назви права притока р. Західний Буг. Басейн річки Західний Буг	В оренді
Ставок	02.03.09.03	біля с. Заставне	Ставок заплавного типу площею водного плеса 0,3023 га.	Струмок без назви права притока р. Західний Буг. Басейн річки Західний Буг	В оренді
Ставок	02.03.11.01	за межами населеного пункту с. Литовеж, на схід від автодороги Львів – Нововолинськ	Ставок руслового типу площею водного плеса 9,97 га	Струмок без назви права притока р. Західний Буг. Басейн річки Західний Буг	В оренді
Ставок	02.03.11.02	за межами населеного пункту с. Литовеж	Ставок заплавного типу площею водного плеса 6,00 га.	Басейн річки Західний Буг	Не в оренді
Ставок	02.03.11.03	за межами населеного пункту с. Литовеж	Ставок заплавного типу площею водного плеса 1,65 га.	Струмок без назви права притока р. Західний Буг. Басейн річки Західний Буг	Не в оренді
Ставок	02.03.11.04	за межами населених пунктів, на південь від села Литовеж	Ставок заплавного типу площею водного плеса 0,4 га.	Басейн річки Західний Буг	Не в оренді
Ставок	02.03.15.01	біля с. Мовники	Ставок заплавного типу площею водного плеса 2,1115 га.	Струмок без назви права притока р. Західний Буг. Басейн річки Західний Буг	В оренді
Ставок	02.03.15.02	біля с. Мовники	Ставок заплавного типу площею водного плеса 2,2 га.	Струмок без назви права притока р. Західний Буг. Басейн річки Західний Буг	Не в оренді

Звіт про стратегічну екологічну оцінку Стратегії розвитку Литовезької сільської територіальної громади до 2027 року (з перспективою дії до 2034 року) та Плану заходів на 2026-2027 роки з реалізації Стратегії розвитку Литовезької сільської територіальної громади до 2027 року (з перспективою дії до 2034 року)

Водний об'єкт	Код	Територія розташування	Тип та площа водного плеса	Водозабір	Оренда
Ставок	02.03.15.03	Мовниківський старостат за межами населеного пункту	Ставок заплавного типу площею водного плеса 0,32 га.	Струмок без назви права притока р. Західний Буг. Басейн річки Західний Буг	Не в оренді
Ставок	02.03.15.04	Мовниківський старостат за межами населеного пункту	Ставок заплавного типу площею водного плеса 0,33 га.	Струмок без назви права притока р. Західний Буг. Басейн річки Західний Буг	Не в оренді

На території громади розташований пункт моніторингу та екологічної оцінки водних ресурсів (розміщений на річці Західний Буг у с. Литовеж на мості автодороги Нововолинськ-Шептицький). Моніторинг здійснюється Лабораторією моніторингу вод та ґрунтів Басейнового управління водних ресурсів Західного Бугу та Сяну. Дані періодичних досліджень вказують на те, що концентрації різних речовин у воді (різні хімічні сполуки, бактерії тощо) знаходяться на рівні, який вважається безпечним для екосистеми та здоров'я водокористувачів. Водне середовище у пункті моніторингу є відносно здоровим і може підтримувати відповідні екосистемні функції та забезпечувати безпеку для використання людьми.

Водночас викликом для стану водних ресурсів громади може стати ризик забруднення водотоків внаслідок діяльності шахти на території громади, а також внаслідок діяльності сільськогосподарських підприємств.

Скид зворотних (стічних) вод в Литовезькій СТГ у поверхневі водні об'єкти у 2024 році становив 305 тис. м³/рік, в розрахунку на 1 жителя – 81,3 м³/рік. У таблиці 1.3 наведено показники використання води суб'єктами господарювання Литовезької СТГ, які відповідно до [Порядку ведення державного обліку водокористування](#) зобов'язані звітувати про використання води (за даними Державного водного кадастру за розділом: «[Водокористування](#)»). Наведені дані засвідчують, що у Литовезькій СТГ суб'єкти господарювання не здійснюють скид неочищених зворотних (стічних) вод в поверхневі водні об'єкти.

Таблиця 1.3. Використання води в Литовезькій СТГ у 2024 році, млн м³

Показник	Волинська область	Володимир-Волинський район	Литовезька СТГ
Кількість водокористувачів, які звітують (<i>одиноць</i>)	490	93	3
Забрано із природних водних об'єктів, всього у т. ч.	45,705	10,343	0,320
<i>із підземних водних об'єктів</i>	36,303	9,204	0,320
Використано свіжої води, всього у т. ч.	31,762	6,248	0,015
<i>на питні і санітарно-гігієнічні потреби</i>	17,931	3,663	0,002
<i>на виробничі потреби</i>	12,611	2,494	0,010
<i>на потреби зрошення</i>	0,934	0,039	-
<i>на інші потреби</i>	0,286	0,052	0,003
Загальне водовідведення	29,082	8,464	0,313
Скинуто в поверхневі водні об'єкти зворотних (стічних) вод, всього у т. ч.	25,987	7,448	0,305
<i>забруднених</i>	-	-	-
<i>нормативно чистих без очистки</i>	5,687	2,880	0,305
<i>нормативно-очищених на спорудах</i>	20,299	4,568	0
Скинуто транзитної води	2,794	0,483	-

Звіт про стратегічну екологічну оцінку Стратегії розвитку Литовезької сільської територіальної громади до 2027 року (з перспективою дії до 2034 року) та Плану заходів на 2026-2027 роки з реалізації Стратегії розвитку Литовезької сільської територіальної громади до 2027 року (з перспективою дії до 2034 року)

За кошти обласного екологічного фонду у співфінансуванні з місцевим бюджетом Литовезької СТГ у 2023 році - проведено капітальні ремонти мереж водовідведення та здійснено заходи щодо запобігання підтопленню, облаштування та очистки каналів на території Литовезької територіальної громади Володимирського району Волинської області. В результаті виконання запланованих робіт створюється можливість запобігання забрудненню навколишнього середовища (в тому числі водних об'єктів) стічними водами, відходами та недопущення попадання стічних вод на рельєф та у підземні водоносні горизонти, а також захищення від підтоплення повенежими і паводковими водами населених пунктів області.

За рахунок субвенції з обласного бюджету в бюджеті Литовезької сільської територіальної громади було реалізовано захід з капітального ремонту внутрішньогосподарської меліоративної мережі Бузької осушувальної системи на території Литовезької сільської ради Володимирського району Волинської області.

За рахунок коштів місцевих бюджетів (в тому числі фондів охорони навколишнього природного середовища) заплановані та проведені капітальні та поточні ремонти каналів на території Литовезької СТГ.

Флора. Флора Литовезької СТГ представлена різноманітними лісовими та луговими екосистемами. Поширені дубові та грабово-дубові ліси з домішками сосни, липи, вільхи, ясена, а також багатий трав'яний покрив із копитняком, конвалією, медункою, папоротями. На луках трапляються різнотрав'я, злаки та бобові культури. Серед рідкісних і зникаючих видів, занесених до Червоної книги України, на території громади можна зустріти підсніжник звичайний, любку дволисту, зозулині черевички справжні, коручку чемерникову, а також плавучу рослину сальвінію плаваючу.

Фауна. Литовезької СТГ також різноманітна. У лісах мешкають козулі, дикі свині, лисиці, зайці-русаки, білки, а з птахів – лелеки, сойки, сови, дятли. На водоймах можна побачити крижнів, чапель, видр. Серед рідкісних тварин занесених до Червоної книги України в околицях громади зустрічаються чорний лелека, підорлик малий, орел-карлик, журавель сірий, вечірниця руда та видра річкова. Таке поєднання різних природних умов вказує, що територія громади є осередком збереження біорізноманіття на заході України.

Біорізноманіття, природоохоронні території. Біорізноманіття регіону підтримується завдяки збереженню природних лісових масивів і водно-болотних угідь, що створюють сприятливі умови для розвитку різних видів флори і фауни.

Наявність розвиненої природоохоронної мережі – запорука збереження біорізноманіття.

Територією Литовезької СТГ (уздовж західного кордону громади) відповідно до Регіональної схеми екологічної мережі у Волинській області (затверджена рішенням Волинської обласної ради від 12.04.2017 № 13/37), яка враховується при здійсненні будь-якої діяльності на території області, проходить сполучний екологічний коридор регіональної екомережі.

На території Литовезької СТГ розташовані 2 об'єкти природо-заповідного фонду: загальнозоологічний заказник місцевого значення «Прибужжя» та природний ландшафтний заказник «Заставненський заказник».

Загальнозоологічний заказник місцевого значення «Прибужжя» розташований на захід від сіл Поромів, Морозовичі (Поромівська СТГ) та Мовники (Литовезька СТГ). Загальна площа заказника – 1182,1 га. На території Литовезької СТГ розташовано 480,8 га площі заказника. Статус надано згідно з розпорядженням Волинської облдержадміністрації від 3.03.1993 року, № 18-р. Створений з метою збереження природного комплексу в долині річки Західний Буг. Територія заказника охоплює частину заплави річки (230 га) з цінними сосновими лісами, які відносяться до 1 групи лісів (у домішку – береза, вільха). Решту території (951 га) становлять лучно-чагарникові угіддя та болота. Вони формують сприятливі умови для розмноження різних видів парнокопитних, хутрових звірів, борової та водно-болотяної дичини: сарни європейської *Capreolus capreolus*, дикого кабана *Sus scrofa*, борсука європейського *Meles meles*, куниці лісової *Martes martes*, єнотоподібного собаки *Nyctereutes procyonoides*. Мешкають види,

Звіт про стратегічну екологічну оцінку Стратегії розвитку Литовезької сільської територіальної громади до 2027 року (з перспективою дії до 2034 року) та Плану заходів на 2026-2027 роки з реалізації Стратегії розвитку Литовезької сільської територіальної громади до 2027 року (з перспективою дії до 2034 року)

занесені в ЧКУ та міжнародні природоохоронні переліки тварин, що перебувають під загрозою зникнення у світовому масштабі: видра річкова *Lutra lutra*, журавель сірий (на прольотах) *Grus grus*, лелека чорний *Ciconia nigra*, підорлик малий *Aquila pomarina*, деркач *Crex crex*.

Природний ландшафтний заказник «Заставненський заказник» розташований на захід від села Заставне (Литовезька громада). Площа заказника – 156,8 га (уся на території Литовезької СТГ). Утворений відповідно до розпорядження голови Волинської обласної державної адміністрації від 12.12.1995, № 213. До складу заказника включені лісові насадження 1 бонітету із сосни звичайної *Pinus sylvestris* з домішкою вільхи чорної *Alnus glutinosa* та берези повислої *Betula pendula* (84,7 га), лучно-болотяні масиви (59,9 га), чотири озера (7,2 га), лучні пасовища (4,6 га), канали (0,4 га). Трав'яний покрив формують осоки: гостра *Carex acuta*, омська *C. omskiana*, чорна *Carex nigra*; орляк звичайний *Pteridium aquilinum*, брусниця звичайна *Rhodococcum vitis-idaea*, череда трироздільна *Bidens tripartita*, гравілат річковий *Geum rivale*, буквиця лікарська *Betonica officinalis*, куничник наземний *Calamagrostis epigeios*, перстач повзучий *Potentilla reptans* та інші види. Біля узбережжя озер поширені лепеха звичайна *Acorus calamus*, незабудка польова *Myosotis arvensis*, тонконіг болотяний *Poa palustris*, плодоріжка болотяна *Anacarpis palustris*, на плесі – латаття біле *Nymphaea alba*. У заказнику мешкають сарна європейська *Capreolus capreolus*, заєць сірий *Lepus europaeus*, ондатра болотяна *Ondatra zibethicus*, багато горобцеподібних видів птахів, інколи трапляються гусеподібні, сивкоподібні, журавлеподібні, а також види, занесені до Червоної книги України: видра річкова *Lutra lutra*, горностаї *Mustela erminea*, журавель сірий *Grus grus*.

Об'єкти **Смарагдової мережі**, а також об'єкти, які перебувають під охороною в межах Рамсарської конвенції від 23 листопада 1995 р., на території Литовезької СТГ відсутні.

Загальний екологічний стан території Литовезької СТГ характеризує низка показників, серед яких: антропоекологічний ризик, техногенне навантаження, радіаційний ризик, забрудненість природного середовища, стійкість природного середовища та ін.²⁰

Територія Литовезької СТГ розташована в допустимій зоні антропоекологічного ризику (від $1 \cdot 10^{-4}$ до $1 \cdot 10^{-3}$ за індексом антропоцентричної оцінки екологічного ризику за критерієм Ешбі, який являє собою ймовірність настання одного антропоекологічного ризику у рік). Водночас екологічний потенціалі громади за інтегральним показником оцінюється як вище середнього (від +5,80 до +1,60), порівняно з відповідним середньоукраїнським показником.

Рівень техногенного навантаження на природне середовище на території громади належить до категорії вище середнього з індексом в межах від +0,45 до +1,25 (де найнижча категорія – менше -0,40, а найвища – понад +2,11).

Ризик радіаційного забруднення території Литовезької СТГ – мінімальний (від $5,1 \cdot 10^{-5}$ до $1 \cdot 10^{-4}$, де $1 \cdot 10^{-5}$ – відсутній, а $5 \cdot 10^{-3}$ – підвищений). На території громади відсутні радіаційно-небезпечні об'єкти.

Водночас за ступенем забрудненості, визначеним на основі Індексу сумарної забрудненості (який розрахований: для атмосферного повітря – за основними і специфічними забруднювачами; для поверхневих вод – за органолептичними, токсикологічними властивостями і санітарним режимом; для ґрунтів – за умовною величиною пестицидів і їх детоксикацією) територія Литовезької СТГ належить до помірно забрудненої, що пов'язано із функціонуванням на території громади вугледобувного підприємства.

Потенціал стійкості природного середовища Литовезької СТГ до техногенного навантаження за інтегральним показником, який включає показники потенціалу атмосфери, стійкості поверхневих вод, стійкості ґрунтів, біотичного потенціалу, оцінюється як середній (від -0,50 до +0,80 при граничних – менше -0,50 і більше +2,10).

²⁰ Карти України. Екологічний стан України. <https://geomap.land.kiev.ua/ecology.html>

Звіт про стратегічну екологічну оцінку Стратегії розвитку Литовезької сільської територіальної громади до 2027 року (з перспективою дії до 2034 року) та Плану заходів на 2026-2027 роки з реалізації Стратегії розвитку Литовезької сільської територіальної громади до 2027 року (з перспективою дії до 2034 року)

Екологічний стан громади оцінюється як задовільний для проживання населення. Для оцінки екологічних умов проживання населення було використано показники територіальної концентрації виробництва, господарської освоєності земель, густоти населення, забруднення природного середовища (хімічного: атмосферного повітря, природних вод, ґрунтів, а також радіаційного), природних умов (ступеня ураженості території несприятливими природно-антропогенними процесами).

Великих підприємств-забруднювачів на території Литовезької СТГ немає²¹.

Радіаційний стан довкілля. Радіаційного забруднення на території Литовезької СТГ не відзначається. Відтак радіаційний стан довкілля громади залишається стабільним і безпечним.

Здоров'я населення та безпека його життєдіяльності. Охорона здоров'я. Надавачем медичних послуг первинного рівня медичної допомоги в Литовезькій СТГ є КНП «Литовезька амбулаторія загальної практики – сімейної медицини» Литовезької сільської ради Іваничівського району Волинської області (Литовезька АЗПСМ), яка розташована в с. Литовеж. Водночас в усіх інших селах громади функціонують медичні пункти тимчасового базування. Литовезька АЗПСМ перебуває в межах 30 хвилинної доступності від усіх населених пунктів громади.

Литовезька АЗПСМ підключена до Електронної системи охорони здоров'я (eHealth) та має укладений договір з НСЗУ за Програмою медичних гарантій на 1 пакет медичної допомоги (Первинна медична допомога). Обсяг державного фінансування пакету медичної допомоги, на який укладено договір з НСЗУ за Програмою медичних гарантій, у 2024 році становив 2,4 млн грн (на 7,6% більше, порівняно з 2023 роком).

Медичні послуги в громаді надають 8 медичних працівників (в т. ч. 3 чоловіків та 5 жінок): 3 лікарів, які надають послуги первинної медичної допомоги (лікарі загальної практики-сімейної медицини, лікарі-педіатри); 5 медичних сестер. Кадрова забезпеченість ЗОЗ громади цілком задовільна. Виходячи з чисельності населення громади, на одного лікаря в середньому може припадати 1250 осіб (відповідно ж до законодавства один сімейний лікар може підписати декларації з 1800 особами). Водночас 4 медичних працівники (50% загальної кількості) – пенсійного віку, що свідчить про потребу в омолодженні спеціалістів для сфери охорони здоров'я громади.

Матеріально-технічна забезпеченість ЗОЗ Литовезької СТГ – задовільна.

На території громади відсутній пологовий будинок. Найближчий пологове відділення знаходиться в структурі Нововолинської центральної міської лікарні в м. Нововолинськ.

В адміністративному центрі громади функціонує 1 аптечний заклад. Для забезпечення потреб жителів громади у придбанні ліків вони їздять в м. Нововолинськ.

Станом на 20.09.2025 року в Литовезькій СТГ 3014 осіб уклали декларацію з сімейним лікарем або лікарем-педіатром, що становить 80,4% населення громади, що значно нижче відповідного середнього показника по Волинській області (88,63% усього населення області)

Внутрішньо переміщені особи. Після початку повномасштабної збройної агресії рф Литовезька СТГ поповнилась внутрішньо переміщеними особами. У 2023 році у громаді була зареєстрована 271 внутрішньо переміщена особа. Більшість з них упродовж 2022-2024 років покинула громаду, а частина – залишилась у громаді. Станом на 01.01.2025 року загальна чисельність офіційно зареєстрованих ВПО в Литовезькій СТГ становила 79 осіб (в т. ч., 45 жінок), з яких 22 діти (в т. ч., 12 дівчат). Серед дітей у складі ВПО – 1 дитина дошкільного віку (0-5 років) та 21 дитина шкільного віку (6-18 років). Кількість осіб у старшому за працездатний вік у складі офіційно зареєстрованих ВПО становила на початок 2025 року 11 осіб, в т. ч., 5 жінок.

²¹ Інформації про забруднення довкілля ДП «Шахта №9 «Нововолинська» – відсутня.

Звіт про стратегічну екологічну оцінку Стратегії розвитку Литовезької сільської територіальної громади до 2027 року (з перспективою дії до 2034 року) та Плану заходів на 2026-2027 роки з реалізації Стратегії розвитку Литовезької сільської територіальної громади до 2027 року (з перспективою дії до 2034 року)

Окремі внутрішньо переміщені особи, які залишилися проживати у громаді намагаються інтегруватися в економічне і соціальне життя громади, працевлаштуватися в Литовезькій СТГ чи сусідніх громадах. За оцінкою Литовезької сільської ради, загальна фактична чисельність ВПО, які перебували у громаді на початок 2025 року, становила 55 осіб.

Інфраструктура та матеріальні активи. Освіта. Мережа закладів освіти в Литовезької СТГ є оптимальною для забезпечення потреб жителів громади в отриманні освітніх послуг.

Дошкільна освіта. В Литовезькій СТГ функціонує 2 заклади дошкільної освіти: Заклад Дошкільної освіти с. Литовеж Литовезької сільської ради Володимирського району Волинської області та Заклад Дошкільної освіти с. Заставне Литовезької сільської ради Володимирського району Волинської області). Комунальні ЗДО у 2025 році надають послуги дошкільної освіти 39 дітям. Кількість дітей у ЗДО громади, порівняно з довоєнним 2021 роком, зменшилась на 30%. Загальна проєктна спроможність ЗДО в громаді – 45 місць. Відтак сільська рада намагається максимально ефективно здійснювати управління мережею закладів дошкільної освіти для надання освітніх послуг жителям громади.

Середня освіта. В Литовезькій СТГ функціонує 3 заклади загальної середньої освіти: 2 ліцеї і 1 гімназія

Станом на 01.09.2025 року в ЗЗСО громади навчалось 273 учні (на 21% менше порівняно з довоєнним 2021 роком). Найімовірніше це спричинено війною, оскільки упродовж останніх років у громаді простежувалась тенденція до зменшення народжуваності.

В умовах оптимізації мережі закладів загальної середньої освіти для забезпечення якісного надання освітніх послуг у громаді організовано підвезення школярів до ЗЗСО. Його забезпечують 2 шкільні автобуси.

У ЗЗСО організовано безкоштовне харчування дітей-сиріт, дітей позбавлених батьківського піклування, дітей з малозабезпечених сімей, із числа ВПО, а також дітей мобілізованих військових.

В усіх ЗЗСО громади організовано навчання для дітей з особливими освітніми потребами. У 2025 році їх чисельність становила 10 осіб.

В адміністративному центрі громади функціонує Дитячий заклад оздоровлення та відпочинку «Прикордонник», де діти різних вікових груп мають можливість активно провести літні канікули.

Спортивна інфраструктура В громаді пропагується розвиток масової фізичної культури і спорту. На території громади розміщені 4 стадіони, 6 футбольних полів, в т. ч. зі штучним покриттям, 4 спортивні майданчики (в селах Мовники, Литовеж, Заболотці, Заставне), а також 2 дитячі майданчики (в селах Литовеж та Біличі). Послуги спортивних секцій надаються на базі закладів загальної середньої освіти.

Інфраструктура торгівлі та послуг. Торгівля. Торгівельна інфраструктура громади представлена 13 закладами торгівлі, 7 з яких розташовані у с. Литовеж, по 2 заклади – в селах Мовники і Заболотці та по 1 – в селах Кречів і Заставне.

У структурі закладів торгівлі громади переважають магазини, які реалізували продукти (в т. ч. підакцизні товари) та змішані групи споживчих товарів. В сільських населених пунктах громади торгівельні заклади представлені переважно продуктовими магазинами, або магазинами, які реалізують товари змішаних груп (продуктові та промислові товари широкого вжитку).

Послуги розміщення та харчування. На території громади розташований готельно-ресторанний комплекс «Три бобри».

Інші види послуг. В селах Литовеж та Заболотці функціонують перукарні/салони краси.

На території громади відсутні відділення банків, інших фінансових установ, а також банкомати.

Житловий фонд. Житловий фонд Литовезької СТГ складає понад 124 тис. м² загальної площі. Забудова на території громади переважно індивідуальна садибна. Кількість дворів

Звіт про стратегічну екологічну оцінку Стратегії розвитку Литовезької сільської територіальної громади до 2027 року (з перспективою дії до 2034 року) та Плану заходів на 2026-2027 роки з реалізації Стратегії розвитку Литовезької сільської територіальної громади до 2027 року (з перспективою дії до 2034 року)

становить 1658 одиниць. Зокрема кількість житлових будинків індивідуальної забудови (приватний сектор, садибного типу) становить 1655 будинків, а багатоквартирних житлових будинків – 3 од. загальною площею.

Житлові будинки забезпечені індивідуальним опаленням та централізованим електропостачанням, газопостачанням, водопостачанням. Система централізованого водовідведення в громаді відсутня. В домогосподарствах наявні лише вигребні ями.

Переважна більшість будинків збудована в радянські часи, тому їхні теплотехнічні характеристики огорожувальних конструкцій не відповідають сучасним будівельним нормативним вимогам, що зумовлює надлишкове споживання енергоресурсів.

Враховуючи потреби людей з маломобільних груп населення та людей з інвалідністю комунальні будівлі поступово облаштовують елементами доступності (пандусами, поручнями, підйомниками і т. п.).

На території громади є два садівничі товариства «Прикордонник» (орієнтовна площа 110 га) та «Шахтар» (орієнтовна площа 93 га). На території товариств застаріла водогінна система, відсутнє водовідведення, відсутнє сортування сміття, застаріла електрична система на масиві у СТ «Шахтар» (частково відсутня електрика), дорожнє покриття потребує ямкового ремонту.

Комунальні послуги. *Комунальні послуги.* Комунальні послуги в громаді надає КП «Комунальне господарство Литовезької сільської ради». Воно здійснює: збирання та вивезення безпечних відходів; постачання води; інші види діяльності із прибирання, виконання робіт з благоустрою на території громади та забезпечення поточного утримання та функціонування комунальних доріг, у тому числі в прикордонній зоні.

Водопостачання та водовідведення. Послуга централізованого водопостачання надається в 4 селах громади: с. Біличі (62 підключено абонентів), с. Заболотці (86 абонентам, в т. ч. ЗЗСО), с. Заставне (1 абоненту – ЗДО), с. Литовеж (15 абонентам, в т. ч. ЗЗСО, ЗДО). В с. Біличі протяжність мережі водопостачання становить 2,4 км, в с. Заболотці – 1,2 км, в с. Литовеж – 1,8 км. В селах Кречів та Мовники централізоване водопостачання відсутнє. В цих селах воду використовують власних криниць або свердловин.

Системи централізованого водопостачання в селах живляться від власних свердловин підземних водозаборів. Системи централізованого водопостачання сіл об'єднують в себе свердловини, водогони, напірні башти та розподільчі мережеві водопровідні трубопроводи. На даний час в експлуатації знаходяться 4 артезіанських свердловин, з яких 3 свердловини – в експлуатації КП «Комунальне господарство Литовезької сільської ради» та одна в експлуатації аграрного підприємства «Адама» у с. Біличі.

Загальна фактична продуктивність водозаборів КП «Комунальне господарство Литовезької сільської ради» становить 128,7 м³/добу. Зі свердловин вода потрапляє до напірних башт, а потім розподіляється до споживачів. На свердловинах встановлена система автоматики, відповідно вони працюють в автоматичному режимі. Знезараження води централізованого водопостачання не виконується, проте якість питної води контролюється лабораторними аналізами, які виконує ДП «Нововолинська районна санітарно-епідеміологічна станція». Облік централізованого водопостачання серед населення відсутній. Нарахування за спожиту воду визначають розрахунковим методом, згідно норм споживання на одну особу. В бюджетних закладах наявний 100 % облік холодної води.

Система централізованого водовідведення у селищах відсутня, незважаючи на наявність у деяких централізованого водопостачання. В селищах користуються вигрібними ямами, з яких побутові стоки відкачуються спеціалізованими автомобілями і транспортуються на КОС КП «Нововолинськводоканал». Послугами вивозу побутових стоків для населення займаються приватні компанії, а для бюджетних закладів ВУКГ Нововолинської міської ради.

Звіт про стратегічну екологічну оцінку Стратегії розвитку Литовезької сільської територіальної громади до 2027 року (з перспективою дії до 2034 року) та Плану заходів на 2026-2027 роки з реалізації Стратегії розвитку Литовезької сільської територіальної громади до 2027 року (з перспективою дії до 2034 року)

Теплопостачання. Послуга централізованого теплопостачання в громаді не надається. Опалення житлових будинків забезпечуються індивідуальними котлами та конвекторами із використанням газу, а також пічним опаленням із використанням газу та дров.

В комунальних закладах основним джерелом теплопостачання є автономні котельні на природному газі та твердому паливі (дровах). Сільська рада провадить діяльність в напрямі впровадження енергоефективних заходів в комунальних будівлях.

Вугілля у вигляді палива на сьогоднішній день не бере участі в енергетичному балансі Литовезької СТГ, незважаючи на наявність на території громади ДП «Шахта №9 «Нововолинська». Вугілля не використовується, як паливо в домогосподарствах, місцевих комунальних, сільськогосподарських та промислових підприємствах.

Енергетична інфраструктура. Розподіл електричної енергії для Литовезької СТГ забезпечує електроенергетичне підприємство ПрАТ «Волиньобленерго». Електроживлення ДП «Шахта №9 «Нововолинська», яка розташована на території Литовезької СТГ забезпечується від ПС-6 кВ «Шахта 9» 6/0,4 кВ Волинською філією ДП «Регіональні електричні мережі».

Загальна кількість ТП, що розташовані на території Литовезької СТГ та знаходяться на балансі ПрАТ «Волиньобленерго» складає 41 од., загальною потужністю 4,867 МВА. Загальна протяжність ЛЕП, що на балансі ПрАТ «Волиньобленерго» складає : ЛЕП 10 кВ – 43,11 км, ЛЕП 0,4 кВ – 107,155 км.

Також у Литовезькій СТГ наявні мережеві СЕС в домогосподарствах загальною кількістю 10 од. та загальною встановленою потужністю 290 кВт.

Генерація та споживання на власні потреби електричної енергії від даних СЕС складає приблизно 290 МВт*год/рік.

Загалом у 2025 році проєктна потужність мереж електропостачання в громаді становила 56,7 МВт-год за рік, а фактичне споживання електроенергії підприємствами та населенням – 49,711 МВт-год за рік.

Управління відходами. Власного полігону для побутових відходів (далі – ПВ) в громаді немає. Вивіз ПВ КП «КГ Литовезької сільської ради» здійснюється на полігон в сусідній громаді.

Централізованим вивезенням відходів охоплені усі населені пункти громади. Зокрема у с. Біличі цією послугою забезпечуються 148 абонентів, у с. Заболотці – 230 абонентів, у с. Заставне – 128 абонентів, у с. Литовеж – 231 абонент, у с. Кречів – 149 абонентів, у с. Мовники – 217 абонентів.

Небезпечних відходів на території громади не генерують. Породні відвали, які генеруються ДП Шахта №9 «Нововолинська» в результаті вуглевидобутку і кваліфікуються за категорією екологічної безпеки як категорія В (небезпечні), розміщуються на території Нововолинської МТГ.

В громаді розроблена програма поводження з твердими побутовими відходами на 2023-2027 роки.

Інвестиційні об'єкти. На території громади є кілька земельних ділянок, які пропонуються інвесторам для започаткування діяльності: у с. Біличі (площа – 31,8129 га) – для розміщення виробничих підприємств; у с. Біличі (площа – 3 га) – для розміщення та експлуатації основних, підсобних і допоміжних будівель та споруд підприємств переробної, машинобудівної та іншої промисловості; у с. Литовеж (площа – 4,7688 га) – для розміщення складських приміщень, підприємств легкої промисловості.(генпланом передбачена промисловість); у с. Литовеж (площа – 30,7107 га) – для розвитку індустріального парку, промислового майданчика. Можливе розміщення підприємств легкої промисловості, логістичного центру.

Транспортна інфраструктура. *Дорожнє господарство.* Територією Литовезької СТГ пролягає 49 автомобільних доріг (рис. 1.14), в тому числі: регіональна автомобільна дорога державного значення Р-15 (Ковель – Володимир – Шептицький – Жовква) протяжністю

Звіт про стратегічну екологічну оцінку Стратегії розвитку Литовезької сільської територіальної громади до 2027 року (з перспективою дії до 2034 року) та Плану заходів на 2026-2027 роки з реалізації Стратегії розвитку Литовезької сільської територіальної громади до 2027 року (з перспективою дії до 2034 року)

територією громади – 5,7 км; автомобільних доріг загального користування місцевого значення (О 030317, О 030318, О 030320, О 030325, С 030323) протяжністю 32,9 км.

Загальна протяжність автомобільних доріг територією громади становить 76,31 км, в т. ч. комунальних доріг – 51,01 км.

Протяжність доріг з асфальтобетонним покриттям – 11,75 км, чорне шосе – 3,20 км, біле шосе – 6,15 км, ґрунтові – 29,91 км.

Транспортні послуги. Залізничний транспорт для здійснення пасажирських та вантажних перевезень на території Литовезької СТГ відсутній. У с. Литовеж наявні під'їзні залізничні колії ДП «Волиньвугілля» до Шахти №9, з якої відвантажується та перевозиться вугілля.

Основна частина перевезень пасажирів та вантажів у Литовезькій СТГ здійснюється автобусним транспортом, легковим автомобільним транспортом, а також вантажним автомобільним транспортом.

Надання послуг громадського транспорту забезпечують 3 міжміські автобусні маршрути (перевезення забезпечують приватні перевізники Нововолинської міської територіальної громади), що курсують територією громади. Вони охоплюють усі 6 населені пункти громади. На території громади наявні 13 автобусних зупинок.

Комерційний транспорт представлений сільськогосподарською технікою фермерських аграрних підприємств.

Об'єкти культурної спадщини. Серед об'єктів історико-архітектурних та історико-культурних пам'яток на території громади можна виділити: Михайлівська церква (дер.) – пам'ятка архітектури місцевого значення (1930 р., с. Біличі); Пам'ятник землякам – пам'ятка історії місцевого значення (1970 р., с. Біличі); Хрестовоздвиженська церква (дер.) – пам'ятка місцевого значення (1906 р., с. Заболотці); Могила братська прикордонників і начальника 11-ої прикордонної застави О.К.Уткіна – пам'ятка історії місцевого значення (1949 р., с. Заболотці); Пам'ятник землякам – пам'ятка історії місцевого значення (1967 р., с. Заболотці); Пам'ятник на честь воїнів прикордонників – пам'ятка історії місцевого значення (1967 р., с. Заболотці); Пам'ятник на честь воїнів прикордонників – пам'ятка історії місцевого значення (1949 р., с. Заставне); Пам'ятник на честь воїнів та землякам – пам'ятка історії місцевого значення (1976 р., с. Заставне); Пам'ятник прикордонникам 9-ї застави – пам'ятка історії місцевого значення (1978 р., с. Кречів); Введенська церква (дер.) – пам'ятка архітектури місцевого значення (1791 р., с. Литовеж); Городище (с. Литовеж); «Замок» – пам'ятка археології національного значення (IX-XIII ст.) «Гірка» – пам'ятка археології місцевого значення (IX-XIII ст., с. Литовеж); Пам'ятник землякам – пам'ятка історії місцевого значення (1970 р., с. Литовеж); Пам'ятник на честь воїнів-прикордонників – пам'ятка місцевого значення (1968 р., с. Литовеж); Церква Різдва (дер.) – пам'ятка архітектури національного значення (1713 р., с. Мовники); Пам'ятник землякам – пам'ятка історії місцевого значення (1975 р., с. Мовники).

Екологічне управління та моніторинг. Збереження та охорона довкілля, раціональне використання природних ресурсів є особливо важливими питаннями і невід'ємною частиною соціального та економічного розвитку території Литовезької СТГ, забезпечення екологічної безпеки та здоров'я її населення

У Литовезькій СТГ розроблено низку програмних документів, що спрямовані на покращення стану довкілля, підвищення безпеки та забезпечення сталого розвитку території. Зокрема:

- Програма захисту населення і територій від надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру на 2023-2027 роки;
- Програма охорона навколишнього природного середовища Литовезької сільської ради на 2023 – 2027 роки;
- Програма розвитку земельних відносин та охорони земель на території Литовезької сільської територіальної громади на 2023-2027 роки;

Звіт про стратегічну екологічну оцінку Стратегії розвитку Литовезької сільської територіальної громади до 2027 року (з перспективою дії до 2034 року) та Плану заходів на 2026-2027 роки з реалізації Стратегії розвитку Литовезької сільської територіальної громади до 2027 року (з перспективою дії до 2034 року)

- Програма благоустрою населених пунктів Литовезької сільської ради на 2023-2027 роки.

Таким чином, реалізація зазначених програм сприяє комплексному вирішенню екологічних проблем, формуванню безпечного та комфортного середовища проживання, а також інтегрує екологічний вимір у стратегічний розвиток Литовезької СТГ.

У випадку, якщо Стратегія розвитку Литовезької сільської територіальної громади до 2027 року (з перспективою дії до 2034 року) та План заходів на 2026-2027 роки з реалізації Стратегії розвитку Литовезької сільської територіальної громади до 2027 року (з перспективою дії до 2034 року) не буде затверджено, рівень ризику погіршення екологічної ситуації на території громади та його негативного впливу на здоров'я жителів може зрости. Не прийняття Стратегії та Плану заходів призведе до не вирішення низки проблем, які дозволили б знизити ймовірність настання наступних ризиків:

- деградація земель;
- забруднення екосистем (відсутність модернізації систем водопостачання та водовідведення);
- відсутність ефективної системи управління відходами, інформування населення про сортування сміття буде призводити до стихійних сміттєзвалищ;
- повільний розвиток чистої енергетики призведе до забруднення довкілля та погіршенню здоров'я людей;
- збереження на низькому рівні екологічної культури жителів громади;
- відсутність заходів з благоустрою території громади може спричинити до посилення негативного впливу наслідків вуглевидобування на території громади, втрати людського потенціалу та деградації громади як такої.

У разі неприйняття Стратегії та Плану заходів інерційний характер соціально-економічного розвитку громади зумовить накопичення наявних екологічних проблем. Відтак це може підвищити ризики виникнення загроз техногенного характеру та призвести до формування кумулятивного ефекту негативних впливів, що загострить екологічну ситуацію на території громади.

Звіт про стратегічну екологічну оцінку Стратегії розвитку Литовезької сільської територіальної громади до 2027 року (з перспективою дії до 2034 року) та Плану заходів на 2026-2027 роки з реалізації Стратегії розвитку Литовезької сільської територіальної громади до 2027 року (з перспективою дії до 2034 року)

3.ХАРАКТЕРИСТИКА СТАНУ ДОВКІЛЛЯ, УМОВ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ НАСЕЛЕННЯ ТА СТАНУ ЙОГО ЗДОРОВ'Я НА ТЕРИТОРІЯХ, ЯКІ ЙМОВІРНО ЗАЗНАЮТЬ ВПЛИВУ

З огляду на виклики, які стоять перед Литовезькою сільською територіальною громадою в умовах війни та повоєнного відновлення, а також, зважаючи поступову відмову від вугледобутку в Україні та закриття шахт, цілі і завдання Стратегії та проекти і заходи Плану заходів спрямовуватимуться на модернізацію муніципальної інфраструктури, надання якісних послуг, посиленні енергонезалежності громади, трансформуванню економіки на засадах зеленого переходу та збереженні в громаді молоді.

Детальна характеристика поточного стану довкілля, у тому числі здоров'я населення, у громаді наведена у розділі 2 цього Звіту. Водночас у Стратегії та Плані заходів не проведено поділу, конкретизації та локалізації території громади, в межах яких будуть реалізуватися ті чи інші заходи. Конкретні заходи, які реалізуватимуться для досягнення цілей та виконання завдань Стратегії та проєктів/заходів Плану заходів, у разі необхідності, якщо це передбачено чинним законодавством, будуть проходити процедуру стратегічної екологічної оцінки чи процедуру оцінки впливу на довкілля.

Водночас для оцінки потенційного впливу реалізації завдань Стратегії та Плану заходів на довкілля та здоров'я населення (в розрізі компонентів довкілля), пропонуємо умовний поділ території громади, які ймовірно зазнають впливу, на:

- території житлової та нежитлової забудови;
- території, які використовуються у сфері ведення сільського господарства;
- території, на яких розташована шахта, та прилеглі до неї території;
- автомобільні дороги, прилеглі території (до 1 км) та дорога загального користування державного значення Р-15.

У таблиці 3.1 наведено оцінку можливого впливу від реалізації завдань Стратегії та проєктів/заходів Плану заходів на стан довкілля (у розрізі компонентів довкілля), а також умов життєдіяльності населення та стан його здоров'я на територіях, які ймовірно зазнають такого впливу.

Таблиця 3.1. Характеристика стану довкілля, умов життєдіяльності населення та стану його здоров'я та територіях, які ймовірно зазнають впливу у результаті реалізації завдань Стратегії та проєктів/заходів Плану заходів

Території, які ймовірно зазнають впливу	Компоненти довкілля, що зазнають впливу								
	Безпека життєдіяльності населення та його здоров'я	Біорізноманіття, флора та фауна, природоохоронні території та об'єкти	Ґрунти	Надра	Водні ресурси	Клімат і атмосферне повітря	Образ ландшафту	Матеріальні активи	Об'єкти культурної спадщини
Території житлової та нежитлової забудови	+	0	+	0	+	++	+	+	+
Території, які використовуються у сфері ведення сільського господарства	+	0	+	0	+	0/+	0	+	0
Території, на яких розташована шахта, та прилеглі до неї території	0	0	+	0	+	+	0	+	0
Автомобільні дороги, прилеглі території (до 1 км) та дорога загального користування державного значення Р-15.	+	0/+	+	0	0	+	0	+	0

де: (--) – сильний довгостроковий або постійний негативний вплив, (-) – незначний тимчасовий короткостроковий негативний вплив, (0) – нейтральний вплив, (+) – позитивний вплив

Звіт про стратегічну екологічну оцінку Стратегії розвитку Литовезької сільської територіальної громади до 2027 року (з перспективою дії до 2034 року) та Плану заходів на 2026-2027 роки з реалізації Стратегії розвитку Литовезької сільської територіальної громади до 2027 року (з перспективою дії до 2034 року)

Стратегія та План заходів спрямовані на економічний та соціальний розвиток громади, а також на мінімізацію ймовірних негативних природних та антропогенних впливів на довкілля, в тому числі здоров'я населення.

Впливи на довкілля та безпеку, здоров'я й умови життєдіяльності населення, а також матеріальні активи можливо очікувати при реалізації проєктів та заходів, скерованих на досягнення оперативних та стратегічних цілей Стратегії, які будуть виконуватися із використанням будівельної техніки на *території житлової та нежитлової забудови, землях промисловості* (територіях, на яких розташовані промислові підприємства), *на територіях, де пролягають автомобільні дороги та прилеглих до них територіях (до 1 км)*. При цьому очікуються і короточасні тимчасові незначні негативні впливи на стан атмосферного повітря, водні об'єкти, ґрунти, шумове навантаження, а подекуди й незначний вплив на образ ландшафту, можливе тимчасове погіршення умов проживання (шум, пил, незручності з пересуванням), особливо для вразливих груп населення. Проте модернізація муніципальної інфраструктури із застосуванням енергоефективних заходів, забезпечення безпеки громади, підвищення якості послуг у сферах охорони здоров'я та соціального захисту сприятимуть зменшенню негативного впливу на довкілля, зокрема зменшенню викидів шкідливих речовин в атмосферне повітря, підвищенню якості життя мешканців громади та посиленню відчуття безпеки.

Серед ключових завдань Стратегії, за якими у Плані заходів передбачені відповідні проєкти/заходи, можна виділити наступні завдання:

- 1.2.1. Створити умови для встановлення відновлювальних джерел енергії та використання альтернативних видів палива;
- 1.2.2. Створити умови для розвитку енергетичного кластеру;
- 2.1.1. Відремонтувати автомобільні дороги та супутню інфраструктуру між населеними пунктами громади;
- 2.1.2. Забезпечити транспортну доступність до місць надання послуг для усіх груп населення незалежно від місця проживання в громаді;
- 2.2.3. Забезпечити виконання робіт з благоустрою публічних просторів в усіх населених пунктах громади;
- 2.2.4. Впровадити заходи із забезпечення муніципальних об'єктів відновлюваними джерелами енергії;
- 2.3.1. Здійснити чітке і прозоре просторове планування території громади;
- 3.2.2. Сформувати інфраструктуру цивільного захисту, спроможну убезпечити жителів від техногенних та природних загроз;
- 4.2.1. Сформувати ефективну мережу надання первинної медичної допомоги відповідно до встановлених стандартів якості;
- 4.2.2. Забезпечити медичні заклади сучасним обладнанням;
- 4.2.3. Створити умови для отримання послуг соціального захисту для усіх потребуючих відповідно до їхніх запитів;
- 4.2.4. Відновлення та підтримка фізичного та психічного здоров'я ветеранів/ветеранок та членів їх сімей.

Компоненти довкілля *на територіях, які використовуються у сфері ведення сільського господарства*, можуть зазнати тимчасового короткострокового негативного впливу під час реалізації заходів, скерованих на досягнення стратегічних та оперативних цілей Стратегії, пов'язаних із розвитком бізнесу (завдання Стратегії: 1.1.1. Створити умови для функціонування на території громади промислових та сільськогосподарських підприємств на засадах сталого розвитку; 2.3.2. Створити умови для ефективного використання земельних ресурсів громади). Проте запобігти такому негативному впливу на компоненти довкілля можна шляхом оновлення та виготовлення планувальних, містобудівних документів, комплексного плану просторового розвитку території громади, в яких закріплюються цільове призначення

Звіт про стратегічну екологічну оцінку Стратегії розвитку Литовезької сільської територіальної громади до 2027 року (з перспективою дії до 2034 року) та Плану заходів на 2026-2027 роки з реалізації Стратегії розвитку Литовезької сільської територіальної громади до 2027 року (з перспективою дії до 2034 року)

земель та встановлюються обмеження щодо їх використання (завдання Стратегії: 2.3.1. Здійснити чітке і прозоре просторове планування території громади).

Компоненти довкілля *на територіях, на яких розташована шахта, та прилеглих до неї територіях* не зазнають негативного впливу від реалізації Стратегії та Плану заходів. Навпаки. Діяльність Литовезької сільської ради щодо реалізації Стратегії та Плану заходів зорієнтована на зменшення негативного впливу вуглевидобувного підприємства на довкілля громади шляхом зменшення загального негативного впливу на довкілля, зокрема на атмосферне повітря, ґрунти, водні ресурси.

Серед ключових завдань Стратегії, за якими у Плані заходів передбачені відповідні проекти/заходи, можна виділити наступні завдання:

- 1.2.1. Створити умови для встановлення відновлювальних джерел енергії та використання альтернативних видів палива;
- 2.2.1. Модернізувати та розширити мережу водопостачання та водовідведення в громаді;
- 2.2.2. Створити умови для розбудови системи збирання, перевезення, відновлення та видалення побутових відходів;
- 2.2.3. Забезпечити виконання робіт з благоустрою публічних просторів в усіх населених пунктах громади;
- 2.2.4. Впровадити заходи із забезпечення муніципальних об'єктів відновлюваними джерелами енергії;
- 2.3.2. Створити умови для ефективного використання земельних ресурсів громади;
- 3.1.1. Сформувати умови для збереження та відновлення водних ресурсів громади;
- 3.1.2. Забезпечити умови для охорони і збереження природних рослинних ресурсів;
- 3.1.3. Запобігти забрудненню ґрунтів громади.

Загалом переважна більшість проектів та заходів Плану заходів зорієнтовані на забезпечення в середньо- та довгостроковому періоді позитивного впливу на довкілля та здоров'я населення (детально розглянуто в розділах 6 та 7 цього Звіту).

Звіт про стратегічну екологічну оцінку Стратегії розвитку Литовезької сільської територіальної громади до 2027 року (з перспективою дії до 2034 року) та Плану заходів на 2026-2027 роки з реалізації Стратегії розвитку Литовезької сільської територіальної громади до 2027 року (з перспективою дії до 2034 року)

4. ЕКОЛОГІЧНІ ПРОБЛЕМИ, У ТОМУ ЧИСЛІ РИЗИКИ ВПЛИВУ НА ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ, ЯКІ СТОСУЮТЬСЯ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ, ЗОКРЕМА ЩОДО ТЕРИТОРІЙ З ПРИРОДООХОРОННИМ СТАТУСОМ

Основні екологічні проблеми, у тому числі ризики впливу на здоров'я населення, в розрізі компонентів довкілля, їх характеристика та основні завдання (можливі сфери їх реалізації), визначені Стратегією та Планом заходів, виконання яких пов'язано з даними проблемами (може мати тимчасовий короткостроковий негативний вплив на компоненти довкілля під час їх реалізації), наведено у таблиці 4.1.

Таблиця 4.1. Ключові потенційні екологічні проблеми і ризики та їхні зв'язки із виконанням Стратегії та Плану заходів

Основні проблеми	Характеристика ризиків	Територіальна прив'язка	Основні проєктні рішення Стратегії і Плану заходів
Забруднення атмосферного повітря	Викиди забруднюючих речовин від транспорту; викиди пилу, метану та інших шкідливих речовин через вугледобувну промисловість; викиди вуглекислого газу та сажі від спалювання палива.	Населені пункти громади, ділянки промислового призначення, автошляхи	Розвиток/модернізація дорожньо-транспортної та логістичної інфраструктури; створення умов для функціонування промислових та с/г підприємств на засадах сталого розвитку; створення умов для встановлення відновлювальних джерел енергії та використання альтернативних видів палива.
Забруднення водних об'єктів	Скид поверхневого стоку; забруднення водотоків внаслідок діяльності шахти; відсутність централізованої системи водовідведення в усіх населених пунктах громади; недостатня якість очищення стічних вод на очисних спорудах; забруднення поверхневих вод внаслідок природних катаклізмів	Водні об'єкти, розташовані поблизу житлової та промислової забудови; території прибережних захисних смуг	Підвищення якості водних ресурсів; модернізація та очищення мережі водопостачання та водовідведення; очищення меліоративних каналів; формування умов для збереження та відновлення водних ресурсів
Деградація та забруднення ґрунтів	Забруднення об'єктами промисловості та сільського господарства; не контрольоване використання природних ресурсів; погіршення стану ґрунтів унаслідок накопичення побутових відходів	Території місць видалення відходів та несанкціонованих сміттєзвалищ; поля с/г призначення	Запровадження системи роздільного збирання побутових відходів; створення умов для функціонування сільськогосподарських підприємств на засадах сталого розвитку; запобігання забрудненню ґрунтів громади
Загрози біорізноманіттю та природоохоронним територіям	Антропогенний вплив; забруднення водних ресурсів та ґрунтів	Заліснені території; території, на яких розміщені об'єкти ПЗФ	Забезпечення умов для охорони і збереження природних рослинних ресурсів; запобігання забрудненню ґрунтів громади
Загрози рекреаційним зонам та культурній спадщині	Руйнування або пошкодження пам'яток культурної спадщини через природні процеси (зсуви, підтоплення) та людський фактор; відсутність належного догляду, охорони й екологічного контролю	Рекреаційні зони; території, на яких розміщені об'єкти культурної спадщини	Проведення просторового планування території громади; забезпечення виконання робіт з благоустрою публічних просторів.

Звіт про стратегічну екологічну оцінку Стратегії розвитку Литовезької сільської територіальної громади до 2027 року (з перспективою дії до 2034 року) та Плану заходів на 2026-2027 роки з реалізації Стратегії розвитку Литовезької сільської територіальної громади до 2027 року (з перспективою дії до 2034 року)

Основні проблеми	Характеристика ризиків	Територіальна прив'язка	Основні проєктні рішення Стратегії і Плану заходів
Недосконала система управління відходами	Низька ефективність системи управління відходами, слабо розвинена система роздільного сортування відходів	Території поблизу місць видалення відходів; території за межами населених пунктів, де утворюються стихійні сміттєзвалища; території поблизу шахти	Проведення просторового планування території громади; формування ефективної системи управління відходами; підвищення рівня сортування відходів
Загрози здоров'ю населення	Забруднення атмосферного повітря шкідливими викидами від автотранспорту та промисловості; низька якість питної води, відсутність централізованого водопостачання та водовідведення в усіх населених пунктах громади; поганий психологічний стан пов'язаний з війною	Населені пункти громади; території уздовж автошляхів із щільним трафіком	Покращення транспортну доступність до місць надання послуг для усіх груп населення незалежно від місця проживання в громаді; модернізація та розширення мереж водопостачання та водовідведення в громаді; створення умов для публічної безпеки та порядку; формування інфраструктури цивільного захисту, спроможну забезпечити жителів від техногенних та природних загроз; формування ефективної мережі надання первинної медичної допомоги; створення умов для отримання послуг соціального захисту для усіх потребуючих; відновлення та підтримка фізичного та психічного здоров'я ветеранів/ветеранок та членів їх сімей

Нижче наведено характерні екологічні проблеми громади в розрізі компонентів довкілля.

Забруднення атмосферного повітря та зміна клімату. Підвищений рівень забруднення атмосферного повітря в громаді передусім спричинений використанням хімічних препаратів під час обробки сільськогосподарських земель, викидами вуглеводобувного підприємства, а також пересувні засоби.

Значний обсяг викидів забруднюючих речовин, перш за все, зумовлений збільшенням автотранспорту, погіршенням стану автомобільних доріг, труднощами щодо контролю великої кількості автотранспорту як джерела забруднення атмосфери (приватний транспорт, транзит). Найвищі концентрації забруднюючих речовин фіксуються вздовж транспортних магістралей з інтенсивним рухом (зокрема уздовж дороги загального користування державного значення Р-15), а також у районах із щільною забудовою, де спостерігається обмежена циркуляція повітря.

Також шахта №9 «Нововолинська», як і будь-яке вугледобувне підприємство, завдають шкоди атмосферному повітрю через викиди пилу, метану та інших шкідливих речовин, а також впливають на стан підземних вод, що може призводити до засолення ґрунту, створюючи екологічний тиск на довкілля громади.

Також гостро стоїть питання модернізації системи теплопостачання. Для ефективного використання енергоресурсів та скорочення технологічних втрат теплової енергії буде проведено термомодернізацію муніципальних будівель, а також впроваджуватися заходи для встановлення відновлювальних джерел енергії та використання альтернативних видів палива.

Звіт про стратегічну екологічну оцінку Стратегії розвитку Литовезької сільської територіальної громади до 2027 року (з перспективою дії до 2034 року) та Плану заходів на 2026-2027 роки з реалізації Стратегії розвитку Литовезької сільської територіальної громади до 2027 року (з перспективою дії до 2034 року)

Забруднення водних об'єктів. Екологічний стан поверхневих вод громади формується під впливом низки чинників, тісно пов'язаних із промисловою діяльністю та антропогенним впливом на довкілля. До них належать забруднення ґрунтів і атмосферного повітря, порушення ландшафтної структури та надмірне техногенне навантаження на територію, недостатньо ефективне функціонування очисних споруд, а також забруднення й засмічення водних об'єктів побутовими, промисловими та іншими видами відходів.

Головними проблемами очистки стічних вод в громаді є: незадовільний технічний стан діючих очисних споруд, які є морально і фізично застарілі.

Забруднення поверхневих вод громади може відбуватися внаслідок скиду недостатньо очищених комунальних і промислових стоків через фізичний та моральний знос очисних споруд і відсутність коштів на їх будівництво, ремонт та реконструкцію. Внаслідок тривалої експлуатації без необхідного поточного ремонту системи водопостачання і водовідведення господарство громади перебувають в незадовільному технічному стані.

Іншою важливою проблемою, що призводить до забруднення поверхневих вод на території громади є ризик забруднення водотоків внаслідок діяльності шахти на території громади.

Скид забруднених шахтних вод у річку Західний Буг, складування відходів на берегах призводять до зміни гідрохімічного і гідродинамічного режимів. Вода набуває підвищеної кислотності (рН 2,3-3,1), збагачується окисами заліза, сульфат-іонами, сполуками кремнію та іншими небезпечними речовинами. Довготривалий скид неочищених вод супроводжується зниженням здатності ріки до самоочищення, нагромадженням намулу, утворенням небезпечних хімічних речовин.

Додатковим джерелом забруднення виступає інтенсивна діяльність у сфері сільського господарства, зокрема змивання з полів залишків агрохімікатів (добрив, пестицидів, гербіцидів) у відкриті водойми внаслідок дощів або поливу. Через відсутність належної системи збору і фільтрації поверхневого стоку аграрні території сприяють перенесенню шкідливих речовин у водні об'єкти, що підвищує ризик евтрофікації (збагачення водойм біогенними елементами, такими як азот і фосфор, що призводить до надмірного росту водоростей та інших водних рослин) та зниження якості води.

Забруднення ґрунтів у громаді відбувається найперше унаслідок:

- активного ведення сільськогосподарської діяльності. Надмірне застосування мінеральних добрив, пестицидів і гербіцидів зумовлює накопичення токсичних залишків у ґрунтового середовищі, погіршує біологічну рівновагу та призводить до деградації земель. Відсутність належного контролю за використанням агрохімікатів підвищує ризики вторинного забруднення земель, особливо на схилах і поблизу водойм;
- утворення териконів, на території шахти №9 "Нововолинська", у процесі підземного видобутку вугілля на поверхню. Відсутність рослинності на породних відвалах зумовлює активізацію ерозійних та інших небезпечних процесів. Руйнується структура ґрунтового покриву, відбувається загальне геохімічне забруднення ґрунтів. Крім того, водна ерозія призводить до вимивання з териконів токсичних компонентів і забруднення ними ґрунту і підґрунтових вод, поширюючись з ними на значні відстані;
- наявності породного відвалу ліквідованої шахти №7, який є потенційним джерелом отруєння ґрунту через вимивання важких металів та сірчаної кислоти, що може спричинити хімічне забруднення та сильне закислення землі. Техногенний пил та токсичні стоки знищують родючий шар і корисну мікрофлору, роблячи навколишні ділянки непридатними для сільського господарства та небезпечними для здоров'я людей;
- функціонування автотранспорту. Важкі метали, які містяться у вихлопних газах автотранспорту, осідають в ґрунтах вздовж трас. Інтенсивність їхнього розподілу залежить від швидкості руху автотранспорту, напрямку вітру, наявності захисних смуг

Звіт про стратегічну екологічну оцінку Стратегії розвитку Литовезької сільської територіальної громади до 2027 року (з перспективою дії до 2034 року) та Плану заходів на 2026-2027 роки з реалізації Стратегії розвитку Литовезької сільської територіальної громади до 2027 року (з перспективою дії до 2034 року)

тощо. Території, які знаходяться у безпосередній близькості до автошляхів містять підвищений вміст важких металів, продуктів горіння пального (оксид азоту, сірка, сажа, смоли тощо). Ареал розповсюдження важких металів вздовж автодоріг із найвищим трафіком може сягати відстані до 1 км;

- існування неорганізованих звалищ побутового, будівельного та іншого сміття. Вони безпосередньо забруднюють ґрунтове покриття та створюють загрозу проникнення небезпечних речовин в ґрунти поблизу сміттєзвалищ.

Основними **загрозами рекреаційним зонам та культурній спадщині** є розширення житлової та промислової забудови та недотримання містобудівних норм і обмежень. Також рекреаційні зони можуть зазнавати забруднення і руйнації, спричинених поведінкою жителів громади та туристів, через несформованість екологічної культури та відсутність чіткого і прозорого планування території громади.

Загрози біорізноманіттю та природоохоронним територіям. Об'єкти Смарагдової мережі, а також об'єкти, які перебувають під охороною в межах Рамсарської конвенції, на території громади відсутні. Утім, тут наявні загальнозоологічний заказник «Прибужжя» та ландшафтний заказник «Заставненський заказник». Загроза збереженню територій з природоохоронним статусом пов'язана перш за все із нереалізацією заходів, передбачених програмами, конвенціями чи іншими нормативно-правовими актами різних рівнів

Основними причинами, що можуть спричинити збіднення **біорізноманіття** у громаді, є, зокрема, діяльність шахти №9 "Нововолинська" та антропогенні чинники. Зазначені причини зумовлюють існування ризику забруднення природного середовища, денатуралізації природних ландшафтів, що проявляється у витісненні природних біотопів, зниженні чисельності запилювачів, зменшенні популяцій рідкісних і чутливих до втручань видів флори й фауни. Крім того, негативний антропогенний вплив на біорізноманіття має місце унаслідок монокультурного способу ведення сільського господарства.

Чинниками, що можуть впливати на чисельність рослин, занесених до «Червоної книги України», найперше, є їх зривання для букетів, а також деградація їх місцезростань, зокрема, унаслідок випасання худоби, викошування, випалювання трави, осушення, проведення лісогосподарських робіт тощо.

Основними **загрозами і потенційними ризиками** для функціонування **системи природоохоронних територій** у громаді є:

- діяльність шахти №9 "Нововолинська", яка призводить, зокрема, до деградації екосистем, забруднення водних ресурсів, змін у ландшафті, викидів забруднюючих речовин в атмосферу, шуму та вібрацій
- наростаючий антропогенний вплив, пов'язаний з виробничою, агропромисловою, транспортною та іншими сферами діяльності, що призводить до деградації природно-ландшафтних комплексів, скорочення популяцій окремих видів та стійкості екологічних систем;
- регіональні прояви кліматичних змін (зростання середніх та максимальних температур, ріст випаровування та випарності з діяльних поверхонь, збільшення кількості випадків стихійних небезпечних метеорологічних явищ, серед яких грози, шквали, смерчі, градобій, пилові бурі та інші явища) та їх прямиий чи опосередкований вплив на природні комплекси;
- прояви негативних процесів природного характеру, які мають місце в останні десятиліття на території області загалом (заболочення озерних комплексів, ураження лісових масивів хворобами та шкідниками, лісові пожежі, поширення інвазивних видів флори та фауни і витіснення корінних видів, пилові бурі та розвіювання торфовищ та інше).

Звіт про стратегічну екологічну оцінку Стратегії розвитку Литовезької сільської територіальної громади до 2027 року (з перспективою дії до 2034 року) та Плану заходів на 2026-2027 роки з реалізації Стратегії розвитку Литовезької сільської територіальної громади до 2027 року (з перспективою дії до 2034 року)

Недосконала система управління відходами. Управління побутовими відходами у громаді орієнтоване на полігонне захоронення відходів, їх розміщення на сміттєзвалищах та/або стихійних сміттєзвалищах, більшість з яких не відповідають вимогам екологічної безпеки. Серед основних проблем у сфері управління відходами в громаді слід виокремити: низький рівень розвитку інфраструктури для роздільного збирання та сортування побутових відходів; поява стихійних сміттєзвалищ на території громади.

Мінімізація негативних впливів зовнішнього середовища на **стан здоров'я жителів** громади гальмується низкою проблем. Найперше, це застаріле матеріально-технічне обладнання закладів охорони здоров'я та потреба в омолодженні штату медичних працівників.

Вуглевидобуток, який відбувається на шахті №9 "Нововолинська" також формує ризик негативного впливу на здоров'я населення громади через комплекс екологічних і соціальних чинників. Забруднення повітря пилом, оксидами сірки й азоту та токсичними металами, а також забруднення поверхневих і підземних вод важкими металами й сірчаними сполуками підвищують ризик розвитку захворювань органів дихання, шлунково-кишкового тракту, печінки та нирок. Відвали й викиди гірничих порід погіршують стан ґрунтів, що негативно позначається на якості продуктів харчування і сприяє накопиченню токсинів в організмі людини. Додатково, рівень шуму від роботи шахт може викликати стрес, порушення сну та психоемоційні розлади, а загальні екологічні зміни можуть призвести до зниження якості життя населення та втрати природних і рекреаційних ресурсів.

Автотранспорт, крім викидів забруднюючих речовин в атмосферу, також спричиняє негативне акустичне забруднення. Воно, серед іншого, впливає на розвиток серцево-судинних захворювань, що є основною причиною смертності населення.

Оцінити безпосередній вплив окремих заходів Стратегії та Плану заходів на стан здоров'я населення надзвичайно складно, як і однозначно довести його відсутність. Це пояснюється тим, що більшість впливів на здоров'я не мають чітко визначеної специфіки, діють опосередковано та проявляються не відразу, а через певний проміжок часу. Наслідки можуть накопичуватися в результаті одночасної дії різних чинників і видів господарської діяльності. Зокрема, порушення функцій дихальної системи можуть виникати як під впливом роботи транспорту чи об'єктів житлово-комунальної інфраструктури, так і внаслідок індивідуальних звичок людини, таких як куріння.

Звіт про стратегічну екологічну оцінку Стратегії розвитку Литовезької сільської територіальної громади до 2027 року (з перспективою дії до 2034 року) та Плану заходів на 2026-2027 роки з реалізації Стратегії розвитку Литовезької сільської територіальної громади до 2027 року (з перспективою дії до 2034 року)

---

5. ЗОБОВ'ЯЗАННЯ У СФЕРІ ОХОРОНИ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ПОВ'ЯЗАНІ ІЗ ЗАПОБІГАННЯМ НЕГАТИВНОМУ ВПЛИВУ НА ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ, ВСТАНОВЛЕНІ НА МІЖНАРОДНОМУ, ДЕРЖАВНОМУ ТА ІНШИХ РІВНЯХ, ЩО СТОСУЮТЬСЯ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ, А ТАКОЖ ШЛЯХИ ВРАХУВАННЯ ТАКИХ ЗОБОВ'ЯЗАНЬ ПІД ЧАС ПІДГОТОВКИ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ

Стратегія розвитку Литовезької сільської територіальної громади до 2027 року (з перспективою дії до 2034 року) та План заходів на 2026-2027 роки з реалізації Стратегії розвитку Литовезької сільської територіальної громади до 2027 року (з перспективою дії до 2034 року) орієнтовані на виконання зобов'язань у сфері охорони довкілля, у тому числі пов'язаних із запобіганням негативному впливу на здоров'я населення, встановлених на міжнародному рівні.

Україна взяла на себе міжнародні обов'язки у сфері збереження та збалансованого використання біорізноманіття, підписавши понад 50 міжнародних багатосторонніх угод. Зокрема:

- Рамкова конвенція ООН про зміну клімату (ратифікована Україною 29 жовтня 1996 р.);
- Конвенція про біологічне різноманіття, яка була започаткована під час Всесвітньої конференції глав держав та міністрів довкілля у 1992р. в м. Ріо-де-Жанейро (Бразилія) й ратифікована Верховною Радою України 29 листопада 1994 р.;
- Конвенція про охорону дикої флори і фауни та природних середовищ існування в Європі (Бернська конвенція) (Берн, 1979 р.);
- Конвенція про водно-болотні угіддя, що мають міжнародне значення головним чином як середовище існування водоплавних птахів (Рамсарська конвенція, м. Рамсар, Іран, 1971 р.);
- Конвенція про збереження мігруючих видів диких тварин (Бонн, 1979 р.);
- Європейська конвенція про охорону археологічної спадщини (Валлетта, 1992 р.);
- Угода про збереження афро-євразійських мігруючих водно-болотних птахів (1995 р.);
- Конвенція про охорону та використання транскордонних водотоків та міжнародних озер (Гельсінкі, 1992), що є чинною в Україні з 1 липня 1999 р. та інші.

Паризька кліматична угода (2015 р.) вимагає скорочення викидів парникових газів, підвищення енергоефективності та розвитку відновлюваних джерел енергії. У рамках виконання угоди Україна зобов'язалася досягти кліматичної нейтральності у другій половині XXI ст. У Стратегії та Плані заходів передбачені завдання та проєкти/заходи, орієнтовані на впровадження засад відповідного правового акту. Зокрема завдання: 1.2.1. Створити умови для встановлення відновлювальних джерел енергії та використання альтернативних видів палива; 2.2.4. Впровадити заходи із забезпечення муніципальних об'єктів відновлюваними джерелами енергії.

Оргуська конвенція (1998 р.) гарантує доступ громадян до екологічної інформації, право участі у прийнятті рішень і право на правосуддя у питаннях довкілля. Для Литовезької СТГ це зобов'язання буде забезпечуватися через прозорість під час реалізації Стратегії та Плану заходів.

На виконання Бернської конвенції в Європі створена мережа територій особливого природоохоронного значення – Смарагдова мережа, важливих для збереження біорізноманіття в країнах Європи і деяких країнах Африки. Смарагдова мережа України є українською частиною Смарагдової мережі Європи, розробляється з 2009 року. За результатами аналізу даних матеріалів визначено, що в межах території Литовезької сільської територіальної громади вищезазначені об'єкти відсутні.

Відповідно до Рамсарської конвенції, стороною якої є Україна, на території держави здійснюються заходи для збереження мігруючих водно-болотних птахів, шляхом виділення

Звіт про стратегічну екологічну оцінку Стратегії розвитку Литовезької сільської територіальної громади до 2027 року (з перспективою дії до 2034 року) та Плану заходів на 2026-2027 роки з реалізації Стратегії розвитку Литовезької сільської територіальної громади до 2027 року (з перспективою дії до 2034 року)

певних територій та надання їм охоронного статусу. На території України виділено 39 водно-болотних угіддя міжнародного значення, офіційно визнаних Рамсарською конвенцією, а ряд водно-болотних угідь є перспективними для визнання. Деякі водно-болотні угіддя погоджені розпорядженням Кабінету Міністрів України і подані на розгляд Секретаріату Рамсарської конвенції. За результатами аналізу даних матеріалів визначено, що в межах території Литовезької сільської територіальної громади вищезазначені угіддя відсутні.

Угода про асоціацію між Україною та ЄС (2014 р.) – у додатку ХХХ до Угоди визначено перелік директив та регламентів ЄС, які Україна зобов'язалася імплементувати. Серед них: Директива 2008/98/ЄС про відходи; Директива 91/271/ЄЕС про очищення міських стічних вод; Директива 2008/50/ЄС про якість атмосферного повітря; Директива 2010/75/ЄУ про промислові викиди. Імплементация вимог Угоди про асоціацію з ЄС в частині екологічних директив зобов'язує громаду сфокусуватися на модернізації інфраструктури та управління: необхідно запровадити ієрархію управління відходами та ефективну систему роздільного збору (Директива 2008/98/ЄС), здійснити реконструкцію або будівництво очисних споруд для доведення якості міських стічних вод до європейських стандартів (Директива 91/271/ЄЕС), а також впровадити моніторинг якості повітря та заходи з енергоефективності та регулювання промислових викидів для зниження забруднення (Директиви 2008/50/ЄС та 2010/75/ЄУ). У Стратегії та Плані заходів передбачені завдання та проекти/заходи, орієнтовані на впровадження засад зазначених правових актів. Зокрема завдання: 2.2.2. Створити умови для розбудови системи збирання, перевезення, відновлення та видалення побутових відходів; 2.2.3. Забезпечити виконання робіт з благоустрою публічних просторів в усіх населених пунктах громади; 3.1.1. Сформувані умови для збереження та відновлення водних ресурсів громади; 3.1.2. Забезпечити умови для охорони і збереження природних рослинних ресурсів; 3.1.3. Запобігти забрудненню ґрунтів громади; 3.2.1. Створити умови для публічної безпеки та порядку; 3.2.2. Сформувані інфраструктуру цивільного захисту, спроможну забезпечити жителів від техногенних та природних загроз; 2.3.2. Створити умови для ефективного використання земельних ресурсів громади.

Європейський зелений курс (2019 р.) задає орієнтири для країн ЄС і партнерів у досягненні кліматичної нейтральності до 2050 р. Україна, як держава-кандидат, інтегрує ці принципи в усі рівні планування, включаючи місцеве. У Стратегії та Плані заходів передбачені завдання та проекти/заходи, орієнтовані на впровадження засад зазначеного правового акту. Зокрема завдання: 1.1.1. Створити умови для функціонування на території громади промислових та сільськогосподарських підприємств на засадах сталого розвитку; 1.2.1. Створити умови для встановлення відновлювальних джерел енергії та використання альтернативних видів палива; 2.2.4. Впровадити заходи із забезпечення муніципальних об'єктів відновлюваними джерелами енергії та деякі інші.

Основними міжнародними правовими документами щодо СЕО є:

- Протокол про стратегічну екологічну оцінку до Конвенції про оцінку впливу на навколишнє середовище у транскордонному контексті (ратифікований Верховною Радою України Законом № 562-VIII від 01.07.2015);
- Директива 2001/42/ЄС про оцінку впливу окремих планів і програм на навколишнє середовище, імплементация якої передбачена Угодою про асоціацію між Україною та ЄС. В Україні проведення СЕО регламентується Законом України «Про стратегічну екологічну оцінку» від 20.03.2018 р. № 2354-VIII.

Відповідно до Закону України «Про охорону навколишнього природного середовища» та нормативно-правової бази України документ державного планування повинен враховувати низку зобов'язань:

- пріоритетність вимог екологічної безпеки, обов'язковість додержання екологічних стандартів, нормативів та лімітів використання природних ресурсів;

Звіт про стратегічну екологічну оцінку Стратегії розвитку Литовезької сільської територіальної громади до 2027 року (з перспективою дії до 2034 року) та Плану заходів на 2026-2027 роки з реалізації Стратегії розвитку Литовезької сільської територіальної громади до 2027 року (з перспективою дії до 2034 року)

- виконання низки заходів, що гарантують екологічну безпеку середовища для життя і здоров'я людей, а також запобіжний характер заходів щодо охорони навколишнього природного середовища;
- проектне спрямування на збереження просторової та видової різноманітності та цілісності природних об'єктів і комплексів;
- узгодження екологічних, економічних та соціальних інтересів суспільства на основі поєднання міждисциплінарних знань екологічних, соціальних, природничих і технічних наук та прогнозування стану навколишнього природного середовища;
- використання отриманих висновків моніторингу та комплексу охоронних заходів об'єкта для виконання можливостей факторів позитивного впливу на охорону довкілля;
- забезпечення загальної доступності матеріалів детального плану території та самого звіту СЕО відповідно до вимог Закону України «Про доступ до публічної інформації»;
- надання інформації щодо обґрунтованого нормування впливу планової діяльності на навколишнє природне середовище;
- оцінка ступеню антропогенної зміни територій, сукупної дії факторів, що негативно впливають на екологічну ситуацію.

Стратегія розвитку Литовезької сільської територіальної громади до 2027 року (з перспективою дії до 2034 року) та План заходів на 2026-2027 роки з реалізації Стратегії розвитку Литовезької сільської територіальної громади до 2027 року (з перспективою дії до 2034 року) враховує зобов'язання у сфері охорони довкілля, у тому числі пов'язані із запобіганням негативному впливу на здоров'я населення, визначені національними нормативно-правовими актами. Зокрема Закон України «Про Основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2030 року» від 28 лютого 2019 року №2697-VIII регламентує цілескерованість державної політики у сфері екології на досягнення доброго стану довкілля шляхом запровадження екосистемного підходу до всіх напрямів соціально-економічного розвитку України з метою забезпечення конституційного права кожного громадянина України на чисте та безпечне довкілля, впровадження збалансованого природокористування і збереження та відновлення природних екосистем. Основними засадами державної екологічної політики є:

- збереження такого стану кліматичної системи, який унеможливить підвищення ризиків для здоров'я та благополуччя людей і навколишнього природного середовища;
- досягнення Україною Цілей Сталого Розвитку (ЦСР), які були затверджені на Саміті Організації Об'єднаних Націй зі сталого розвитку у 2015 році;
- сприяння збалансованому (сталому) розвитку шляхом досягнення збалансованості складових розвитку (економічної, екологічної, соціальної), орієнтування на пріоритети збалансованого (сталого) розвитку;
- інтегрування екологічних вимог під час розроблення і затвердження документів державного планування, галузевого (секторального), регіонального та місцевого розвитку та у процесі прийняття рішень про провадження планованої діяльності об'єктів, які можуть мати значний вплив на довкілля;
- міжсекторальне партнерство та залучення заінтересованих сторін;
- запобігання виникненню надзвичайних ситуацій природного і техногенного характеру, що передбачає аналіз і прогнозування екологічних ризиків, які ґрунтуються на результатах стратегічної екологічної оцінки, оцінки впливу на довкілля, а також комплексного моніторингу стану навколишнього природного середовища;
- забезпечення екологічної безпеки і підтримання екологічної рівноваги на території України, підвищення рівня екологічної безпеки в зоні відчуження;
- забезпечення невідворотності відповідальності за порушення природоохоронного законодавства;
- застосування принципів перестороги, превентивності (запобігання), пріоритетності усунення джерел шкоди довкіллю, «збруднювач платить»;

Звіт про стратегічну екологічну оцінку Стратегії розвитку Литовезької сільської територіальної громади до 2027 року (з перспективою дії до 2034 року) та Плану заходів на 2026-2027 роки з реалізації Стратегії розвитку Литовезької сільської територіальної громади до 2027 року (з перспективою дії до 2034 року)

- відповідальність органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування за доступність, своєчасність і достовірність екологічної інформації;
- стимулювання державою вітчизняних суб'єктів господарювання, які здійснюють скорочення викидів парникових газів, зниження показників енерго- та ресурсоемності, модернізацію виробництва, спрямовану на зменшення негативного впливу на навколишнє природне середовище, у тому числі вдосконалення системи екологічного податку за забруднення довкілля та платежів за використання природних ресурсів;
- упровадження новітніх засобів і форм комунікацій та ефективної інформаційної політики у сфері охорони навколишнього природного середовища.

Закон № 2697-VIII визначає 5 стратегічних цілей державної екологічної політики (аналіз відповідності стратегічних цілей Стратегії стратегічним цілям державної екологічної політики наведено в Розділі 1 цього Звіту).

Указом Президента України від 30.09.2019 р. № 722/2019 «Про Цілі сталого розвитку України на період до 2030 року» визначено 17 цілей сталого розвитку України до 2030 року (серед яких цілі, сферовані на захист та раціональне поводження з довкіллям), які є орієнтирами для розроблення документів державного планування для забезпечення збалансованості економічного, соціального та екологічного вимірів сталого розвитку України.

Закон України «Про охорону навколишнього природного середовища» від 25 червня 1991 року № 1264-XII визначає, що об'єктом охорони і регульованого використання на території України є навколишнє природне середовище як сукупність природних і природно-соціальних умов та процесів, природні ресурси, як залучені в господарський обіг, так і невикористовувані в економіці в даний період (земля, надра, води, атмосферне повітря, ліс та інша рослинність, тваринний світ), ландшафти та інші природні комплекси. Також державній охороні від негативного впливу несприятливої екологічної обстановки підлягають здоров'я і життя людей. Закон означає основні принципи охорони довкілля:

- пріоритетність вимог екологічної безпеки, обов'язковість додержання екологічних нормативів та лімітів використання природних ресурсів при здійсненні господарської, управлінської та іншої діяльності;
- гарантування екологічно безпечного середовища для життя і здоров'я людей;
- запобіжний характер заходів щодо охорони навколишнього природного середовища;
- екологізація матеріального виробництва на основі комплексності рішень у питаннях охорони навколишнього природного середовища, використання та відтворення відновлюваних природних ресурсів, широкого впровадження новітніх технологій;
- збереження просторової та видової різноманітності і цілісності природних об'єктів і комплексів;
- науково обґрунтоване узгодження екологічних, економічних та соціальних інтересів суспільства на основі поєднання міждисциплінарних знань екологічних, соціальних, природничих і технічних наук та прогнозування стану навколишнього природного середовища;
- обов'язковість оцінки впливу на довкілля;
- гласність і демократизм при прийнятті рішень, реалізація яких впливає на стан навколишнього природного середовища, формування у населення екологічного світогляду;
- науково обґрунтоване нормування впливу господарської та іншої діяльності на навколишнє природне середовище;
- безоплатність загального та платність спеціального використання природних ресурсів для господарської діяльності;
- компенсація шкоди, заподіяної порушенням законодавства про охорону навколишнього природного середовища;

Звіт про стратегічну екологічну оцінку Стратегії розвитку Литовезької сільської територіальної громади до 2027 року (з перспективою дії до 2034 року) та Плану заходів на 2026-2027 роки з реалізації Стратегії розвитку Литовезької сільської територіальної громади до 2027 року (з перспективою дії до 2034 року)

- вирішення питань охорони навколишнього природного середовища та використання природних ресурсів з урахуванням ступеня антропогенної змінності територій, сукупної дії факторів, що негативно впливають на екологічну обстановку;
- поєднання заходів стимулювання і відповідальності у справі охорони навколишнього природного середовища;
- вирішення проблем охорони навколишнього природного середовища на основі широкого міждержавного співробітництва;
- встановлення екологічного податку, рентної плати за спеціальне використання води, рентної плати за спеціальне використання лісових ресурсів, рентної плати за користування надрами відповідно до Податкового кодексу України;
- врахування результатів стратегічної екологічної оцінки.

Принципи зазначеного правового акту були враховані під час формування цілей і завдань Стратегії та проєктів і заходів Плану заходів.

Закон України «Про оцінку впливу на довкілля» від 23.05.2017 № 2059-VIII встановлює правові та організаційні засади оцінки будь-яких наслідків планованої діяльності для довкілля, в тому числі наслідків для безпечності життєдіяльності людей та їхнього здоров'я, флори, фауни, біорізноманіття, ґрунту, повітря, води, клімату, ландшафту, природних територій та об'єктів, історичних пам'яток та інших матеріальних об'єктів чи для сукупності цих факторів, а також наслідків для об'єктів культурної спадщини чи соціально-економічних умов, які є результатом зміни цих факторів. Виконання норм Закону № 2059-VIII спрямоване на запобігання шкоді довкіллю, забезпечення екологічної безпеки, охорони довкілля, раціонального використання і відтворення природних ресурсів, у процесі прийняття рішень про провадження господарської діяльності, яка може мати значний вплив на довкілля, з урахуванням державних, громадських та приватних інтересів. У випадку, якщо проєкти/заходи Плану заходів підпадуть під вимогу Закону № 2059-VIII, вони проходять оцінку впливу на довкілля.

Закон України «Про природно-заповідний фонд України» від 16.06.1992 р. № 2456-XII регламентує правові основи організації, охорони, ефективного використання природно-заповідного фонду України, відтворення його природних комплексів та об'єктів, які повинні бути враховані при розробці документів державного планування. Законом № 2456-XII визначено, що збереження територій та об'єктів природно-заповідного фонду забезпечується шляхом:

- встановлення заповідного режиму;
- організації систематичних спостережень за станом заповідних природних комплексів та об'єктів;
- проведення комплексних досліджень з метою розробки наукових основ їх збереження та ефективного використання;
- додержання вимог щодо охорони територій та об'єктів природно-заповідного фонду під час здійснення господарської, управлінської та іншої діяльності, розробки проєктної і проєктно-планувальної документації, землевпорядкування, лісовпорядкування, здійснення оцінки впливу на довкілля;
- запровадження економічних важелів стимулювання їх охорони;
- здійснення державного та громадського контролю за додержанням режиму їх охорони та використання;
- встановлення підвищеної відповідальності за порушення режиму їх охорони та використання, а також за знищення та пошкодження заповідних природних комплексів та об'єктів;
- проведення широкого міжнародного співробітництва у цій сфері;
- проведення інших заходів з метою збереження територій та об'єктів природно-заповідного фонду.

Звіт про стратегічну екологічну оцінку Стратегії розвитку Литовезької сільської територіальної громади до 2027 року (з перспективою дії до 2034 року) та Плану заходів на 2026-2027 роки з реалізації Стратегії розвитку Литовезької сільської територіальної громади до 2027 року (з перспективою дії до 2034 року)

Водночас території та об'єкти природно-заповідного фонду можуть використовуватися у природоохоронних, науково-дослідних, освітньо-виховних, оздоровчих та інших рекреаційних цілях, а також для потреб моніторингу навколишнього природного середовища.

У Стратегії та Плані заходів передбачені завдання та проекти/заходи, орієнтовані на впровадження засад зазначеного правового акту. Зокрема завдання: 3.1.2. Забезпечити умови для охорони і збереження природних рослинних ресурсів.

Правові основи поводження з водними ресурсами визначені Водним кодексом України (від 06.06.95 № 213/95-ВР) та іншими законодавчими актами, що були розроблені для забезпечення збереження, збалансованого й науково обґрунтованого використання та відновлення водних ресурсів, захисту водних ресурсів від забруднення, зараження й виснаження, запобігання та пом'якшення негативного впливу, покращення екологічного стану водних об'єктів і захисту прав водокористувачів.

Найголовнішими питаннями у сфері водопостачання та водовідведення є дозвіл на забір води із джерел водопостачання (дозвіл на спеціальне водокористування) і дозвіл на скидання очищених та неочищених стічних вод у навколишнє середовище. З 04.06.2017 року набув чинності Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України, що регулюють відносини, пов'язані з одержанням документів дозвільного характеру щодо спеціального водокористування» від 07.02.2017 року № 1830-VIII, яким внесено зміни до Водного кодексу України в частині процедури отримання дозволів на спеціальне водокористування.

Відповідно до внесених змін до ст. 49 Водного кодексу України дозвіл на спеціальне водокористування видається територіальними органами центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері розвитку водного господарства (Державне агентство водних ресурсів України).

- До основних нормативно-правових актів у сфері екології та користування водними ресурсами належать:
- Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку видачі дозволів на спеціальне водокористування» (від 13.03.2002 р. №321, зі змінами);
- Постанова Кабінету Міністрів України «Про Порядок розроблення і затвердження нормативів гранично допустимого скидання забруднюючих речовин та перелік забруднюючих речовин, скидання яких нормується» (від 11.09.1996 р. № 1100, зі змінами);
- Постанова Кабінету Міністрів України від 11.09.1996 р. № 1100 «Про затвердження Порядку розроблення нормативів гранично допустимого скидання забруднюючих речовин у водні об'єкти та перелік забруднюючих речовин, скидання яких у водні об'єкти нормується»;
- Постанова Кабінету Міністрів України «Про правовий режим зон санітарної охорони водних об'єктів» (від 18.12.1998р. № 2024, зі змінами);
- Наказ Міністерства охорони здоров'я України від 12.05.2010 р. № 400 «Про затвердження Державних санітарних норм та правил «Гігієнічні вимоги до питної води, призначеної для споживання людиною» (ДСанПіН 2.2.4-171-10).
- Правові та організаційні основи, а також екологічні вимоги в галузі охорони атмосферного повітря регламентуються Законом України «Про охорону атмосферного повітря» від 16.10.1992 р. № 2707-XII. Закон № 2707-XII спрямований на збереження та відновлення природного стану атмосферного повітря, створення сприятливих умов для життєдіяльності, забезпечення екологічної безпеки та запобігання шкідливому впливу атмосферного повітря на здоров'я людей та довкілля. Документ передбачає регулювання діяльності, що впливає на погоду і клімат.

У Стратегії та Плані заходів передбачені завдання та проекти/заходи, орієнтовані на впровадження засад зазначених правових актів. Зокрема завдання: 3.1.1. Сформулювати умови

Звіт про стратегічну екологічну оцінку Стратегії розвитку Литовезької сільської територіальної громади до 2027 року (з перспективою дії до 2034 року) та Плану заходів на 2026-2027 роки з реалізації Стратегії розвитку Литовезької сільської територіальної громади до 2027 року (з перспективою дії до 2034 року)

для збереження та відновлення водних ресурсів громади; 2.2.1. Модернізувати та розширити мережу водопостачання та водовідведення в громаді.

Серед основних нормативно-правових актів у галузі охорони атмосферного повітря є:

- Постанова Кабінету Міністрів України від 13 грудня 2001 р. N 1655 «Про затвердження Порядку ведення державного обліку в галузі охорони атмосферного повітря»;
- Постанова Кабінету Міністрів України від 13 березня 2002 р. N 302 «Про затвердження Порядку проведення робіт, пов'язаних з видачею дозволів на викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря стаціонарними джерелами, обліку суб'єктів господарювання, які отримали такі дозволи»;
- Наказ Міністерства охорони здоров'я України від 14.01.2020 № 52 «Про затвердження гігієнічних регламентів допустимого вмісту хімічних і біологічних речовин в атмосферному повітрі населених місць»;
- Наказ Міністерства охорони здоров'я України від 19.06.96 № 173 «Про затвердження Державних санітарних правил планування та забудови населених пунктів».

У Стратегії та Плані заходів передбачені завдання та проекти/заходи, орієнтовані на впровадження засад зазначених правових актів. Зокрема завдання: 31.2.1. Створити умови для встановлення відновлювальних джерел енергії та використання альтернативних видів палива; 1.2.3. Сформувані передумови для будівництва потужностей малої гідроенергетики; 2.2.4. Впровадити заходи із забезпечення муніципальних об'єктів відновлюваними джерелами енергії.

Закон України «Про управління відходами» від 20.06.2022 № 2320-IX регламентує правові, організаційні, економічні засади діяльності щодо запобігання утворенню, зменшення обсягів утворення відходів, зниження негативних наслідків від діяльності з управління відходами, сприяння підготовці відходів до повторного використання, рециклінгу і відновленню з метою запобігання їх негативному впливу на здоров'я людей та навколишнє природне середовище. Закон № 2320-IX визначає, що основними цілями державної політики у сфері запобігання утворенню та управління відходами є:

- захист здоров'я людей та навколишнього природного середовища від негативного впливу відходів;
- здійснення заходів у сфері управління відходами без загрози здоров'ю людей та спричинення шкоди навколишньому природному середовищу в межах встановлених нормативів шкідливого впливу фізичних факторів;
- дотримання ієрархії управління відходами;
- запровадження розширеної відповідальності виробника.

У Стратегії та Плані заходів передбачені завдання та проекти/заходи, орієнтовані на впровадження засад зазначеного правового акту. Зокрема завдання: 2.2.2. Створити умови для розбудови системи збирання, перевезення, відновлення та видалення побутових відходів; 2.2.3. Забезпечити виконання робіт з благоустрою публічних просторів в усіх населених пунктах громади.

Розпорядження Кабінету міністрів України «Про схвалення Національної стратегії контролю злочинних новоутворень на період до 2030 року та затвердження плану дій з її реалізації на період до 2025 року» від 2 серпня 2024 р. № 730-р ппа Розпорядження № 730-р визначає наступні стратегічні цілі Стратегії:

- забезпечення ефективного функціонування спроможної мережі закладів охорони здоров'я, що забезпечують надання медичної допомоги пацієнтам із онкозахворюваннями, якісних медичних послуг із діагностики, комплексного лікування та реабілітації на основі мультидисциплінарного підходу;
- запровадження багаторівневої системи заходів із профілактики злочинних новоутворень із урахуванням наявної та оновленої інформації про розподіл та інтенсивність впливу

Звіт про стратегічну екологічну оцінку Стратегії розвитку Литовезької сільської територіальної громади до 2027 року (з перспективою дії до 2034 року) та Плану заходів на 2026-2027 роки з реалізації Стратегії розвитку Литовезької сільської територіальної громади до 2027 року (з перспективою дії до 2034 року)

чинників їх виникнення, зокрема поведінкових факторів ризику, системне інформування населення про такі чинники ризику та популяризація здорового способу життя;

- підвищення рівня виявлення онкозахворювань на ранній стадії за рахунок створення окремого завдання державної інформаційної політики з метою формування поміркованої онкологічної настороженості та заклику до профілактичних оглядів, а також введення пілотних програм із виявлення онкозахворювань, зокрема програм із рутинного або обов'язкового онкоскринінгу;
- забезпечення надання пацієнтам із онкозахворюваннями медичних послуг із якісної та доступної паліативної, психологічної та реабілітаційної допомоги;
- удосконалення функціонування державної централізованої системи збору, обробки та аналізу спеціальної медичної статистичної інформації щодо показника онкозахворюваності, передбачивши заходи для посилення аналітичної складової такої інформації;
- підвищення рівня професійної освіти медичних працівників і збереження кадрового потенціалу закладів охорони здоров'я, що надають спеціалізовану медичну допомогу пацієнтам із онкозахворюваннями;
- забезпечення проведення фундаментальних і прикладних наукових досліджень з питань онкології на принципах доказової медицини, розвиток міжнародного партнерства з питань онкології.

У Стратегії та Плані заходів передбачені завдання та проекти/заходи, які частково забезпечать досягнення цілей зазначеного правового акту. Зокрема завдання: 4.2.1. Сформувати ефективну мережу надання первинної медичної допомоги відповідно до встановлених стандартів якості.

Закон України «Про рослинний світ» від 09.04.1999 р. № 591-XIV встановлює основні вимоги до охорони, використання та відтворення рослинного світу під час здійснення діяльності, яка впливає на стан його охорони, використання та відтворення. Серед них:

- збереження природної просторової, видової, популяційної та ценотичної різноманітності об'єктів рослинного світу;
- збереження умов місцезростання дикорослих рослин і природних рослинних угруповань;
- науково обґрунтованого, невиснажливого використання природних рослинних ресурсів;
- здійснення заходів щодо запобігання негативному впливу господарської діяльності на рослинний світ;
- охорони об'єктів рослинного світу від пожеж, захист від шкідників і хвороб;
- здійснення заходів щодо відтворення об'єктів рослинного світу;
- регулювання поширення та чисельності дикорослих рослин і використання їх запасів з врахуванням інтересів охорони здоров'я населення.

Закон України «Про тваринний світ» від 13.12.2001 р. № 2894-III регламентує здійснення заходів щодо охорони, науково обґрунтованого, невиснажливого використання і відтворення тваринного світу. Згідно із Законом № 2894-III під час здійснення будь-якої діяльності, яка може вплинути на середовище існування диких тварин та стан тваринного світу, повинно забезпечуватися дотримання таких основних вимог і принципів:

- збереження умов існування видового і популяційного різноманіття тваринного світу в стані природної волі;
- недопустимість погіршення середовища існування, шляхів міграції та умов розмноження диких тварин;
- збереження цілісності природних угруповань диких тварин;
- додержання науково обґрунтованих нормативів і лімітів використання об'єктів тваринного світу, забезпечення невиснажливого їх використання, а також відтворення;
- раціональне використання корисних властивостей і продуктів життєдіяльності диких тварин;

Звіт про стратегічну екологічну оцінку Стратегії розвитку Литовезької сільської територіальної громади до 2027 року (з перспективою дії до 2034 року) та Плану заходів на 2026-2027 роки з реалізації Стратегії розвитку Литовезької сільської територіальної громади до 2027 року (з перспективою дії до 2034 року)

- платність за спеціальне використання об'єктів тваринного світу;
- регулювання чисельності диких тварин в інтересах охорони здоров'я населення і запобігання заповіданню шкоди довкіллю, господарській та іншій діяльності;
- урахування результатів оцінки впливу на довкілля об'єктів господарської та іншої діяльності, які можуть негативно впливати на стан тваринного світу.

Цілі Стратегії та проекти Плану заходів не передбачають порушення норм вищезазначених правових актів. Також у Стратегії та Плані заходів передбачені завдання та проекти/заходи, орієнтовані на впровадження засад зазначених правових актів. Зокрема завдання: 3.1.2. Забезпечити умови для охорони і збереження природних рослинних ресурсів; 3.1.3. Запобігти забрудненню ґрунтів громади.

Серед інших документів державного планування (ДПП), що регламентують сферу охорони довкілля:

- Національний план дій щодо боротьби з деградацією земель та опустелюванням, затверджений розпорядженням Кабінету Міністрів України від 30.03.2016 № 271;
- Державна стратегія управління лісами України до 2035 року та операційний план її реалізації у 2022 – 2024 роках, затверджений розпорядженням Кабінету Міністрів України від 29.12.2021 № 1777.

Цілі Стратегії та проекти Плану заходів не передбачають порушення норм вищезазначених правових актів. Цілі Стратегії та проекти Плану заходів не передбачають порушення норм вищезазначених правових актів. Водночас у Стратегії та Плані заходів передбачені завдання та проекти/заходи, орієнтовані на впровадження засад зазначених правових актів. Зокрема завдання: 3.1.1. Сформувані умови для збереження та відновлення водних ресурсів громади; 3.1.2. Забезпечити умови для охорони і збереження природних рослинних ресурсів; 3.1.3. Запобігти забрудненню ґрунтів громади.

Закон України «Про охорону культурної спадщини» від 08.06.2000 р. № 1805-III регулює правові, організаційні, соціальні та економічні відносини у сфері охорони культурної спадщини з метою її збереження, використання об'єктів культурної спадщини у суспільному житті, захисту традиційного характеру середовища в інтересах нинішнього і майбутніх поколінь. Охорона об'єктів культурної спадщини є одним із пріоритетних завдань органів державної влади та органів місцевого самоврядування. Відтак доречним є передбачити їх охорону в документах державного планування. Водночас у Стратегії та Плані заходів передбачені завдання та проекти/заходи, які частково забезпечать досягнення цілей зазначеного правового акту. Зокрема завдання: 2.4.1. Сформувані туристичну та рекреаційну інфраструктуру для активного та пасивного відпочинку.

Охорону довкілля забезпечують також містобудівні заходи шляхом раціонального функціонального зонування території, створення санітарно-захисних зон, визначення територій природно-заповідного фонду, забезпечення екологічного балансу природно-ландшафтних та урбанізованих територій. Основним правовим актом, який встановлює правові та організаційні основи містобудівної діяльності і спрямований на забезпечення сталого розвитку територій з урахуванням державних, громадських та приватних інтересів, є Закон України «Про регулювання містобудівної діяльності» від 17 лютого 2011 року №3038-VI. Закон № 3038-VI передбачає обов'язкову розробку комплексних планів просторового розвитку територій територіальних громад, що визначає планувальну організацію, функціональне призначення території, основні принципи і напрями формування єдиної системи громадського обслуговування населення, дорожньої мережі, інженерно-транспортної інфраструктури, інженерної підготовки і благоустрою, цивільного захисту, охорони земель та інших компонентів навколишнього природного середовища, формування екомережі, охорони і збереження культурної спадщини та традиційного характеру середовища населених пунктів, а також послідовність реалізації рішень, у тому числі етапність освоєння території. У Стратегії та Плані заходів передбачені завдання та проекти/заходи, орієнтовані на впровадження засад

Звіт про стратегічну екологічну оцінку Стратегії розвитку Литовезької сільської територіальної громади до 2027 року (з перспективою дії до 2034 року) та Плану заходів на 2026-2027 роки з реалізації Стратегії розвитку Литовезької сільської територіальної громади до 2027 року (з перспективою дії до 2034 року)

зазначених правових актів. Зокрема завдання: 2.3.1. Здійснити чітке і прозоре просторове планування території громади.

Процедурні аспекти стратегічної екологічної оцінки документів державного планування в Україні регламентуються Законом України «Про стратегічну екологічну оцінку» від 20.03.2018 року № 2354-VIII (зі змінами). Так, СЕО – це процедура визначення, опису та оцінювання наслідків виконання документів державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, виправданих альтернатив, розроблення заходів із запобігання, зменшення та пом'якшення можливих негативних наслідків, яка включає визначення обсягу СЕО, складання звіту про СЕО, проведення громадського обговорення та консультацій, врахування у документі державного планування звіту про СЕО, результатів громадського обговорення та консультацій, інформування про затвердження документа державного планування. Метою стратегічної екологічної оцінки є сприяння сталому розвитку шляхом забезпечення охорони довкілля, безпеки життєдіяльності населення та охорони його здоров'я, інтегрування екологічних вимог під час розроблення та затвердження документів державного планування. Відповідно до підпункту 6 пункту 1 статті 1 Закону № 2354-VIII наслідки для довкілля, в т. ч. здоров'я населення, під час проведення стратегічної екологічної оцінки повинні бути оцінені в розрізі компонентів довкілля.

До основних документів, які регламентують СЕО також належать:

- Постанова Кабінету Міністрів України від 2 травня 2023 р. № 430 «Про затвердження Порядку ведення Єдиного реєстру стратегічної екологічної оцінки»;
- Постанова Кабінету Міністрів України від 16 грудня 2020 р. № 1272 «Про затвердження Порядку здійснення моніторингу наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення».

Засади захисту довкілля під час інвестиційної діяльності закладено в Законі України «Про інвестиційну діяльність» від 18.09.1991 р. №1560-XII. Він встановлює заборону інвестування в об'єкти, створення і використання яких не відповідає вимогам санітарно-гігієнічних, радіаційних, екологічних, архітектурних та інших норм, встановлених законодавством України. У разі порушення екологічних, санітарно-гігієнічних та архітектурних норм державний орган може прийняти рішення про зупинення або припинення інвестиційної діяльності. Інвестор також зобов'язаний одержати висновок з оцінки впливу на довкілля його діяльності у випадках та порядку, встановлених Законом України «Про оцінку впливу на довкілля» від 23.05.2017 № 2059-VIII.

З огляду на те, що проектом Стратегії та Плану заходів передбачено створення індустріального парку, основними документами також є:

- Земельний кодекс України (від 25.10.2001 № 2768-III, зі змінами) ;
- Закон України «Про індустріальні парки» від 21.06.2012 № 5018-VI (зі змінами);
- Закон України «Про оцінку впливу на довкілля» від 23.05.2017 № 2059-VIII (зі змінами);
- Розпорядження Кабінету Міністрів України «Про схвалення Стратегії розвитку індустріальних парків на 2023-2030 роки» від 24.02.2023 № 176-р.

Заходи із започаткування індустріального парку, передбачені в Стратегії та Плані заходів, будуть здійснюватися з суворим дотриманням норм відповідних правових актів вже на етапі формування концепції індустріального парку.

До основних документів, якими встановлено на регіональному та місцевому рівні зобов'язання щодо охорони довкілля, у тому числі пов'язані із запобіганням негативному впливу на здоров'я населення належить «Регіональна екологічна програма «Екологія 2023-2026», затверджена наказом начальника Волинської обласної військової адміністрації від 20.02.2023 № 59 (зі змінами і доповненнями). Цілі і завдання Стратегії та проекти/заходи Плану заходів сильно корелюють із заходами, передбаченими у відповідному документі регіонального рівня.

Звіт про стратегічну екологічну оцінку Стратегії розвитку Литовезької сільської територіальної громади до 2027 року (з перспективою дії до 2034 року) та Плану заходів на 2026-2027 роки з реалізації Стратегії розвитку Литовезької сільської територіальної громади до 2027 року (з перспективою дії до 2034 року)

Також цілі і завдання Стратегії, а також проекти і заходи Плану заходів сформовані з огляду на засади регіональної екологічної мережі, визначені в Регіональній схемі екологічної мережі у Волинській області (затверджена рішенням Волинської обласної ради від 12.04.2017 № 13/37).

Відповідно до нормативно-правової бази України Стратегія та План заходів відповідають низці зобов'язань:

- пріоритетність вимог екологічної безпеки, обов'язковість додержання екологічних стандартів, нормативів та лімітів використання природних ресурсів;
- проведення природоохоронних заходів, що гарантують екологічну безпеку середовища для життя і здоров'я людей, а також запобіжний характер заходів щодо охорони довкілля;
- проектне спрямування на збереження просторової та видової різноманітності і цілісності природних об'єктів і комплексів;
- підвищення комфортності сформованої інфраструктури за рахунок її відновлення, будівництва, реконструкції та модернізації;
- вжиття заходів щодо зменшення обсягів викидів забруднюючих речовин і зменшення впливу фізичних факторів;
- вдосконалення системи управління відходами, в т. ч впровадження роздільного збору сміття;
- забезпечення загальної доступності Стратегії та Плану заходів, а також самого звіту про СЕО відповідно до вимог Законів України «Про доступ публічної інформації» і «Про стратегічну екологічну оцінку» шляхом розміщення на офіційному вебсайті сільської ради та в Єдиному реєстрі стратегічної екологічної оцінки.

Враховуючи результати аналізу можна зробити висновок, що Стратегії розвитку Литовезької сільської територіальної громади до 2027 року (з перспективою дії до 2034 року) та Плану заходів на 2026-2027 роки з реалізації Стратегії розвитку Литовезької сільської територіальної громади до 2027 року (з перспективою дії до 2034 року) відповідає встановленим на міжнародному, національному та регіональному рівнях цілям екологічної політики, враховують більшість з них і передбачають комплекс заходів, спрямованих на їх виконання.

Звіт про стратегічну екологічну оцінку Стратегії розвитку Литовезької сільської територіальної громади до 2027 року (з перспективою дії до 2034 року) та Плану заходів на 2026-2027 роки з реалізації Стратегії розвитку Литовезької сільської територіальної громади до 2027 року (з перспективою дії до 2034 року)

6. ОПИС НАСЛІДКІВ ДЛЯ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ДЛЯ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ВТОРИННИХ, КУМУЛЯТИВНИХ, СИНЕРГІЧНИХ, КОРОТКО-, СЕРЕДНЬО- ТА ДОВГОСТРОКОВИХ (1, 3-5 ТА 10-15 РОКІВ ВІДПОВІДНО, А ЗА НЕОБХІДНОСТІ -50-100 РОКІВ), ПОСТІЙНИХ І ТИМЧАСОВИХ, ПОЗИТИВНИХ І НЕГАТИВНИХ НАСЛІДКІВ

Відповідно до Методичних рекомендацій із здійснення стратегічної екологічної оцінки документів державного планування, затверджених Наказом Міністерства екології та природних ресурсів України від 10.08.2018 року № 296, наслідки для довкілля, у тому числі для здоров'я населення – це будь-які ймовірні наслідки для флори і фауни, біорізноманіття, ґрунту, клімату, повітря, води, безпеки життєдіяльності населення та взаємодії цих факторів.

Наслідки реалізації Стратегії та Плану заходів, зокрема, можуть бути вторинними, кумулятивними або синергічними. Вторинні наслідки – це вигоди, які полягають у широкому залученні громадськості до прийняття рішень та встановлення прозорих процедур їх прийняття. Кумулятивні наслідки – це нагромадження в організмах людей, тварин, рослин отрути різних речовин внаслідок тривалого їх використання. Синергічні наслідки – це сумарний ефект, який полягає у тому, що при взаємодії двох або більше факторів їх дія суттєво переважає дію кожного окремо компоненту.

Для визначення ймовірних наслідків для довкілля, в тому числі здоров'я населення, від реалізації цілей і завдань, визначених в Стратегії та Плані заходів, було використано контрольний перелік питань, наведений у таблиці 6.1.

Таблиця 6.1. Оцінка ймовірних наслідків для довкілля від реалізації Стратегії та Плану заходів відповідно до контрольного переліку

Чи може реалізація Стратегії та Плану заходів спричинити:	Негативний вплив			Пом'якшення
	Так	Ймовірно	Ні	
Атмосферне повітря				
Збільшення викидів забруднюючих речовин від стаціонарних джерел			+	+
Збільшення викидів забруднюючих речовин від пересувних джерел		+		+
Погіршення якості атмосферного повітря			+	+
Появу джерел неприємних запахів			+	
Зміни повітряних потоків, вологості, температури або ж будь-які локальні чи регіональні зміни клімату			+	
Водні ресурси				
Збільшення обсягів скидів у поверхневі води			+	+
Будь-які зміни якості поверхневих вод (зокрема таких показників, як температура, розчинений кисень, прозорість, але не обмежуючись ними)			+	
Збільшення скидання шахтних і кар'єрних вод у водні об'єкти		+		+
Значне зменшення кількості води, що використовується для водопостачання населенню			+	
Збільшення навантаження на каналізаційні системи та погіршення якості очистки стічних вод		+		+
Появу загроз для людей і об'єктів, пов'язаних з водою (зокрема таких, як паводки або підтоплення)		+		+
Зміни напрямків і швидкості течії поверхневих вод або обсягів води будь-якого поверхневого водного об'єкта			+	
Порушення гідрологічного та гідрохімічного режиму малих річок регіону			+	

Звіт про стратегічну екологічну оцінку Стратегії розвитку Литовезької сільської територіальної громади до 2027 року (з перспективою дії до 2034 року) та Плану заходів на 2026-2027 роки з реалізації Стратегії розвитку Литовезької сільської територіальної громади до 2027 року (з перспективою дії до 2034 року)

Чи може реалізація Стратегії та Плану заходів спричинити:	Негативний вплив			Пом'якшення
	Так	Ймовірно	Ні	
Зміни напрямку або швидкості потоків підземних вод			+	
Зміни обсягів підземних вод (шляхом відбору чи скидів або ж шляхом порушення водоносних горизонтів)			+	
Забруднення підземних водоносних горизонтів			+	
Відходи				
Збільшення кількості утворюваних відходів			+	+
Збільшення кількості утворюваних чи накопичених промислових відходів IV класу небезпеки			+	
Збільшення кількості відходів I-III класу небезпеки			+	
Спорудження еколого-небезпечних об'єктів у сфері управління побутовими відходами			+	
Утворення або накопичення радіоактивних відходів			+	
Земельні ресурси				
Порушення, переміщення, ущільнення ґрунтового шару		+		+
Посилення вітрової або водної ерозії ґрунтів		+		+
Зміни в топографії або в характеристиках рельєфу			+	
Появу таких загроз, як землетруси, зсуви, селеві потоки, провали землі та інші подібні загрози, через нестабільність літогенної основи або зміни геологічної структури			+	
Суттєві зміни в структурі земельного фонду, чинній або планованій практиці використання земель		+		+
Виникнення конфліктів між ухваленими цілями стратегії та цілями місцевих громад			+	
Біорізноманіття та рекреаційні зони				
Негативний вплив на об'єкти природно-заповідного фонду (зменшення площ, початок небезпечної діяльності у безпосередній близькості або на їх території)			+	
Зміни у кількості видів рослин або тварин, їхній чисельності або територіальному представництві			+	
Збільшення площ зернових культур або сільськогосподарських угідь у цілому		+		+
Порушення або деградацію середовищ існування диких видів тварин			+	
Будь-який вплив на кількість і якість рекреаційних можливостей		+		+
Будь-який вплив на об'єкти історико-культурної спадщини		+		+
Інші негативні впливи на естетичні показники об'єктів довкілля (перепони для публічного огляду мальовничих краєвидів, появу естетично неприйнятних місць, руйнування пам'яток природи тощо)			+	+
Населення та інфраструктура				
Зміни в локалізації, розміщенні, щільності та зростанні кількості населення будь-якої території			+	
Вплив на стан забезпечення житлом або виникнення нових потреб у житлі		+		+
Суттєвий вплив на транспортну систему, зміни в структурі транспортних потоків			+	
Необхідність будівництва нових об'єктів для забезпечення транспортних сполучень			+	

Звіт про стратегічну екологічну оцінку Стратегії розвитку Литовезької сільської територіальної громади до 2027 року (з перспективою дії до 2034 року) та Плану заходів на 2026-2027 роки з реалізації Стратегії розвитку Литовезької сільської територіальної громади до 2027 року (з перспективою дії до 2034 року)

Чи може реалізація Стратегії та Плану заходів спричинити:	Негативний вплив			Пом'якшення
	Так	Ймовірно	Ні	
Потреби в нових або суттєвий вплив на наявні комунальні послуги			+	
Появу будь-яких реальних або потенційних загроз для здоров'я людей			+	
Екологічне управління та моніторинг				
Послаблення правових і економічних механізмів контролю в галузі екологічної безпеки			+	
Погіршення екологічного моніторингу			+	
Усунення механізмів впливу ОМС на процеси техногенного навантаження			+	
Стимулювання розвитку екологічно небезпечних галузей виробництва			+	
Інше				
Підвищення рівня використання будь-якого виду природних ресурсів		+		+
Суттєве вилучення будь-якого невідновного ресурсу			+	
Збільшення споживання значних обсягів палива або енергії			+	
Суттєве порушення якості природного середовища			+	
Появу можливостей для досягнення короткострокових цілей, які ускладнюватимуть досягнення довготривалих цілей у майбутньому				
Такі впливи на довкілля або здоров'я людей, які самі по собі будуть незначними, але у сукупності викличуть значний негативний екологічний ефект, негативний прямий або опосередкований вплив на добробут людей			+	

Визначені в Стратегії цілі та завдання, а також проекти та заходи для їх досягнення, включені до Плану заходів, дозволяють оцінити їх ймовірний вплив на стан довкілля, в т. ч. здоров'я населення, в розрізі його окремих компонентів: атмосферне повітря, водні ресурси, земельні ресурси, біорізноманіття та природоохоронні території, рекреаційні території та культурна спадщина, управління відходами, здоров'я населення та інфраструктура.

Загалом цілі та завдання Стратегії, а також заходи й проекти Плану заходів зорієнтовані на забезпечення високої якості життя, модернізації муніципальної інфраструктури з використанням енергоефективних рішень, розвитку місцевої економіки на засадах зеленого переходу, посиленні безпеки та енергетичної незалежності громади. Відтак у середньо- та довгостроковій перспективі їх реалізація не повинна мати негативного впливу на довкілля, в т. ч. здоров'я населення, а навпаки сприяти охороні і збереженню навколишнього природного середовища та покращенню здоров'я населення.

Проте, під час виконання окремих заходів і проектів Плану заходів можуть мати місце тимчасові короткотермінові негативні впливи на довкілля. Здебільшого до них належать проекти, пов'язані з розвитком дорожньої інфраструктури, інфраструктури безпеки та цивільного захисту та модернізації критичної інфраструктури тощо (наприклад, під час ремонту доріг, мереж систем водопостачання та водовідведення, а також інших об'єктів інфраструктури, в т. ч. соціального призначення, тимчасового негативного впливу може зазнати довкілля, зокрема ґрунти прилеглих територій, де виконуватимуться роботи, збільшиться обсяг відходів, в т. ч. відходів будівництва; заходи з підвищення енергоощадності в закладах соціальної сфери можуть завдати тимчасової короткотермінової шкоди довкіллю під час їх проведення; і т. п.).

Загалом реалізація проектів, які можуть мати тимчасовий короткостроковий негативний вплив на компоненти довкілля, з високою ймовірністю буде супроводжуватися позитивними

Звіт про стратегічну екологічну оцінку Стратегії розвитку Литовезької сільської територіальної громади до 2027 року (з перспективою дії до 2034 року) та Плану заходів на 2026-2027 роки з реалізації Стратегії розвитку Литовезької сільської територіальної громади до 2027 року (з перспективою дії до 2034 року)

вторинними наслідками для здоров'я населення та його життєдіяльності, оскільки передбачає розвиток інфраструктури (в т. ч. сфери охорони здоров'я), підвищення доступності послуг для жителів громади, покращення водопостачання і водовідведення, запобігання і мінімізації негативного впливу природних катаклізмів тощо. Реалізація заходів, передбачених у Плані заходів, не повинна спричинити до появи вторинних негативних наслідків для довкілля та здоров'я населення. У таблиці 6.2 наведено оцінку ймовірного впливу стратегічних та оперативних цілей під час реалізації Стратегії та Плану заходів.

Таблиця 6.2. Оцінка ймовірного впливу Стратегії та Плану заходів на компоненти довкілля

Стратегічні та оперативні цілі	Компоненти довкілля, що зазнають впливу							
	Атмосферне повітря	Водні ресурси	Відходи	Ґрунти	Біорізноманіття, флора і фауна, природоохоронні території	Рекреаційні зони та культурна спадщина	Безпека життєдіяльності населення та його здоров'я	Екологічне управління та моніторинг
Стратегічна ціль 1. Економіка та енергетика громади функціонують на засадах сталого розвитку								
1.1. Активізувати економічну діяльність на території громади	+	+	-	+	0	0	+	0
1.2. Підвищити енергетичну незалежність громади	++	+	+	+	+	0	++	+
Стратегічна ціль 2. Транспортна та муніципальна інфраструктура і послуги адаптовані для комфортної життєдіяльності населення								
2.1. Підвищити транспортну доступність і безпеку дорожнього руху для жителів усіх населених пунктів громади	+	0	0	-	0	0	++	0
2.2. Модернізувати муніципальну інфраструктуру та підвищити якість послуг з благоустрою в населених пунктах громади	+	++	++	+	+	0	++	0
2.3. Вдосконалити просторове планування розвитку громади	0	0	0	++	+	+	0	++
2.4. Підвищити туристичну привабливість громади	0	0	-	-	0	++	+	0
Стратегічна ціль 3. Екологічно чиста та безпечна територія громади – приваблива для наступних поколінь								
3.1 Підвищити екологічну сталість території громади	+	++	0	++	++	0	++	+
3.2 Підвищити рівень громадської безпеки в громаді	0	0	0	0	0	0	++	+
Стратегічна ціль 4. Послуги та інфраструктура соціальної сфери та публічні послуги спроможні задовольняти запити кожного і кожної								
4.1. Підвищити якість та доступність освітніх послуг	+	0	-	0	0	0	++	0
4.2. Розширити можливості для отримання якісної медичної допомоги та соціальних послуг захисту для усіх потребуючих	0	0	-	0	0	0	++	0
4.3. Підвищити спроможність жителів отримувати культурні послуги та провадити здоровий спосіб життя	+	0	-	-	0	+	++	0
4.4. Підвищити спроможність органів управління громадою задовольняти запити жителів та гуртувати громаду	0	0	0	0	0	0	+	0

(-) – значний негативний вплив. Значний негативний вплив слід звести до мінімуму із застосуванням заходів щодо пом'якшення наслідків, щоб він став незначним;

(-) – помірний (короткостроковий та/або тимчасовий, та/або непрямий) негативний вплив. Цей вплив є прийнятним;

(0) – немає впливу;

(+) – помірний (короткостроковий та/або тимчасовий, та/або непрямий) позитивний вплив;

(++) – значний позитивний вплив.

Звіт про стратегічну екологічну оцінку Стратегії розвитку Литовезької сільської територіальної громади до 2027 року (з перспективою дії до 2034 року) та Плану заходів на 2026-2027 роки з реалізації Стратегії розвитку Литовезької сільської територіальної громади до 2027 року (з перспективою дії до 2034 року)

На основі оцінок, представлених в таблиці 6.1 та 6.2, можна зробити наступні висновки щодо ймовірних наслідків для довкілля, у тому числі здоров'я населення, у тому числі вторинних, кумулятивних, синергічних, коротко-, середньо- та довгострокових, постійних і тимчасових, позитивних і негативних наслідків від реалізації Стратегії та Плану заходів.

Біорізноманіття, флора і фауна, природоохоронні території. У Стратегії та Плані заходів не передбачається реалізація завдань, які можуть мати негативний вплив на біорізноманіття, флору і фауну, а також на об'єкти природно-заповідного фонду, що розташовані на території громади. Реалізація завдань у межах оперативної цілі 3.1. «Підвищити екологічну сталість території громади», а саме завдання 3.1.2. Забезпечити умови для охорони і збереження природних рослинних ресурсів, сприятиме забезпеченню умов для охорони та збереження природних рослинних ресурсів.

Ґрунти. Очікується, що реалізація завдань 3.1.3. «Запобігти забрудненню ґрунтів громади» та 2.2.2. «Створити умови для розбудови системи збирання, перевезення, відновлення та видалення побутових відходів» у середньо- та довгостроковій перспективі позитивно позначиться на стані ґрунтів та допоможе запобігти їхньому подальшому забрудненню. Зокрема, формування ефективної системи управління відходами сприятиме зменшенню ризиків забруднення земель шкідливими речовинами. Також, реалізація завдань 3.1.1. «Сформувати умови для збереження та відновлення водних ресурсів громади» та 2.2.1. «Модернізувати та розширити мережу водопостачання та водовідведення в громаді» буде зменшувати забруднення й підтоплення, зберігати родючість ґрунтів та запобігати їх деградації, що буде мати позитивний вплив на ґрунти в довгостроковій перспективі.

Клімат. Реалізація усіх завдань у межах оперативної цілі 1.2 «Підвищити енергетичну незалежність громади» (зокрема, впровадження заходів з енергоефективності та розвиток відновлюваних джерел енергії) сприятиме зменшенню обсягів викидів парникових газів. Це матиме позитивний синергетичний ефект у вигляді поступового зниження CO₂-емісій і формування більш стійкої до кліматичних змін моделі розвитку громади.

Повітря. Усі завдання оперативної цілі 1.2. «Підвищити енергетичну незалежність громади», а також завдання 2.2.4. «Впровадити заходи із забезпечення муніципальних об'єктів відновлюваними джерелами енергії» та 4.1.1. «Модернізувати інфраструктуру закладів загальної середньої освіти із впровадженням заходів з енергозбереження та підвищення рівня енергоефективності» сприятимуть у коротко- та середньостроковій перспективі покращити якість атмосферного повітря. Зокрема, створення умови для встановлення відновлювальних джерел енергії та використання альтернативних видів палива; створення умови для розвитку енергетичного кластеру, формування передумови для будівництва потужностей малої гідроенергетики і т. п. сприятимуть зменшенню кількості шкідливих викидів і утворенню звалищних газів (метану, сірководню). Це, у свою чергу, позитивно вплине на стан довкілля та здоров'я жителів.

Водні ресурси. Реалізація завдань 3.1.1. «Сформувати умови для збереження та відновлення водних ресурсів громади» та 2.2.1. «Модернізувати та розширити мережу водопостачання та водовідведення в громаді» матиме позитивний вплив на водні ресурси через модернізацію систем водопостачання та водовідведення (заміну елементів мереж та розширення їх покриття тощо), проведення робіт з розчищення меліоративних каналів тощо. Як наслідок, зменшаться втрати води через витоки, покращиться якість питної та поверхневих вод, очікується відновлення природного гідрологічного режиму територій, зниження ризику застою, підтоплення і забруднення вод тощо.

Безпека життєдіяльності населення та його здоров'я. Реалізація завдань стратегічної цілі 4 «Послуги та інфраструктура соціальної сфери та публічні послуги спроможні задовольняти запити кожного і кожної» (оперативні цілі 4.2 і 4.3), (зокрема, підвищення якості медичних, соціальних і культурних послуг, розвиток молодіжної та спортивної інфраструктури з урахуванням потреб маломобільних груп населення, а також забезпечення підтримки фізичного і психічного здоров'я ветеранів, ветеранок та членів їхніх сімей) матиме позитивний

Звіт про стратегічну екологічну оцінку Стратегії розвитку Литовезької сільської територіальної громади до 2027 року (з перспективою дії до 2034 року) та Плану заходів на 2026-2027 роки з реалізації Стратегії розвитку Литовезької сільської територіальної громади до 2027 року (з перспективою дії до 2034 року)

вплив на здоров'я населення та якість його життя. Запровадження ефективної системи поводження з відходами й розвиток відновлюваної енергетики сприятиме покращенню стану довкілля, що, у свою чергу, зменшить імовірність виникнення захворювань дихальної системи та створить більш здорові й безпечні умови для життя населення (завдання 1.2.1, а також усі оперативної цілі 3.1).

Додатково, розвиток інфраструктури цивільного захисту, систем відеонагляду, добровільної пожежної охорони та підвищення обізнаності населення з питань громадської, пожежної безпеки й безпечної поведінки на воді (усі завдання оперативної цілі 3.2) дозволять підвищити рівень безпеки населення та готовності громади до можливих ризиків, зменшити ризики надзвичайних ситуацій, пожеж та травматизму.

Матеріальні активи. Модернізація інженерних мереж, реконструкція доріг та облаштування громадських просторів (завдання оперативних цілей 2.1, 2.2 та 4.3) забезпечать оновлення матеріальних активів громади, зростання рівня благоустрою населених пунктів та підвищення якості життя населення.

Рекреаційні зони та культурна спадщина. Завдання оперативної цілі 2.4 сприятимуть розширенню рекреаційних можливостей громади без негативного впливу на об'єкти культурної спадщини та природно-заповідного фонду, а також підвищать їхню екологічну й естетичну цінності, збільшать інтерес до них і забезпечать їх сталий розвиток. Водночас можливий незначний короткостроковий негативний вплив на ґрунти під час облагородження відповідних територій.

Відходи. Запровадження системи ефективного управління відходами (завдання 2.2.2) дозволить скоротити обсяги сміттєвих масивів та зменшити ризики забруднення ґрунтів, вод і повітря. Додатково, облаштування контейнерних майданчиків у громадських просторах сприятиме підвищенню культури поводження з відходами серед жителів.

Екологічне управління, моніторинг та інше. Стратегія не передбачає послаблення механізмів контролю у сфері екологічної безпеки. Навпаки, реалізація завдань оперативних цілей 1.2 та 3.1 спрямована на інтеграцію інноваційних підходів до енергоощадного використання ресурсів та формування сучасної системи моніторингу довкілля. А завдання 2.3.1 сприятиме чіткому і прозорому просторовому плануванню території громади.

Очікується, що в результаті реалізації стратегічної цілі 1. «Економіка та енергетика громади функціонують на засадах сталого розвитку» буде забезпечено створення умов для сталого економічного розвитку громади, ефективного функціонування промислових і сільськогосподарських підприємств, розвитку малого бізнесу та реалізації підприємницьких ініціатив жителів. Популяризація інвестиційного потенціалу сприятиме залученню інвестицій, а впровадження відновлювальних джерел енергії та альтернативних видів палива – підвищенню енергетичної незалежності громади, формуванню енергетичного кластеру та створенню передумов для розвитку малої гідроенергетики.

Таблиця 6.3. Наслідки для довкілля в результаті досягнення стратегічної цілі 1. «Економіка та енергетика громади функціонують на засадах сталого розвитку»

Компонент довкілля	Оцінка впливу*	Характеристика впливу
Атмосферне повітря	++	Значний позитивний вплив завдяки використанню відновлювальних джерел енергії та альтернативних видів палива, зменшаться викиди парникових газів та забруднюючих речовин. Помірний негативний вплив можливий через тимчасове збільшення викидів пилу та вихлопних газів під час будівельних робіт.
Водні ресурси	+	Впровадження засад сталого розвитку стимулює підприємства встановлювати системи замкнутого водопостачання. Модернізація очисних споруд промислових об'єктів знижує рівень забруднення стічних вод. Негативні наслідки можуть бути пов'язані з будівництвом малої гідроенергетики, будівництво гребель призводить до зміни швидкості течії, замулення русел та порушення природного режиму річок.

Звіт про стратегічну екологічну оцінку Стратегії розвитку Литовезької сільської територіальної громади до 2027 року (з перспективою дії до 2034 року) та Плану заходів на 2026-2027 роки з реалізації Стратегії розвитку Литовезької сільської територіальної громади до 2027 року (з перспективою дії до 2034 року)

Відходи	-/+	Помірний негативний вплив може бути пов'язаний зі збільшенням обсягів побутових відходів. За рахунок розвитку енергетичного кластеру сільськогосподарські відходи можуть бути використані як біопаливо, вирішуючи проблему їх утилізації.
Ґрунти	-/+	Помірний негативний вплив можливий через локальне порушення ґрунтового покриву під час будівництва. Натомість, можливе зменшення деградації ґрунтів шляхом створення умов для функціонування сільськогосподарських підприємств на засадах сталого розвитку і зниження хімічного навантаження під час використання відновлювальних джерел енергії.
Біорізноманіття, флора і фауна, природоохоронні території	+	Сталий розвиток передбачає збереження природних екосистем та зменшення тиску на них завдяки «зеленим» технологіям.
Рекреаційні зони та культурна спадщина	0	Не передбачає впливу.
Безпека життєдіяльності населення та його здоров'я	++	Значний позитивний вплив у довгостроковій перспективі пов'язаний з покращенням якості повітря, а також підвищенням матеріального благополуччя жителів.
Екологічне управління та моніторинг	0	Не передбачає впливу.

* Див. пояснення до таблиці 6.2

Очікується, що в результаті досягнення стратегічної цілі 2. «Транспортна та муніципальна інфраструктура і послуги адаптовані для комфортної життєдіяльності населення» підвищиться транспортна доступність і безпека дорожнього руху, ефективність муніципальної інфраструктури завдяки модернізації систем водопостачання та водовідведення, системи управління відходами, впровадженню відновлюваних джерел енергії та вдосконаленню просторового планування. Підвищиться також туристична привабливість громади через створення сучасної туристичної та рекреаційної інфраструктури, формування нових туристичних продуктів і популяризацію локальних можливостей для активного та пасивного відпочинку, що забезпечить стійкий розвиток і комфортні умови для життя мешканців (таблиця 6.4).

Таблиця 6.4. Наслідки для довкілля в результаті досягнення стратегічної цілі 2. «Транспортна та муніципальна інфраструктура і послуги адаптовані для комфортної життєдіяльності населення»

Компонент довкілля	Оцінка впливу*	Характеристика впливу
Атмосферне повітря	+	За рахунок покращення стану доріг можливе зменшення викидів від транспорту, забезпечення муніципальних об'єктів відновлювальними джерелами енергії допоможе скоротити викиди CO ₂ та інших забруднювачів. Помірний короткостроковий негативний вплив спричинений тимчасовим забрудненням повітря під час будівельних і ремонтних робіт.
Водні ресурси	++	Значний позитивний вплив пов'язаний з модернізацією водопостачання та водовідведення сприятиме зменшенню втрат води й забрудненню поверхневих вод стічними водами, покращиться якість питної води.
Відходи	++	Суттєвий позитивний вплив за рахунок створення ефективної системи збирання, вивезення, відновлення та видалення відходів, зменшення стихійних сміттєзвалищ, підвищення рівня сортування та інформування населення.
Ґрунти	+	Ефективне просторове планування допоможе зменшити хаотичну забудову та зберегти родючий шар ґрунту. Ефективна система поводження з відходами дозволить запобігти забрудненню ґрунтів. Розчищення меліоративних каналів та укріплення берегової смуги дозволить зменшити деградацію ґрунтів.
Біорізноманіття, флора і фауна, природоохоронні території	+	Значний позитивний вплив у довгостроковій перспективі буде досягнуто завдяки покращенню систем водопостачання і водовідведення у наслідок чого зменшиться негативний вплив на природні екосистеми. Ефективна система поводження з відходами дозволить запобігти забрудненню ґрунтів і води фільтратом, важкими металами та токсичними речовинами, що

Звіт про стратегічну екологічну оцінку Стратегії розвитку Литовезької сільської територіальної громади до 2027 року (з перспективою дії до 2034 року) та Плану заходів на 2026-2027 роки з реалізації Стратегії розвитку Литовезької сільської територіальної громади до 2027 року (з перспективою дії до 2034 року)

		негативно впливає на рослини й водні організми. Просторове планування дозволяє виділяти території під зелені зони, ліси, водні об'єкти та природоохоронні території, що сприяє збереженню флори і фауни. Можливий негативний тимчасовий короткостроковий вплив через ремонт дорожньої та інженерної інфраструктури.
Рекреаційні зони та культурна спадщина	++	Впровадження заходів формування туристичної та рекреаційної інфраструктури для активного і пасивного відпочинку допоможе підвищити туристичну привабливість громади. Також, ці заходи допоможуть зберегти й відновити об'єкти культурної спадщини.
Безпека життєдіяльності населення та його здоров'я	++	Покращення транспортної доступності до медичних і соціальних послуг забезпечить своєчасне отримання медичної допомоги. Модернізація мережі водопостачання покращить якість питної води, що буде мати позитивний вплив на здоров'я населення.
Екологічне управління та моніторинг	+	Чітке і прозоре просторове планування території громади та формування умов для ефективного використання земельних ресурсів громади можна розглядати, як непрямі інструменти екологічне управління та моніторингу

* Див. пояснення до таблиці 6.2

Очікується, що в результаті досягнення стратегічної цілі 3. «Екологічно чиста та безпечна територія громади – приваблива для наступних поколінь» підвищиться екологічна сталість громади, рівень збереження та відновлення водних і рослинних ресурсів, а також зменшиться рівень ризику забрудненню ґрунтів, створюючи безпечне і здорове середовище для життя мешканців. Паралельно підвищення громадської безпеки та розвиток інфраструктури цивільного захисту сприятимуть зміцненню здатності громади протистояти техногенним і природним загрозам, забезпечуючи стійкий розвиток та формування сприятливих умов для проживання населення (таблиця 6.5).

Таблиця 6.5. Наслідки для довкілля в результаті досягнення стратегічної цілі 3. «Екологічно чиста та безпечна територія громади – приваблива для наступних поколінь»

Компонент довкілля	Оцінка впливу*	Характеристика впливу
Атмосферне повітря	+	Збереження рослинних ресурсів (лісів, парків) сприяє поглинанню CO ₂ та очищенню повітря від пилу. Створення інфраструктури цивільного захисту зменшує ризик пожеж та викидів небезпечних речовин при техногенних аваріях.
Водні ресурси	++	Значний позитивний вплив буде досягнуто за рахунок ініціювання робіт з розчищення меліоративних каналів, формуванню умов для збереження і відновлення водних ресурсів, що призведе до відновлення гідрологічного режиму річок, покращенню якості питної води, зменшенню скидів неочищених стоків, справна меліоративна мережа забезпечить можливість раціонального використання води для поливу в посушливі періоди.
Відходи	0	Не передбачає впливу
Ґрунти	++	Запобігання забрудненню ґрунтів, в тому числі запобігати появі несанкціонованих сміттєзвалищ, які є потенційною загрозою забруднення ґрунтів допоможе зменшити хімічне навантаження, відновити родючість через контроль за відходами, припинити ерозію завдяки висадці рослинності.
Біорізноманіття, флора і фауна, природоохоронні території	++	Забезпечення умов для охорони і збереження природних рослинних ресурсів, відновлення природних екосистем, створення «зелених коридорів» для міграції тварин, захист рідкісних видів рослин і т. п. чинитиме позитивний вплив на біорізноманіття на території громади.
Рекреаційні зони та культурна спадщина	0	Не передбачає впливу
Безпека життєдіяльності населення та його здоров'я	++	Пряме зниження захворюваності завдяки заходам, скерованим на покращення якості води та повітря. Покращення психологічного стану населення завдяки підвищенню рівня інфраструктури цивільного захисту.
Екологічне управління та моніторинг	+	Передбачає впровадження автоматизованої системи моніторингу якості атмосферного повітря.

* Див. пояснення до таблиці 6.2

Звіт про стратегічну екологічну оцінку Стратегії розвитку Литовезької сільської територіальної громади до 2027 року (з перспективою дії до 2034 року) та Плану заходів на 2026-2027 роки з реалізації Стратегії розвитку Литовезької сільської територіальної громади до 2027 року (з перспективою дії до 2034 року)

Очікується, що в результаті досягнення стратегічної цілі 4. «Послуги та інфраструктура соціальної сфери та публічні послуги спроможні задовольняти запити кожного» відбудеться підвищення якості та доступності освітніх, медичних, соціальних і культурних послуг у громаді. Модернізація інфраструктури закладів освіти з упровадженням енергоефективних рішень, оновлення матеріально-технічної бази, розвиток інклюзивного та безпечного освітнього середовища, а також покращення умов харчування сприятимуть створенню сприятливих умов для навчання, розвитку та самореалізації дітей і молоді. Паралельно розвиток мережі первинної медичної допомоги, посилення системи соціального захисту та підтримка фізичного й психічного здоров'я ветеранів і членів їхніх сімей підвищать рівень соціальної безпеки. Посилення інституційної спроможності органів управління та розширення доступності публічних послуг у комплексі забезпечать сталий соціальний розвиток і підвищення якості життя населення громади (таблиця 6.6).

Таблиця 6.6. Наслідки для довкілля в результаті досягнення стратегічної цілі 4. «Послуги та інфраструктура соціальної сфери та публічні послуги спроможні задовольняти запити кожного і кожної»

Компонент довкілля	Оцінка впливу*	Характеристика впливу
Атмосферне повітря	+	Енергомодернізація шкіл та садочків суттєво зменшує спалювання палива, що знижує викиди вуглекислого газу та сажі. Розширення цифрових публічних послуг зменшує потребу мешканців їздити в центр громади, що знижує викиди від автотранспорту. Під час будівельних робіт з оновлення харчоблоків, медичних та спортивних закладів можливе тимчасове пилове забруднення та викиди від роботи спецтехніки.
Водні ресурси	+	Не передбачає впливу
Відходи	-	Можливий короткостроковий тимчасовий негативний вплив під час проведення ремонтних робіт, який проявлятиметься в накопиченні побутових та будівельних відходів.
Ґрунти	-	Можливе фізичне порушення або ущільнення ґрунтів під час облаштування нових спортивних майданчиків та розширення інфраструктури. Натомість, запобігання аварійним витокам із застарілих каналізаційних мереж медичних та освітніх закладів захищає ґрунти від хімічного та бактеріологічного забруднення.
Біорізноманіття, флора і фауна, природоохоронні території	0	Не передбачає впливу
Рекреаційні зони та культурна спадщина	+	Приведення закладів культури у належний стан дозволяє зберегти історичні будівлі від руйнації. Нові спортивні об'єкти створюють якісний простір для активного відпочинку.
Безпека життєдіяльності населення та його здоров'я	++	Значний позитивний вплив за рахунок якісного харчування дітей, доступу до спорту та сучасної медичної діагностики, а нова інфраструктура харчоблоків та безпечні простори в школах мінімізують ризики травматизму та отруєнь. Помірний тимчасовий негативний вплив через будівельні роботи.
Екологічне управління та моніторинг	+	Посилення спроможності громади та цифровізація послуг дозволяють запровадити електронний моніторинг споживання ресурсів у всіх закладах. Активне залучення молоді створює громадський контроль за екологічним станом.

* Див. пояснення до таблиці 6.2

Відтак за умов дотримання та виконання захисних і охоронних заходів, що відповідають чинним нормативним вимогам, ймовірність появи впливів на довкілля або здоров'я людей, які самі по собі будуть незначними, але у сукупності матимуть значний кумулятивні та синергічні наслідки для довкілля, в т. ч. здоров'я населення, під час і після реалізації Стратегії та Плану заходів є незначними. Натомість досягнення цілей і завдань Стратегії та Плану заходів сприятиме покращенню екологічної ситуації в громаді, підвищенню рівня безпеки та якості життя населення.

Звіт про стратегічну екологічну оцінку Стратегії розвитку Литовезької сільської територіальної громади до 2027 року (з перспективою дії до 2034 року) та Плану заходів на 2026-2027 роки з реалізації Стратегії розвитку Литовезької сільської територіальної громади до 2027 року (з перспективою дії до 2034 року)

7. ЗАХОДИ, ЩО ПЕРЕДБАЧАЄТЬСЯ ВЖИТИ ДЛЯ ЗАПОБІГАННЯ, ЗМЕНШЕННЯ ТА ПОМ'ЯКШЕННЯ НЕГАТИВНИХ НАСЛІДКІВ ВИКОНАННЯ ДОКУМЕНТУ ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ

Досягнення стратегічних та оперативних цілей Стратегії та Плану заходів передбачає виконання завдань, пов'язаних із модернізацією, реконструкцією, впровадженням альтернативних джерел енергії та раціональним використанням природних ресурсів, що є невід'ємною складовою забезпечення збалансованого економічного, соціального та екологічного розвитку Литовезької СТГ. Водночас під час аналізу ймовірних наслідків для довкілля від реалізації Стратегії та Плану заходів було виявлено окремі заходи, реалізація яких може спричинити до появи деяких прямих та непрямих негативних наслідків у вигляді короткострокового впливу. Для нейтралізації, зменшення та пом'якшення цих можливих негативних наслідків передбачено здійснення низки заходів, які матимуть позитивний вплив на компоненти довкілля, в тому числі здоров'я населення (табл. 7.1).

Таблиця 7.1. Заходи, передбачені для запобігання, зменшення та пом'якшення ймовірного негативного впливу на компоненти довкілля, в тому числі здоров'я населення, внаслідок реалізації цілей і завдань Стратегії та заходів Плану заходів

Складові довкілля, в т. ч. здоров'я населення	Заходи, які передбачається вжити для запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків виконання ДДП
Атмосферне повітря і клімат	<ul style="list-style-type: none"> – сприяння зниженню викидів парникових газів шляхом встановлення відновлювальних джерел енергії та використання альтернативних видів палива; – впровадження заходів із забезпечення муніципальних об'єктів відновлюваними джерелами енергії; – створення та відновлення зелених насаджень (обабіч автошляхів, на прибудинкових територіях) для поглинання забруднюючих речовин.; – сприяння розвитку генерації електричної енергії з відновлюваних джерел.
Водні ресурси	<ul style="list-style-type: none"> – поступова заміна зношених інженерних систем водопостачання та водовідведення; – постійний моніторинг та контроль за дотриманням норм водоохоронного законодавства; – регулярне очищення водних об'єктів.
Земельні ресурси	<ul style="list-style-type: none"> – проведення інженерно-технічних, агролісомеліораційних та ґрунтозахисних заходів; – створення лісових захисних насаджень вздовж водних об'єктів та полезахисних смуг; – проведення масово-роз'яснювальної роботи для попередження підпалів сухоостою та незаконної вирубки лісів; – своєчасне викошування узбіч, зон зелених насаджень, парків, скверів, місць загального користування.
Надра	<ul style="list-style-type: none"> – стимулювання економічного розвитку на основі «зеленого» переходу.
Відходи	<ul style="list-style-type: none"> – розроблення муніципального плану управління відходами; – розвиток роздільного збирання та повторного використання побутових відходів; – регулярне проведення моніторингу появи стихійних сміттєзвалищ в місцях скупчення населення (громадські простори, осередки дозвілля та рекреації) та своєчасна їх ліквідація; – вдосконалення системи управління відходами, особливо на території сільських населених пунктів; – посилення просвітницької діяльності щодо створення екологічної культури не лише серед дітей громади, але й дорослих.
Біорізноманіття та природоохоронні території	<ul style="list-style-type: none"> – охорона та збереження природоохоронних територій та об'єктів – збільшення природоохоронних територій та об'єктів.
Рекреаційні зони та культурна спадщина	<ul style="list-style-type: none"> – моніторинг стану рекреаційних територій та об'єктів культурної спадщини; – проведення благоустрою територій рекреаційного призначення.
Здоров'я населення	<ul style="list-style-type: none"> – підвищення якості і розширення переліку медичних послуг, що надають заклади охорони здоров'я громади; – покращення матеріально-технічної бази закладів охорони здоров'я; – створення безперешкодного (безбар'єрного) простору для всіх груп населення; – покращення здоров'я населення через розвиток спортивної інфраструктури та створення умов для заняття фізичною культурою і спортом;

Звіт про стратегічну екологічну оцінку Стратегії розвитку Литовезької сільської територіальної громади до 2027 року (з перспективою дії до 2034 року) та Плану заходів на 2026-2027 роки з реалізації Стратегії розвитку Литовезької сільської територіальної громади до 2027 року (з перспективою дії до 2034 року)

Складові довкілля, в т. ч. здоров'я населення	Заходи, які передбачається вжити для запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків виконання ДДП
	<ul style="list-style-type: none"> – проведення інформаційно-оздоровчих та просвітницьких заходів щодо популяризації активного способу життя, формування відповідального ставлення до довкілля та власного здоров'я; – запровадження системи психологічної підтримки жителів громади, зокрема ветеранів та ветеранок.

Цілі та завдання Стратегії розвитку Литовезької сільської територіальної громади до 2027 року (з перспективою дії до 2034 року) та заходи Плану заходів на 2026-2027 роки з реалізації Стратегії розвитку Литовезької сільської територіальної громади до 2027 року (з перспективою дії до 2034 року) не передбачають реалізацію заходів, які могли б призвести до негативного впливу на території природно-заповідного фонду чи об'єкти культурної спадщини. Водночас для охорони, збереження і відновлення біорізноманіття та природо-заповідних територій та об'єктів доцільно розглянути можливість збільшення об'єктів та площі природно заповідного фонду Литовезької СТГ. Також додаткові заходи можуть включати запровадження громадського контролю за веденням лісового господарства та проведення заходів, спрямованих на запобігання знищенню чи пошкодженню природних комплексів та пам'яток природи.

Для покращення якості атмосферного повітря пропонуємо у Стратегії та Плані заходів передбачити заходи, скеровані на пом'якшення зміни клімату, зокрема збільшення лісонасаджень та моніторинг рекреаційних навантажень на ландшафти.

Для посилення управління водними ресурсами варто розглянути можливість розроблення й затвердження програми «Питна вода» та передбачити в документі державного планування заходи щодо відновлення і підтримання сприятливого гідрологічного режиму та санітарного стану річок (включно з регулярним очищенням водних об'єктів).

Для запобігання забруднення ґрунтів та зниженню ризиків для здоров'я населення рекомендуємо заходи проведення інженерно-технічних, агролісомеліораційних та ґрунтозахисних заходів, зокрема створення лісових захисних насаджень. А також забезпечити заходи щодо здійснення рекультивациі порушених земель та проведення заходів із захисту від підтоплення і затоплення територій. Також для запобігання забруднення ґрунтів пропонуємо передбачити заходи щодо розроблення комплексного плану просторового розвитку території громади та своєчасного викошування узбіч і зон зелених насаджень.

У сфері управління відходами рекомендуємо якнайшвидше розробити місцевий Плану управління відходами, вдосконалити систему збирання та вивезення відходів (зокрема збільшити кількість укладених договорів з домогосподарствами) та провадити регулярний моніторинг і ліквідацію стихійних сміттєзвалищ.

Для мінімізації негативного впливу на здоров'я населення варто продовжити практику вдосконалення і розширення медичних послуг, покращення матеріально-технічної бази закладів охорони здоров'я та розгляд можливості розроблення і затвердження програми «Громадське здоров'я». А будівельні та ремонтні роботи варто здійснювати виключно з дотриманням екологічного законодавства.

Основними заходами залишаються організація моніторингу навколишнього природного середовища, посилення просвітницької діяльності для підвищення екологічної культури та залучення міжнародних партнерів і бізнесу для реалізації екологічних проєктів.

На всіх етапах реалізації Стратегії та Плану заходів визначені цілі, завдання та заходи будуть здійснюватися відповідно до норм і правил охорони навколишнього природного середовища і вимог екологічної безпеки, в тому числі відповідно до вимог Водного кодексу України, Законів України «Про охорону земель», «Про охорону навколишнього природного середовища», «Про охорону атмосферного повітря», «Про природно-заповідний фонд України» та інших.

Звіт про стратегічну екологічну оцінку Стратегії розвитку Литовезької сільської територіальної громади до 2027 року (з перспективою дії до 2034 року) та Плану заходів на 2026-2027 роки з реалізації Стратегії розвитку Литовезької сільської територіальної громади до 2027 року (з перспективою дії до 2034 року)

---

8. ОБҐРУНТУВАННЯ ВИБОРУ ВИПРАВДАНИХ АЛЬТЕРНАТИВ, ЩО РОЗГЛЯДАЛИСЯ, ОПИС СПОСОБУ, В ЯКИЙ ЗДІЙСНЮВАЛАСЯ СТРАТЕГІЧНА ЕКОЛОГІЧНА ОЦІНКА, У ТОМУ ЧИСЛІ БУДЬ-ЯКІ УСКЛАДНЕННЯ

Стратегія розвитку Литовезької сільської територіальної громади до 2027 року (з перспективою дії до 2034 року) та План заходів на 2026-2027 роки з реалізації Стратегії розвитку Литовезької сільської територіальної громади до 2027 року (з перспективою дії до 2034 року) розроблені на довгостроковий період і є документом державного планування місцевого рівня.

Оцінка ймовірних наслідків для довкілля від реалізації Стратегії та Плану заходів вказує на те, що їх реалізація передбачає досягнення цілей та виконання завдань, які повинні сприяти поширенню позитивних впливів на складові довкілля та здоров'я населення, зокрема забезпечити стале використання потенціалу громади, сприяти збереженню та ефективному використанню економічного потенціалу, формуванню доступної та спроможної мережі закладів для надання якісних медичних послуг тощо. Це свідчить, що Стратегія та План заходів спрямовані на екологічно збалансований сценарій розвитку.

У контексті стратегічної екологічної оцінки Стратегія та План заходів можуть бути розглянуті й інші альтернативи:

Альтернатива 1 – гіпотетичний «нульовий» сценарій, за яким Стратегія та План заходів не затверджуються та більшість зовнішніх загроз і багато внутрішніх проблем з високою ймовірністю погіршать існуючу екологічну ситуацію.

Альтернатива 2 – песимістичний сценарій розвитку громади, який формується за комплексу припущень, що тривалий у часі (горизонті планування) баланс зовнішніх і внутрішніх факторів впливу на стан громади як соціально-економічної системи може погіршуватися, з огляду на продовження повномасштабної збройної агресії РФ, що не дозволяє сформувати стимули для розвитку громади.

Альтернатива 3 – передбачає врахування в документі державного планування пропозицій щодо покращення стану довкілля, в тому числі здоров'я населення, які надійдуть за результатами громадського обговорення та консультацій з органами виконавчої влади Стратегії та Плану заходів та Звіту про їх стратегічну екологічну оцінку.

Альтернатива 1 – гіпотетичний «нульовий» сценарій пов'язаний із збереженням нинішнього стану громади. Цей варіант виходить з того, що зміни практично не відбуватимуться. При цьому якісні показники розвитку будуть залишатись малорухомими. А це стримує процеси збалансованого (сталого) розвитку громади. Реалізація цього сценарію ілюструє значне загострення екологічних проблем, які перешкоджатимуть набуттю комфортних умов життя та добробуту населення. Відтак за результатами аналізу визначено, що в рамках гіпотетичного сценарію подальший сталий розвиток Литовезької сільської територіальної громади є ускладненим, і цей сценарій призводить до погіршення екологічної ситуації в межах її території.

Альтернатива 2 – песимістичний сценарій розвитку громади передбачає, що продовження війни може спричинити до зменшення місцевих жителів в Литовезькій СТГ ще більше поглиблення спаду народжуваності, виїзду сімей з дітьми за межі громади, а також через мобілізацію чоловіків.

Втрата людського потенціалу та продовження збройної агресії РФ ще більше спричинятиме до нестачі працівників, спаду підприємницької активності у сфері малого бізнесу, а також відсутності інвесторів, які б хотіли започаткувати бізнес на території громади. Водночас у громаді може збільшитися чисельність ветеранів та ВПО.

Звіт про стратегічну екологічну оцінку Стратегії розвитку Литовезької сільської територіальної громади до 2027 року (з перспективою дії до 2034 року) та Плану заходів на 2026-2027 роки з реалізації Стратегії розвитку Литовезької сільської територіальної громади до 2027 року (з перспективою дії до 2034 року)

Проведення заходів з підвищення енергоефективності та розвиток об'єктів комунальної інфраструктури буде суттєво утруднений через нестачу коштів в місцевому бюджеті на розвиткові проекти. Як наслідок, зросте негативне навантаження на довкілля, зокрема через зношеність очисних споруд, мережі водопостачання та водовідведення, які не будуть модернізовані, появу стихійних сміттєзвалищ, забруднення довкілля відходами вуглевидобувних підприємств тощо.

Головними статтями видатків місцевого бюджету стануть заходи соціального захисту та забезпечення громадської безпеки.

Діяльність сільської ради в напрямі просторового розвитку (розробки/оновлення містобудівної документації, розробки комплексного плану просторового розвитку), збереження довкілля (розробка місцевого плану управління відходами, впровадження системи сортування відходів у всіх населених пунктах громади і т. п.) та заходи з підвищення інвестиційної привабливості громади (створення умов для функціонування на території громади промислових та сільськогосподарських підприємств на засадах сталого розвитку, підтримки розвитку малого бізнесу, оновлення інвестиційного паспорта тощо) будуть практично призупинені, зважаючи на обмеженість фінансових ресурсів громади.

Внаслідок продовження збройної агресії РФ, модернізація матеріально-технічної бази закладів соціальної сфери буде вкрай утруднена. А послуги соціальної сфери будуть забезпечуватися на мінімальному рівні, що в кінцевому підсумку може спричинити до зниження їх якості.

У підсумку, за песимістичного сценарію розвиток Литовезької СТГ сильно уповільниться здебільшого через те, що кошти місцевого бюджету скеровуватимуться на вирішення спричинених збройною агресією РФ, нагальних проблем, а не на здійснення капітальних видатків та заходів із охорони та збереження довкілля.

Альтернатива 3 передбачає врахування в документі державного планування пропозицій щодо покращення стану довкілля, в тому числі здоров'я населення, які надійдуть за результатами громадського обговорення та консультацій з органами виконавчої влади Стратегії та Плану заходів та Звіту про їх стратегічну екологічну оцінку. Водночас цей сценарій може передбачати додаткові витрати ресурсів для його реалізації. Оцінка вищевказаних альтернативних варіантів буде наведена у Звіті про SEO.

Натомість, в аналізованих Стратегії та Плані заходів передбачено, що планування розвитку громади ґрунтується на врахуванні ключових викликів, які впливають на людину, інфраструктуру, безпекове середовище, економіку, довкілля, здоров'я населення тощо. Відтак в інтересах забезпечення ефективного системного та сталого розвитку Литовезької сільської територіальної громади найбільш прийнятним варіантом буде затвердження аналізованих проектів Стратегії та Плану заходів з врахуванням обґрунтованих рекомендацій, прийнятних для подальшого розвитку громади, виходячи з наявних фінансових, людських і часових ресурсів.

Опис способу, в який здійснювалася стратегічна екологічна оцінка, у тому числі будь-які ускладнення. На виконання статті 10 Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку» для визначення обсягу досліджень, методів екологічної оцінки, рівня деталізації інформації, що має бути включена до Звіту про стратегічну екологічну оцінку, було підготовлено Заяву про визначення обсягу стратегічної екологічної оцінки Стратегії розвитку Литовезької сільської територіальної громади до 2027 року (з перспективою дії до 2034 року) та Плану заходів на 2026-2027 роки з реалізації Стратегії розвитку Литовезької сільської територіальної громади до 2027 року (з перспективою дії до 2034 року).

Заява про визначення обсягу стратегічної екологічної оцінки (далі – Заява про визначення обсягу SEO) була оприлюднена шляхом розміщення на офіційному вебсайті Литовезької сільської ради (<https://lotg.gov.ua/povidomlennya-pro-strategichnu-ekologichnu-otsinku-seo/>) та внесена до Єдиного реєстру стратегічної екологічної оцінки (реєстраційний номер справи

Звіт про стратегічну екологічну оцінку Стратегії розвитку Литовезької сільської територіальної громади до 2027 року (з перспективою дії до 2034 року) та Плану заходів на 2026-2027 роки з реалізації Стратегії розвитку Литовезької сільської територіальної громади до 2027 року (з перспективою дії до 2034 року)

№ 22-01-19302-26) з метою одержання зауважень і пропозицій громадськості, а також для проведення консультацій з органами виконавчої влади.

За результатом розгляду Заяви про визначення обсягу стратегічної екологічної оцінки Стратегії та Плану заходів отримано лист від: Управління екології та природних ресурсів Волинської обласної державної адміністрації №197/1.15/2-26 від 29.01.2026 р. Інформація, викладена в листі, взята до уваги під час формування Звіту про стратегічну екологічну оцінку Стратегії та Плану заходів.

Зміст звіту про СЕО сформований відповідно до пункту 2 статті 11 Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку».

З огляду на плановий характер Стратегії та Плану заходів, ключове значення під час проведення процедури СЕО мали методи стратегічного аналізу. Насамперед, доречним виявилось застосування аналізу контексту стратегічного планування, що передбачає встановлення зв'язків з іншими документами державного планування. Встановлено відповідність пріоритетів та заходів Стратегії та Плану заходів загальним цілям державної екологічної політики та цілям, завданням, напрямкам Державної стратегії регіонального розвитку на 2021-2027 роки, а також регіональним, галузевим та секторальним документам державного планування (розділ 1 даного Звіту).

Також проведено аналіз поточного стану довкілля, у тому числі здоров'я, в розрізі компонентів довкілля (атмосферного повітря, клімату, водних ресурсів, земельних ресурсів та ґрунтів, надр, природоохоронних територій та об'єктів, флори, фауни та біорізноманіття, безпеки життєдіяльності населення та його здоров'я, матеріальних активів, об'єктів культурної спадщини та рекреаційних територій) (розділи 2 і 3 даного Звіту).

Виявлено та охарактеризовано екологічні проблеми територій, на які поширюватиметься дія Стратегії та Плану (розділ 4 даного Звіту).

Проведено аналіз зобов'язань у сфері охорони довкілля, у тому числі пов'язаних із запобіганням негативному впливу на здоров'я населення, встановлених на міжнародному, державному та інших рівнях, що стосуються Стратегії та Плану, а також шляхи врахування таких зобов'язань під час підготовки Стратегії та Плану (розділ 5 даного Звіту)

Здійснено оцінку ймовірних наслідків виконання пріоритетів та заходів Стратегії та Плану, як на окремі компоненти довкілля, так і на комплексні умови територій. Проведена оцінка ймовірних кумулятивних ефектів, яка дозволила спрогнозувати потенційний сукупний вплив на стан довкілля, в тому числі здоров'я населення, внаслідок досягнення цілей і завдань, виконання проєктів та заходів Стратегії та Плану (розділ 6 даного Звіту).

Розглянуто і запропоновано заходи, що доцільно та передбачається вжити для запобігання, зменшення та пом'якшення можливих негативних наслідків виконання Стратегії та Плану (розділ 7 даного Звіту).

Проаналізовано й оцінено альтернативні варіанти проєкту даного документа державного планування (вище у тексті цього розділу Звіту).

Сформовано моніторингові показники для відстеження наслідків досягнення цілей і завдань, виконання проєктів та заходів Стратегії та Плану для довкілля, у тому числі для здоров'я населення (розділ 9 даного Звіту).

Оцінено ймовірність появи транскордонних наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, під час реалізації Стратегії та Плану (розділ 10 даного Звіту).

Для здійснення СЕО був обраний метод експертних оцінок та припущень, суть якого полягає у визначенні майбутнього на основі думок кваліфікованих спеціалістів-експертів, викладених у публічних звітах та аналітичних матеріалах, а також метод екстраполяції, оскільки цей метод полягає в перенесенні встановленого характеру розвитку певної території чи процесу в майбутнє і ґрунтується на вивченні кількісних і якісних параметрів досліджуваного об'єкта за

Звіт про стратегічну екологічну оцінку Стратегії розвитку Литовезької сільської територіальної громади до 2027 року (з перспективою дії до 2034 року) та Плану заходів на 2026-2027 роки з реалізації Стратегії розвитку Литовезької сільської територіальної громади до 2027 року (з перспективою дії до 2034 року)

попередні роки, з подальшим логічним продовженням, окресленням тенденцій його розвитку. При цьому здійснювалось:

- збір та аналіз інформації про поточний стан складових довкілля, включаючи значення ключових показників в розрізі компонентів довкілля, в т. ч. здоров'я населення;
- визначення можливих чинників змін антропогенного та природного характеру;
- проведення оцінки потенційного впливу цілей на складові довкілля та на стан здоров'я й добробут населення.

В процесі аналізу стану довкілля були використані статистичні дані Державної служби статистики України та офіційні дані органів виконавчої влади, на які покладено функції і завдання спостереження та інформаційного забезпечення державної системи моніторингу довкілля (Міністерство економіки, довкілля та сільського господарства України, Державна гідрометеорологічна служба, Міністерство охорони здоров'я України, Міністерство розвитку громад та територій України, Державне агентство водних ресурсів України, Державне агентство лісових ресурсів України, Державна служба України з питань геодезії, картографії та кадастру), а також управління екології та природних ресурсів Волинської обласної державної адміністрації. Окрім того, були проаналізовані доступні дані експертних звітів та аналітичних матеріалів щодо оцінки впливу наслідків повномасштабної збройної агресії РФ проти України на стан довкілля та здоров'я населення.

Особливе значення для аналізу та визначення перспектив просторового розвитку відіграють геопросторові дані, тобто дані з чіткою географічною прив'язкою. Проте частина таких даних є застарілими та зберігаються у паперовому форматі, що унеможлиблює їх застосування для виконання глибокого поточного аналізу та прогнозування розвитку територій. Це стосується як інформації щодо природних умов та ресурсів, розвитку небезпечних природних процесів, так і структури землекористування та територій зі встановленим режимом використання (природоохоронні території, зони та округи санітарної охорони, охоронні зони, санітарно-захисні зони тощо). Також доступ до частини даних під час воєнного стану є обмеженим (наприклад, інформація Держгеокадастру, дані Державної служби статистики України і т. п.), що теж унеможлиблює їх застосування для аналізу поточної ситуації та прогнозування ймовірних тенденцій розвитку.

Вагомим ускладненням щодо збору необхідних для аналізу показників є відсутність в Україні сформованої системи муніципальної статистики.

Таким чином, стратегічна екологічна оцінка Стратегії розвитку Литовезької сільської територіальної громади до 2027 року (з перспективою дії до 2034 року) та Плану заходів на 2026-2027 роки з реалізації Стратегії розвитку Литовезької сільської територіальної громади до 2027 року (з перспективою дії до 2034 року) здійснювалась з огляду на зазначені вище обмеження та ускладнення.

Звіт про стратегічну екологічну оцінку Стратегії розвитку Литовезької сільської територіальної громади до 2027 року (з перспективою дії до 2034 року) та Плану заходів на 2026-2027 роки з реалізації Стратегії розвитку Литовезької сільської територіальної громади до 2027 року (з перспективою дії до 2034 року)

---

9. ЗАХОДИ, ПЕРЕДБАЧЕНІ ДЛЯ ЗДІЙСНЕННЯ МОНІТОРИНГУ НАСЛІДКІВ ВИКОНАННЯ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ ДЛЯ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ДЛЯ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ

Обов'язковою складовою процесу виконання документа державного планування є здійснення моніторингу наслідків його виконання для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, а також для своєчасного вжиття заходів із запобігання, зменшення та пом'якшення ймовірних негативних наслідків виконання документа державного планування, а в разі їх виявлення не передбачених Звітом про стратегічну екологічну оцінку негативних наслідків, вжиття заходів для їх усунення.

Моніторинг проводиться відповідно до Порядку здійснення моніторингу наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 16.12.2020 р. №1272. Відповідно до пункту 5 зазначеного Порядку для забезпечення систематичності та об'єктивності спостережень за змінами стану довкілля визначено:

1. Зміст заходів для здійснення моніторингу та строки їх виконання. Моніторинг фактичного впливу на довкілля, умови життєдіяльності населення та стан його здоров'я під час реалізації документа державного планування буде здійснюватися уповноваженим на це структурним підрозділом Литовезької сільської ради, який, в т. ч., визначатиме періодичність моніторингу, перелік індикаторів, забезпечить доступ до вихідних даних та результатів моніторингу.

Для проведення моніторингу рекомендовано здійснювати наступні заходи:

- збір та аналіз інформації про поточний стан складових довкілля, включаючи значення ключових екологічних показників, зокрема порівняння фактичного стану компонентів довкілля з минулорічними показниками – 1 раз на рік на підставі результатів державного статистичного спостереження (у разі виявлення перевищень минулорічних показників провести аналіз на предмет зв'язку з реалізацією Стратегії та Плану заходів);
- порівняння захворюваності населення з минулорічними показниками – 1 раз на рік на підставі результатів державного статистичного спостереження (у разі виявлення перевищень минулорічних показників провести аналіз на предмет зв'язку з реалізацією Стратегії та Плану заходів).

Заходи, передбачені для здійснення моніторингу, враховують специфіку Стратегії та Плану заходів, період, на який здійснюється планування, та необхідність здійснення моніторингу на різних стадіях виконання завдань Стратегії та Плану заходів. Водночас вплив на довкілля проєктів та заходів, скерованих на досягнення цілей Стратегії та Плану заходів, виконання яких передбачає проведення стратегічної екологічної оцінки відповідно до Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку», будуть моніторитися окремо під час їх реалізації та після їх завершення.

2. Кількісні та якісні показники, одиниці їх вимірювання та цільові значення таких показників відповідно до кожного з визначених у Звіті про стратегічну екологічну оцінку наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення. Моніторинг наслідків виконання Стратегії та Плану заходів для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, базується на відстеженні певних показників (індикаторів) в розрізі компонентів довкілля (таблиці 9.1). Перелік показників (індикаторів) для здійснення моніторингу Стратегії та Плану заходів є орієнтований (невичерпний) і, за потреби, може бути змінений (зменшений або доповнений).

Звіт про стратегічну екологічну оцінку Стратегії розвитку Литовезької сільської територіальної громади до 2027 року (з перспективою дії до 2034 року) та Плану заходів на 2026-2027 роки з реалізації Стратегії розвитку Литовезької сільської територіальної громади до 2027 року (з перспективою дії до 2034 року)

Таблиця 9.1. Рекомендовані показники (індикатори) моніторингу наслідків виконання Стратегії та Плану заходів для довкілля, в тому числі для здоров'я населення

Компонент и довкілля	Індикатори	Одиниці вимірювання	Базове значення, 2024-2025 рр.	Проміжне значення, 2027 р.	Проміжне значення, 2030 р.	Цільове значення, 2034 р.
Атмосферне повітря	Кількість встановлених відновлювальних джерел енергії на комунальних будівлях і спорудах	од.	3	6		6
	Наявність енергетичного кластеру	+/-	-	-	-	+
	Наявність ПКД для будівництва потужностей малої гідроенергетики	+/-	-	-	-	+
	Протяжність відремонтованих комунальних доріг між населеними пунктами громади	км	2	5	10	20
Водні об'єкти	Протяжність відремонтованої / модернізованої мережі водопостачання	км	0,5	1	2	5
	Протяжність відремонтованої / модернізованої мережі водовідведення	км	0,5	1	2	3
	Частка скинутих забруднених (без очистки та недостатньо очищених) зворотних (стічних) вод у поверхневій водній об'єкти у загальному обсязі скинутих зворотних (стічних) вод ²²	%	н/а	0	0	0
Земельні ресурси, ґрунти	Частка площі сільськогосподарських угідь екстенсивного використання (сіножатей, пасовищ) у загальній площі громади	%	19,1	20,0	21,0	22,0
	Кількість оновлених генеральних планів населених пунктів громади	од.	0	0	2	4
	Частка проінвентаризованими земельних ресурсів громади	%	100	100	100	100
Території з природоохоронним статусом	Відсоток заповідності території громади	% площі ПЗФ у загальній площі громади	5,2	Тенденція до збільшення	Тенденція до збільшення	Тенденція до збільшення
	Наявність комплексного плану просторового розвитку території Литовезької СТГ	+/-	-	-	+	+
Рекреаційні зони та культурна спадщина	Кількість облаштованих / облагороджених публічних просторів в громаді	од.	-	1	1	2
	Площа облаштованих / облагороджених публічних просторів в громаді	м ²	-	24000	24000	24000
	Кількість створених туристичних та рекреаційних локацій на території громади	од.	-	1	1	1
Відходи	Наявність місцевого плану управління відходами	+/-	-	+	+	+
	Відсоток території громади, охопленої системою роздільного збору відходів	% загальної площі громади	20	50	80	100

²² Джерело інформації: Державне агентство водних ресурсів України. Портал електронних послуг. URL: <https://e-services.davr.gov.ua/parlor/p-report-genn-advanced/preview>

Звіт про стратегічну екологічну оцінку Стратегії розвитку Литовезької сільської територіальної громади до 2027 року (з перспективою дії до 2034 року) та Плану заходів на 2026-2027 роки з реалізації Стратегії розвитку Литовезької сільської територіальної громади до 2027 року (з перспективою дії до 2034 року)

Компонент и довкілля	Індикатори	Одиниці вимірювання	Базове значення, 2024-2025 рр.	Проміжне значення, 2027 р.	Проміжне значення, 2030 р.	Цільове значення, 2034 р.
	Об'єм щорічно утворених побутових відходів	тис. тон	909	1010	1500	2000
	Відсоток ліквідованих стихійних сміттєзвалищ від загальної кількості таких сміттєзвалищ	%	70	80	90	100
Клімат	Кількість реалізованих проєктів у сфері енергетики на території громади (у т. ч. на засадах співфінансування)	од.	3	8		8
	Кількість муніципальних об'єктів забезпечених відновлюваними джерелами енергії	од.	3	8	8	8
Здоров'я населення	Чисельність населення громади	осіб	3751	Тенденція до збільшення	Тенденція до збільшення	Тенденція до збільшення
	Кількість осіб, щорічно залучених до освітніх заходів цивільного захисту населення	осіб	320	350	380	400
	Кількість облаштованих укриттів на території громади	од.	6	6	6	6
	Кількість нового медичного обладнання, встановленого в медичних закладах громади	од.	1	1	2	2
	Кількість ветеранів та ВПО, членів сімей загиблих Захисників і Захисниць України, охоплених заходами з їх інтеграції в соціальне та економічне життя громади	осіб	43	55	60	65
	Кількість встановлених / облаштованих інфраструктурних елементів безбар'єрності (пандуси, пониження тротуарів, таблиці з написами мовою Брайля тощо)	од.	2	-	2	2
Екологічне управління	Обсяг видатків з бюджету громади на охорону навколишнього природного середовища	тис. грн	1797,1	Тенденція до збільшення	Тенденція до збільшення	Тенденція до збільшення
	Кількість щорічно реалізованих проєктів у сфері екології	од.	0	1	2	2

За результатами щорічного моніторингу кількість індикаторів може бути розширена шляхом включення до моніторингу додаткових показників відповідно до умов реалізації Стратегії та Плану заходів.

3. Кількісні та якісні показники, одиниці їх вимірювання та цільові значення таких показників для запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення. Оцінка ймовірних наслідків для довкілля від реалізації Стратегії та Плану заходів вказує на те, що його реалізація позитивно вплине на стан атмосферного повітря, водних об'єктів, ситуацію з відходами, земельні ресурси, біорізноманіття, здоров'я населення, збереження об'єктів природно заповідного фонду, а також об'єктів культурної спадщини.

Водночас під час виконання документа державного планування в результаті моніторингу реалізації цілей, передбачених в ньому, можуть бути виявлені впливи на довкілля, у тому числі на здоров'я населення, які мають прямі наслідки на стан довкілля, умови життєдіяльності та здоров'я населення. У такому разі перелік індикаторів для моніторингу наслідків виконання

Звіт про стратегічну екологічну оцінку Стратегії розвитку Литовезької сільської територіальної громади до 2027 року (з перспективою дії до 2034 року) та Плану заходів на 2026-2027 роки з реалізації Стратегії розвитку Литовезької сільської територіальної громади до 2027 року (з перспективою дії до 2034 року)

Стратегії та Плану заходів для довкілля, в т. ч. здоров'я населення, буде доповнено відповідними індикаторами, які дозволять об'єктивно оцінювати та відстежувати зміни.

4. Методи визначення кожного із показників, які дають змогу швидко та без надлишкових витрат їх вимірювати. Під час реалізації Стратегії та Плану заходів будуть відстежуватись екологічні загрози для довкілля шляхом спостережень та збору наявних статистичних та звітних даних про стан довкілля, про наслідки для довкілля та здоров'я населення, які виникли за результатом реалізації передбачених у Стратегії та Плані заходів цілей та завдань. Отримані показники будуть проаналізовані та об'єктивно оцінені шляхом порівняння наявних значень з нормативними значеннями (встановленими нормативно-правовими актами) та/або з цільовими значеннями (визначеними у Звіті про стратегічну екологічну оцінку Стратегії розвитку Литовезької сільської територіальної громади до 2027 року (з перспективою дії до 2034 року) та Плану заходів на 2026-2027 роки з реалізації Стратегії розвитку Литовезької сільської територіальної громади до 2027 року (з перспективою дії до 2034 року)).

5. Періодичність вимірювання показників, проведення їх аналізу та співставлення із цільовими значеннями. Відповідно до статті 17 Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку» моніторинг наслідків виконання документа державного планування, у тому числі для здоров'я населення, оприлюднює один раз на рік структурний підрозділ Литовезької сільської ради, відповідальний за розроблення документа державного планування та здійснює загальне керівництво і контроль за його виконанням, на офіційному вебсайті Литовезької сільської ради у мережі Інтернет, вносить до Єдиного реєстру стратегічної екологічної оцінки. У разі виявлення не передбачених Звітом про стратегічну екологічну оцінку негативних наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, Литовезька сільська рада вживає заходів для їх усунення. Відтак вимірювання показників, проведення їх аналізу та співставлення із цільовими значеннями буде здійснюватися не рідше одного разу на рік.

6. Засоби і способи виявлення наявності або відсутності наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, з урахуванням можливості виявлення негативних наслідків виконання документа державного планування, не передбачених Звітом про стратегічну екологічну оцінку, включають:

- порівняння очікуваних і фактичних наслідків, що дозволяє отримати інформацію про вплив реалізації документа державного планування на довкілля, в т. ч. здоров'я населення;
- отримання інформації, яка може бути використана для удосконалення майбутніх оцінок (моніторинг як інструмент контролю якості СЕО);
- перевірка дотримання екологічних норм, встановлених відповідними органами державної влади;
- відстеження процесу виконання документа державного планування відповідно до ухвалених в ньому цілей та завдань, включаючи передбачені заходи із запобігання, скорочення або пом'якшення несприятливих наслідків для довкілля, в т. ч. здоров'я населення.

У разі виявлення систематичних відхилень від встановлених нормативів щодо складових довкілля рекомендовано здійснити аналіз захворюваності населення для виявлення негативного впливу факторів довкілля на здоров'я населення. Водночас доцільно використовувати також відповідні статистичні та звітні дані.

У разі коли під час здійснення моніторингу виявлено не передбачені Звітом про стратегічну екологічну оцінку негативні наслідки реалізації Стратегії та Плану заходів для довкілля, у тому числі для здоров'я мешканців громади, замовник повинен вжити заходів для їх усунення, а також розглянути пропозиції щодо внесення змін до Стратегії та Плану заходів для запобігання подібним негативним наслідкам у майбутньому. У разі внесення суттєвих змін до Стратегії та Плану заходів вони підлягають стратегічній екологічній оцінці.

Звіт про стратегічну екологічну оцінку Стратегії розвитку Литовезької сільської територіальної громади до 2027 року (з перспективою дії до 2034 року) та Плану заходів на 2026-2027 роки з реалізації Стратегії розвитку Литовезької сільської територіальної громади до 2027 року (з перспективою дії до 2034 року)

Замовник протягом п'яти робочих днів з дня затвердження документа державного планування розміщує на своєму офіційному вебсайті та вносить до Єдиного реєстру стратегічної екологічної оцінки затверджений документ державного планування, рішення про його затвердження, заходи, передбачені для здійснення моніторингу наслідків виконання документа державного планування і письмово повідомляє про це орган, зазначений у статті 6 Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку».

10. ОПИС ІМОВІРНИХ ТРАНСКОРДОННИХ НАСЛІДКІВ ДЛЯ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ДЛЯ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ

Транскордонні наслідки виконання Стратегії розвитку Литовезької сільської територіальної громади до 2027 року (з перспективою дії до 2034 року) та Плану заходів на 2026-2027 роки з реалізації Стратегії розвитку Литовезької сільської територіальної громади до 2027 року (з перспективою дії до 2034 року) відсутні, оскільки її виконання не матиме наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, сусідніх держав. Водночас проєкти і заходи, які будуть скеровані на виконання Стратегії та Плану заходів, і відповідно до Закону України «Про оцінку впливу на довкілля» підлягатимуть оцінці впливу на довкілля та/або проведенню стратегічної екологічної оцінки відповідно до Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку», окремо проходитимуть процедуру оцінки впливу на довкілля, в т. ч., за потреби, щодо транскордонних наслідків для довкілля та здоров'я населення зачеплених держав, до прийняття рішення про їх реалізацію.

Звіт про стратегічну екологічну оцінку Стратегії розвитку Литовезької сільської територіальної громади до 2027 року (з перспективою дії до 2034 року) та Плану заходів на 2026-2027 роки з реалізації Стратегії розвитку Литовезької сільської територіальної громади до 2027 року (з перспективою дії до 2034 року)

---

11. РЕЗЮМЕ ІНФОРМАЦІЇ НЕТЕХНІЧНОГО ХАРАКТЕРУ, РОЗРАХОВАНЕ НА ШИРОКУ АУДИТОРІЮ

1. Стратегії розвитку Литовезької сільської територіальної громади до 2027 року (з перспективою дії до 2034 року) та Плану заходів на 2026-2027 роки з реалізації Стратегії розвитку Литовезької сільської територіальної громади до 2027 року (з перспективою дії до 2034 року) спрямовані на забезпечення розвитку громади як безпечної, енергонезалежної громади зі сформованою на засадах зеленого переходу економікою та розвиненою для культурного й активного туризму інфраструктурою. Документ базується на принципах збалансованого економічного, соціального та екологічного розвитку, раціонального використання природних ресурсів та підвищення якості життя мешканців. Стратегічні цілі включають екологічну складову й орієнтовані на формування енергоефективної, екологічно безпечної громади, у тому числі через впровадження «зелених» підходів до розвитку економіки, розвиток відновлюваної енергетики та підвищення екологічної свідомості населення.
2. Стратегія та План заходів відповідають стратегічним цілям державної екологічної політики України та узгоджується з низкою документів державного та регіонального рівнів, зокрема: Стратегією екологічної безпеки та адаптації до зміни клімату до 2030 року, Енергетичною стратегією України до 2050 року, Водною стратегією України до 2050 року, Національною транспортною стратегією до 2030 року, Національного плану управління відходами до 2033 року та іншими.
3. Незважаючи на те, що загальна екологічна ситуація у громаді оцінюється як задовільна для проживання населення, громаді характерна низка проблем, серед яких: зношеність інженерної інфраструктури, особливо систем водопостачання та водовідведення, засміченість меліоративних каналів, потреба в підвищенні енергоефективності муніципальних будівель, потреба в підвищенні ефективності системи управління відходами, слабо розвинена система роздільного сортування відходів, періодична поява на території громади стихійних сміттєзвалищ, потенційний ризик негативного впливу на компоненти довкілля – ґрунти, водні ресурси, біорізноманіття – робіт, пов'язаних з інтенсивним обробітком сільськогосподарських угідь пестицидами та агрохімікатами.
4. Цілі та завдання Стратегії та заходи Плану заходів спрямовані на зменшення негативного впливу на довкілля та підвищення якості життя мешканців. Зокрема, завдання оперативних цілей 1.2 «Підвищити енергетичну незалежність громади», 2.2 «Модернізувати муніципальну інфраструктуру та підвищити якість послуг з благоустрою в населених пунктах громади», 3.1 «Підвищити екологічну сталість території громади» та 3.2 «Підвищити рівень громадської безпеки в громаді» передбачають завдання з розвитку відновлюваних джерел енергії, впровадження енергоефективних технологій, модернізації інженерних мереж, зокрема систем водопостачання і водовідведення, облаштування протипаводкових споруд та розвитку системи управління відходами.
5. Реалізація завдань Стратегії та Плану заходів не передбачає появи нових негативних наслідків для довкілля чи здоров'я населення. Навпаки, їх виконання сприятиме зменшенню викидів шкідливих речовин у повітря, покращенню стану ґрунтів та водних ресурсів, підвищенню рівня благоустрою та екологічної безпеки громади.
6. Розглянувши альтернативи аналізованому проєкту Стратегії та Плану заходів, дійшли висновку, що в інтересах забезпечення ефективного системного розвитку Литовезької сільської територіальної громади з врахуванням принципу екологічної збалансованості громади найбільш прийнятним варіантом буде затвердження аналізованого проєкту Стратегії та Плану заходів.
7. Моніторинг наслідків виконання Стратегії та Плану заходів для довкілля, в т. ч. здоров'я населення, проводитиметься згідно з Порядком здійснення моніторингу наслідків

Звіт про стратегічну екологічну оцінку Стратегії розвитку Литовезької сільської територіальної громади до 2027 року (з перспективою дії до 2034 року) та Плану заходів на 2026-2027 роки з реалізації Стратегії розвитку Литовезької сільської територіальної громади до 2027 року (з перспективою дії до 2034 року)

виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення (затверджений Постановою Кабінету Міністрів України від 16.12.2020 р. №1272) з огляду на визначені в розділі 9 даного Звіту індикатори моніторингу.

8. Проект Стратегії та Плану заходів не містить заходів та проєктів, які б могли мати значний вплив на довкілля сусідніх держав. Відтак стратегічна екологічна оцінка проєкту Стратегії та Плану заходів не потребує проведення транскордонних консультацій щодо ймовірних наслідків від її реалізації для довкілля, в тому числі здоров'я населення, зачеплених держав.

З огляду на зазначене можна стверджувати, що в цілому розроблення Стратегії розвитку Литовезької сільської територіальної громади до 2027 року (з перспективою дії до 2034 року) та Плану заходів на 2026-2027 роки з реалізації Стратегії розвитку Литовезької сільської територіальної громади до 2027 року (з перспективою дії до 2034 року) було проведено з урахуванням ймовірних впливів на довкілля та заходів з мінімізації появи негативних ризиків. Відтак реалізація Стратегії та Плану заходів, за умови дотримання екологічних вимог, сприятиме збереженню довкілля та зменшенню на нього антропогенного навантаження, забезпечить стійкий розвиток громади та сприятиме покращенню рівня життя населення.

Доктор економічних наук, професор,
завідувачка відділу
ДУ «Інститут регіональних досліджень
імені М. І. Долішнього НАН України»

Ірина СТОРОНЯНСЬКА